

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Compendium iuris canonici

[Straßburg], 9. Feb. 1499

E

[urn:nbn:de:bsz:31-315971](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315971)

Donari debito modo debet. Nam domi-
nus non vult simul effundi opes. sed di-
spensari. di. lxxxvi. Dominus. Etiam libera-
litas est: in ipso quoque pauperis dato me-
suram tenere: vt abundes plib. e. c. Con-
sideranda. Amrosius li. de offi. j. Ele-
mosynam dans.

Donationes de rigore iuris renouari pos-
sunt. ppter ingratitudinem donatarij. vlt
si atroces iniurias in donante vlt graue
rerum suarum damnum (vt si man? im-
pias iniecerit in ipm donantem. aut pe-
riculum vite sibi infere psumpserit. Si
vero donans tacuerit ad successores ei?
hoc non extendit. extra de dona. c. p. o-
pter eius.

Donatio inter coniuges qua vnus diti-
or: alter pauperior sit: non habet firmita-
tem: nisi confirmetur obitu donatoris.
Si vero ab eo renouet expresse vel tacite
vel si qui recipit: hinc moris: tunc omni-
no eualescit. extra de dona. inter viros
ca. Donatio.

Donum reddit licitum vel illicitum quanti-
tas dati vel qualitas aut conditio donat-
is vel recipiens. extra de dona. c. Ec-
terum. infra. Presumitur.

Donum pphetie et alia omnia dona scilicet
sancti dant etiam malis ppter caritatem so-
lam. sed abutentes illis graue puniuntur
j. q. j. Prophetam it saul. Augustinus sup
Johem. Tunc glosa ibidem.

Dotalicium qd sit. supra. Di-
uortium. ppter.

Dotem petere non pot mulier qd p-
pria auctoritate a viro re-
cessit. vel que ppter fornicationem suam ec-
clesie iudicio sepa. nisi postea fuerit ei
reconciliata. extra de dona. inter viros. c.
Plerumq.

Dotem vxoris si vir dissipare consue-
rit: de-
bet p ea saluanda cautodez pitare. extra de
dona. inter viros. c. Per vestras.

Dotem vxoris vendere non pot. extra
de consue. c. Ex parte.

Dualitas. infra. Duplex.

Dubia res non debet iudicari p
certam sententiam. ff. q. iij. gra-
ue. c. Namuis.

Dubia sunt in meliorem partem interp-
tanda. extra de regu. iu. c. Estote.

Dubijs in rebus quod certius est teneri
debet. extra de spon. r. ma. ca. Inuenis.
et via tutior eligatur. extra de homi. ca.
Ad audientiam. c. Significasti. scdo.

Dubijs in rebus quod magis placet libe-
rum est sequi. extra de censu. c. Ex parte.
Dubium excusat ab usura. r. intelligit de
dubio euentus. s. lucri vel damni. extra
de usuris. c. In ciuitate.

Ducese Lecus si cecum ducam
bo in foueaz dilabuntur.
extra de etate r. quali. c. Lum. it. di. xxx
viii. Que ipis. Et habet Math. xv.

Duellum prohibetur fieri. ij. q.
v. Donomachia.

Duellum offerens vel oblatum suscipiens
eleucus deponat. potest tamen eps euz
eo dispensare. si non fuerit mutilatio se-
cuta. vel homicium. extra de cleri. pug-
ca. Porro.

Duo ista nomina cum dicimus ho-
mo peccator non vtiq frustra
dicimus. quia peccator est corripe. quia
homo miserere. Non enim liberabis ho-
minem si non persecutus fueris peccatorem.
xxii. q. iij. Duo ista. Augustinus.

Duo sunt genera christiano-
rum. scilicet acti-
ui et contemplatiui. xij. q. j.

Duplex numerus non est bonus qui ab vni-
tate diuidit. ideo opera secunde diei non
dicuntur bona. vt Genesis. ij. habet. xxx
ij. q. j. Ruptie. Ambrosius.

Duri colli dicitur qui obstinatus
vsq ad mortem malet i pec-
catis. di. xcij. Diacoui.

Ebrietas parit vi-
cia r. ma-
tis exilium. extra de vita
r. bone. cleri. c. A. crapula
Ebrietas ante diluuium in-
rabat. dist. xxxv. Sexto.

Ebrietas est nutritrix omnium vicio-
rum. ideo saluanda. distinctio. iij. De
nig. distinctio. xxxv. Ante omnia. xv. q.
j. Sane. Nam venter mero estuans cito
spumat in libidinem. et vbi ebrietas
ibi libido dominatur et furor. dist. xxxv.
Venter. Unde Loth ebrietate victus est
eodem cap. pmo.

Ebrietas assuefacta: mortale peccatū est di. xxv. Unū ora. ex. de reliquijs. c. Au diuimus.

Ebrietas obcecat cōscientiā et sepelirationem. xv. q. i. Sane.

Ebrietas summe est clericis fugienda. di. sti. xxv. Unum orariū.

Ebrietas mala omnibus fugienda et vitanda. distin. iij. Deniqs. xv. q. i. Sane.

Ebrius clericus triginta diebus a cōmuniōne absteineat. di. xxxv. Ante omnia.

Ebrioli sunt vitandi. xi. q. iij. Ad mensā.

Ebrietas aliqua spiritalis est. et bona. d. conse. di. ij. In calice.

Ebron dicitur ciuitas trium viroz. quia ibi tres p̄iarche cum vxoribus et Adam cum Eua sepultisunt. xij. q. ij. Ebron.

Ecclesia vna ē fideles caritate vni. di. xciij. Legimus. ad fi. Et hec est vna vniuersal t̄m. extra quā omnino nullus saluatur. de excessi. placā. Frequens. s. Verum. in cle. infra vsq; ad finem folij istius.

Ecclesia vna t̄m est. i. q. i. In ecclesia. Extra quā non locus sacrificij. e. ca. Extra catholicam. extra quā etiam nullus saluus. extra de sum. tri. i. c. Firmite. cuius vnitatis sine vno bona opera si peccatori nō succurrūt. nō liberatur a malo. d. pe. di. vj. Qui vult. Augustinus. Extra ecclesiam nō quātūcūq; bene viuūt nō est saluus. xliij. q. iij. Si quis a catholicā. Ambrosius in exameron. vnde. Ecclesia est archa que eos solū saluat que i tra eam sunt a diluuiō generalis perditionis. xxiiij. q. i. Quia ex sola. Gregorius. Igitur.

Ecclesia etiam paradiso est cōparata. extra quā baptismi sacramentū (scilz quā tum ad veritatem) accipi potest. sic flumina de paradiso exeuntia extra ipsum haberi possūt. sed salutem beatitudinis extra ecclesiam nemo potest accipere. vlt. tinere. de conse. di. iij.

Ecclesia ipsa dicitur firmamentū. ifra. Ecclesiastica. siue. Ecclesie vnitatis soluz iuat peccatorē. s. Ecclia vna. i. Unitas.

Ecclesie vnitatis dupliciter intelligit. Nā vna est que late patet in sacramentoz. societate et cōmuniōne. que complectit cū

granis etiam paleas: quādo eas corporaliter ira permittas parit: vt neq; illi iuste vitent: neq; ab illi iusti vitent. Sic em̄ sunt in ecclesia mali sicut in corpore humano humores mali qui interdum exeunt. de conse. di. iij. Est vnitatis. Augustinus libro de baptismo. glosa. ver. Exeunt. Sic mali et si non exeunt statim: finaliter saltem exeunt et eternaliter. Est et alia vnitatis. scilz collatio fideliz per vnitatē fidei spei et indiuidue caritatis. quia vnus panis dominicus effecti in istar corporis dominici qd participant. Nam panis iste indicat vnitatē (glo. si vnus panis ex plurib; granis: siue corpus ex plurib; membris. sic ecclesia q̄ ex plurib; personis adun. Et sic vniuz in multis tacent. fuit. et vnū est. de conse. di. ij. Quia passus. s. Ecclesia vna.

Ecclesie omnes ele nosne: oratōes: iustificationes: et iustitiae: succurrunt recognitionem mortem suā ad cōuersionez de pe. di. vj. Qui vult. s. Laboret. Ecclesie vnitatis ex pers nō absoluitur a peccato. nec regni celestis ianuā ingredit. xxiiij. q. i.

Ecclesia est corpus xpi. xxvj. q. ij. Sed iud. Jeronymus. Et hec est que est sine macula et ruga: de qua nō est peccator. d. pe. di. i. s. Ecclesia. i. Ecclie caput.

Ecclesia sine ruga et macula est. xxiiij. q. i. Omnib;. Jeronymus. de qua nō est peccator. de pe. di. i. s. Ecclesia. Nā vbi boni sunt: ibi ecclesia est. di. xij. Quāuis. s. Ecclesia vna. Nam ecclesia dicit cōgregatio fidelium. xliij. q. i. Omnib;. Jeronymus. et hec nunq; errare p̄t. e. c. A vera. infra. Ecclia aliqū.

Ecclesia tolerat malos sicut zizania i tritico. xli. q. i. Exemplum. Et sicut paleas inter grana ad tempus ipos completit. de conse. di. iij. Est vnitatis. supra Ecclesie vnitatis dupliciter intelligit.

Ecclesia sunt ipsi iusti. d. pe. di. iij. In domino. s. Ecclesia sine.

Ecclesia in vno conclusus: fons signatus. xxiiij. q. i. Omnib;. Jeronymus.

Ecclesia est archa. paradisi. s. e. s. Ecclesie sunt omnia sacramēta. i. q. i. Et catholica. Augustinus ad Vincentiū.

Ecclesie bona opera succurrunt conuer-
to ad penitentiam. de se. di. vi. Qui vult.
Augustin⁹ li. de penitentia. s. Ecclesia vna
tatum.

Ecclesia non claudit gremium reuertenti.
de hereti. c. Super eo. libro sexto.

Ecclesie caput xps est: na & ipsa corp⁹ ei⁹
est. extra de sacra unctio. c. vnicq.

Ecclesia est nauis que turbatur dum in ea
est iudas (id est mali) No autem turbatur

in ea petrus sit sine iuda. xxiiij. q. i. No
turbatur. Ambrosius sup marcu. Et ha-

bet etiam. j. q. iij. s. vltimo. s. Itē Amb.

Ecclesia est firmamentum. infra. Eccle-
siastica siue.

Ecclesia militans fundata est super apo-
stolos & v. d. doctores. de ecclesia. ap.

Fundamenta. libro sexto.

Ecclesia no iudicat de occultis extra de
sumo. c. Sicut tuis litteris. di. xxxij. Et
rubeat.

Ecclesie traditio est obligatoria vt prece-
ptum. ar. di. xj. In his rebus.

Ecclesiasticarum constitutionum differ-
rentie. di. iij. per rotum.

Ecclesia aliquando fallit in suo iudicio. extra
de sen. & re iudi. Lator. extra de sentē. ex
com. c. A nobis. j. Papa dicitur.

Ecclesia tribulatioibus & psecutionibus creuit
ac pfectit. xij. q. i. futuram.

Ecclesia vera iustos continet a qua per
peccatum solum excludit quisq; in q̄ ples
sunt qui videntur extra eam esse. scz in iu-
ste excommunicatis multi extra illa exite-
res intra eam esse credunt. scz iniusti. xx
iij. q. iij. Si quis.

Ecclesia vniuersal⁹ continet bonos & ma-
los. de conse. di. iij. Est vnitas a qua se-
parat excommunicatio. xj. q. iij. Quis xpi
anus. Infidelitas. xxiiij. q. iij. Et an ali-
quis. Galma. xxij. q. iij. Si quis a ca-
tholica.

Ecclesia romana cunctis ecclesijs est di-
spōitione diuina placita & tenet tot⁹ or-
bis principatū. in p̄hemio septi libri. In-
fra. Romana ecclesia placita.

Ecclesia romanam negas esse caput om-
nium ecclesiarum. infra.

Ecclesia romana in heresim nunq̄ est tra-
sa. xxiiij. q. i. Demoz. & j. vsq; ad finem.

Ecclesia romana. infra. Romana.

Ecclesiam debet seculares principes defen-
dere. ideo eis a deo potestas tpalis tra-
dita est. & tales debent spūalibus posse ne
clerici cogant secularibus implicari. n̄ se-
culares se de spūalibus rebus intromittat
di. xxvj. Cum ad verum. j. Papa habet
Ecclesia dicitur etiā papa. ioc. vii. que. s.

Scire debes. j. Papa dicitur.

Ecclesia videntur etiam viri ecclesiastici. di.
lxij. Nullus laicorum. Junctura glosa. ver-
bi. Ecclesia.

Ecclesiastica siue sacerdotalis dignitas
maior est dignitate regali. vnde duo sūt
quibus pncipaliter hic regit mund⁹. scz
auctoritas sacra pontificū. et regalis po-
testas & fm Ambrosium. aurum non tā
preciosius est plumbo q̄ regia potestas
resit altior ordo sacerdotū. di. xxvj. duo
sunt. Hinc Ben. j. Fecit deus duo lumi-
naria magna in firmamento celi. id est du-
as dignitates in vniuersali ecclesia. scilz
pontificalem auctoritatē. & regalem po-
testatem. luminare maius. id est pontifi-
calis: que resit diei. id est spūalibus. et
illa. vt minus. resit nocti. id est tempo-
ralibus. vnde quanta est distantia inter
lunam & solem: tanta inter pontifices et
reges differentia cognoscit. extra de ma-
iō. & obe. ca. Solite.

Ecclesia dicitur etiam oratoriu. idcirco
vt opera nomini cōcedent. nihil ibi a-
gatur q̄ qd diuinis ministris cōuenit
di. xliij. Oratorium. ca. In oratorio. ca.
Nulli.

Ecclesia edificari non debet etiā ab exem-
ptis sine auctoritate episcopi diocesani
de conse. di. i. Nemo. extra de priuile. c.
Cum olim.

Ecclesia habet potestatem ligandi atq; sol-
uendi. Nam illud Math. xix. Quodcun-
q; ligaueris sup terrā. erit ligatū & in ce-
lo. non tm̄ petro dictū est: sed petrus qm̄
claves accepit: ecclesiam sanctā signauit.
que ligant in terris ligant & in celis
Et que soluant in terra: erunt & soluta ī
celis. xxiiij. q. j. Quodcunq; Augustin⁹
super Johem. glosa. per approbationem
scz quādo iuste fertur sententia.

Ecclesia vel altare p̄t consecrari si de ei⁹
consecratione omnino dubitaf. nec dicitur
iteratū quod nescit fuisse factum de

8

confe. distin. f. c. De eccliaz cōsecratōne
r. c. Ecclesie vel altaria.

Ecclesia debet consecrari si motus fuerit
altare maius. vel si parietes mutant nō
altare: tunc salubri m̄ exorcisef ecclā. Si
vero ecclesia fuerit homicidio vel adul
terio violata: tunc diligentissime expur
getur r̄ denuo p̄secrēf. glosa. id est recō
ciliēf. de conse. di. f. Si motū. s. altare
Ecclesia si a igne fuerit exusta p̄ maiore
parte vel si sanguis vel seminis effusio
ne fuerit polluta. glosa per adulteriu r̄
fornicatōem. debet denuo cōsecrari. ali
as non. de conse. dist. f. Ecclesijs. supra.
proxime.

Ecclesia non debet consecrari nisi prius
eiecto cadauere pagani aut infidelis q̄
ibi noscitur esse sepultum. de conse. distin.
f. Ecclesiam in qua.

Ecclesiarum r̄ altarium palle ac vtilia
vetustate consumpta igne comburant.
et cineres p̄iciantur in locū vbi nō est
situs. de con. di. f. Altaris.

Ecclesiarum ligna r̄ alia dedicata non de
bent nisi ad opus iungi vel cōburi v̄ ad
locum honestum in monasterio. Glosa.
non tamen in coquina r̄ hōi q̄ mitti
ti. de conse. di. f. Aqua ecclesie.

Ecclesia polluta sanguis vel seminis ef
fusione etiā cimiteriu polluit: si sit cōti
guū. sec̄ si fuerit remotū. Si aut̄ pla ci
materia etiā medio muro vel pariete co
hēret: v̄ nō polluto nō polluit alia. nē
ecclā polluit polluto cimiterio. de conse.
ec. vel a. c. Si eccliam. li. vi. Glosa. si
pollutio hōi fuerit occulta: non d̄ re
cōciliari. Itē glo. p̄. Sanguis d̄c hūa
r̄ iniuriōsi: nō aut̄ casu effusi. Similit̄
si homicidiū ibi fiat sine sanguis effusio
ne debet recōciliari. Itē p̄. Semis. glo
sa hūani. r̄ fm aliq̄s etiā si vir v̄ d̄re ibi
cognosceret. vbi. s. j. Recōcilianda.

Ecclesia p̄pter hōi effusionē est in dicta
a iure: nō a iudice. extra de p̄uileg. ca.
Tuarum. Glosa. ergo nō se irregularis
in ea celebrans.

Ecclesia nō p̄secrata si vt. s. fuerit pollu
ta: laudē p̄tinus aqua exorcisata ne diui
ne laudes suspendant in ea et q̄ cito fi
eri poterit: p̄secrēf postea. sic reconciliat̄
nō p̄secrata. extra de p̄se. ecclē. c. Si egr̄

clasia. Sed ecclesia p̄secrata polluta. vt
supra debet recōciliari cū aqua vino
cinere benedictis. e. c. Proposuit. Et h̄
per ep̄m t̄m. e. c. Aqua. Sed potis fieri
potest p̄ sacerdotem.

Ecclesia nō p̄secrata si in ea diuina fue
rint celebrata eodē gaudet p̄uilegio im
munitatis q̄ p̄secrata. extra de immunita.
ecclē. c. Ecclesie in q̄. extra de p̄se. ec. ca.
Si ecclesia.

Ecclesie immunitas. xvij. q. iij. p̄ totum. et
ad eam p̄fugietes p̄regant. e. c. Sic anti
quitus. di. lxxxvij. Eos qui. s.

Ecclesie immunitas seruet. e. Irreligiosus
supra. Confugientem.

Ecclesie res adire grauissimū est p̄ctm̄.
xvi. q. i. In canonibus.

Ecclesie ornamenta subicienda seu alie
nare damnabile est. xvij. q. iij. S̄ forte
Ecclesie ualores ex p̄sent. xvij. q. i. Si
m̄l. j. Excoicatio. p̄. xvij. q. i.

Ecclesie non sunt in p̄uatoribz subiecte.
xxij. q. viij. Quentor. Et si quis seclā
ris dñs sibi aliquē titulum vel sup̄iorita
tate in eis vendicat. j. Excoicati. Simi
liter clerici p̄sentētes ibidem. j. Ecclia
rum custodiam.

Ecclesie bōa sibi submitti vel alienari cō
pellentes. infra. Excoicatio. s. xvij.
Ipsas et clericos thelonijs gūates. ibi.

Ecclesijs vel ecclesiasticis p̄ rebus vel p̄
sonis acquisitis vel acquirendis probi
bentur seculares etiam infra districtum
sui dominij tallias r̄ exactiones impōe
re vel eos compellere vt res ipsas vedāt
alienent. seu extra manum suaz ponant.
de emunt. ecclē. c. Quia nonnulli. li. sex
to. Item glosa. verbi. Donorū. Si p̄re
diuin tributarium donetur ecclesie tene
tur ip̄ ad tributum. quia transit res cuz
onere suo.

Ecclesias non occupet comes vel iudex
publicis hospitalitatibus vel placitis.
extra de immuni. ecclē. c. Ut in domibz
Ecclesie rebus v̄tenilibz non occupētur
nisi tempore hostilitat̄ vel incendij. ita
tamē q̄ cessante necessitate statim aspor
tentur. extra de custo. eucha. c. Reliqui.
Ecclesie vasa et ornamenta mundissima
conseruent. quia absurdum est in sacris
sordes negligere que dedecorent in ves

libus priuatorum. Unde corporalia et
omnia nitida esse precipiantur. vt. s.
Ecclesiarum vacantium bona occupas.
Infra. Suspendis ab officio et benefi-
cio et ingressu ecclesie.
Ecclesiam grauans alienis debitis. ibidē
Ecclesie bonis non sustentent quibus bona
propria sufficiunt. j. q. ij. Pastor. imo sacri-
legium committunt. e. c. Clericos. Jero-
nymus Damaso episcopo. Blo. nisi huius-
modi ecclesie. s. Altario.
Ecclesia non admittit ad restitutionem in
regnum. infra. Restitutoris. Et quod ei non
fit restitutio in integrum. infra. Restitutio
in integrum.
Ecclesie non debent rapere alienum. xij. q.
ij. Sic ecclesia.
Ecclesia debet negociari et hmoi. xvj.
q. vj. et sic diximus. Infra. Negociari.
Ecclesia debet habere chorū et ecclesia. ex-
tra. de vita et honore. primo.
Ecclesia consecrata non segreget a lege dio-
cesana. r. q. j. per totum.
Ecclesiarum maior ordo et dignitates fin-
tempora antiqua et modernū. di. xij. per
totum.
Ecclesie nomine intelligit quicquid capitulum eccle-
sie cathedralis. extra de verbo. sig. c.
Cum olim.
Ecclesie matricis nomine intelligitur ca-
thedralis etiam non autē romana ecclesia
eo. c. Venerabilis.
Ecclesie nomine tunc non intelligit cathe-
dralis quādo papa alicui mādāt prou-
deri in ecclesia alij ciuitatis vel dioecē
per ecclesias tamē p̄uincie in tali casu
intelligit metropolitana et cathedralis
Extra tamen illum casum per ecclesias ci-
uitatis intelligit cathedralis etiam. de p̄-
ben. et digni. c. Quāuis. li. vj.
Ecclesie cathedrali vacante visitatores et
administratores solus papa dare potest.
glosa. quis administratio pertinet capitulo.
de supplē. ne. c. Si episcopus. ii. vi. tñ
propter capituli negligentiam in administran-
do potest archiepiscopus premissa cau-
se cognitione vnum deputare. eo. c. Ec-
clesie. libro sexto.
Ecclesia vna alteri vniri non potest vel
monasterio donari. Infra. Vniri.
Ecclesiam non potest episcopus sue men-

se vel suo capitulo vnire etiam de cōsen-
su capituli. de rebus ecclesie non alienā. ca.
Si vna. in clemen.
Ecclesie cathedrali que caret clero vel po-
pulo christiano nullus potest de ep̄o pro-
uidere sine licentia pape. Nec religio-
sus a suo prelato licentiarj potest vt eaz
assumat. Et si licentiarj et consecra-
tus fuerit non assumet in eo. sed sub priori p̄-
lato maneat. ad nullum honorem prouē-
dus. et priū factū irritū est. de ele. ca. In
plerisq. in clemen.
Ecclesiarum cathedralium vel collegia-
tarum vacantium bona successorij refuā-
da: intelligunt omnia emolumenta pre-
latis earundem vnde cūq. puenientia
deductis rōnabilibz expēs non obstare cō-
suetudine nisi ad certā dignitatē iurisdic-
tio ipa cū emolūto ex aliq. iure priuile-
gio vel cōsuetudine vacante sede deuol-
uatur. de ele. c. Statutū. in clemen.
Ecclesia vna debet esse vnus sacerdotis
nec idem p̄byter in duabz ecclesijs locū
habeat. extra de p̄ben. et dignita. c. Luz
non ignozes.
Ecclesias plures habere quis permittit
in rebus. scilicet quādo ecclesie sūt
tenue. j. q. iij. c. Vnto. Item si vna pen-
det ex altera. extra de eta. et qualita. cap.
Eam te. Item si habet vnā intitulatam
et aliam cōmendatā. xj. q. j. Qui plures
Item si episcopus dispensat. lxx. di. san-
ctorum. Item si ibi est paucitas hominū
scz extra ciuitatem. xj. q. j. Cleric. Item
si ecclesia adheret p̄bende. extra de p̄-
bendis. c. Extirpande. infra vide.
Eccle plures si pueris conferantur viri-
bus caret. extra de eta. et qual. c. ex rōne
Ecclesias plures habentem potest ep̄us
cogere qd vnā quam maluerit seruet et
aliam dimittat. nisi sint adeo tenues q
proprios sacerdotes habere non possūt
e. c. Eam te
Ecclesias duas quarum vna sufficit nul-
li permittat episcopus habere. extra de
excessi. pla. c. Peruenit.
Ecclesias plures parrochiales vn̄ habe-
re non potest: nisi vna dependeat ex alia
vel vnā habeat intitulatam et aliam
commendatam. extra de electi. c. Dudū
Ecclesiarum pluralitas. supra. Benefici

orum pluralitas. supra. Collatio. infra.
Parrochialis. Et dispensatione sup plu
ralitate cassat et modificat. Johan. xxij.
per extrayagan. que incipit. Execrabili.
quorundam.

• Ecclesiam parrochiales habens tenet ei
personaliter deservire. nisi ipsa sit anera
dignitati. de pben. c. extirpande. §. qui
vero. infra. Parrochialis.

• Ecclesia parrochialis non commendatur
nisi in etate legitima constituto et sacer
dotio. et non nisi una tñ. et hoc dum ne
cessitas vel utilitas id erigit. et commē
da illa non duret vltra sex menses. Cō
trarium factum irritum est. de ele. c. Ne
mo. libro sexto.

• Ecclesia parrochialis cui conferatur. in
fra. Parrochialis ecclia nulli. supra. Be
neficium curatum.

• Ecclia vna si duobus confertur: vn^o ha
bet ius amministrandi. et alter seruitoz.
ar. extra de filiis pby. c. Proposuit.

• Ecclesie non per vicarios sed per priores

sacerdotes regant. xxj. q. ij. Recipimus

• Ecclia curam habens si aliam perpetuo

vicario ceditur si similem aliam habet

illam amittit. et quicquid constitutum est

circa etatem et promotionem ad sacer
dotium et huiusmodi de recipientibus

ecclesiam curataz. intelligitur etiā de p
petuis vicariis parrochialium ecclesiarum

de offi. vicarij. c. Que de ecclesijs. in cle.

• Ecclesijs tñ. aduocatōne. ius

patronatus vel huiusmodi nullus se ha
bere a fundacione vel consuetudine asse
rens: vacatōnis tempore sibi nihil vsur
pet de bonis ecclesie. et suos a simili cō
pescat. sed in bono statu bona eius con
seruet. de ele. c. Generali. li. vj. infra. Ex
cōmunicatio. §. xvj.

• Ecclesias laici conferre non debet: extra

de filiis presbyteroz. c. Ex tua.

• Ecclesias vlt decimas de manu laici nul
lus recipiat. xvj. q. vij. per totum. Imo

recipiens ecclesiam a laico iure ē su
spensus. e. c. Decimas et ecclias.

• Ecclesiam si clericus a laico recipit sine

auctoritate episcopi cōmunionem priue
tur. Et si persistit: a ministerio eccles
iastico deponatur. extra de iure patro
natus. c. Preterea.

Ecclesias clerici a parentibus fundatas p
pria auctoritate non detineant. nec laici
filij suis vel alijs eas concedant. ex
tra de iure patro. c. Consultuit. supra. be
neficioz. collatio. supra. Collatio. §. Pa
tronus.

• Ecclesie collatio post sex menses irrita ē
extra de sup. ne. c. Licet. ca. Dilecto. De
hoc vide infra. Epi possunt.

• Ecclesias quas paruuli cupiditate parē
tum per pecuniam consecunt resignare
tenentur. extra de simo. c. Sic tuis.

• Ecclesiasticoz graduum nomina ordo et
differentie ac officia. di. xxj. Cleros.

• Ecclesiastice persone sunt conuersi pfecti
xvij. q. i. Ut lex. Et alie persone. Infra

Excommunicati.

• Ecclesiastica censura comprehendit ex
cōmunicationem. suspensionem. et inter
dictum. Et sunt decree paria. de his q
fiunt. c. Absolutionis. in glosa. verbi. in
terdicti. li. sexto. extra de verbo. signi. c.

• Querenti.

• **Edictum** sufficit proponere in lo
co publico: etiam si ad
curatum non perueniat. extra de postu
latione. c. Ad hec. supra. Litarōnes.

• Edictum est quod rex vel imperator tñ
constituit vel edidit. di. ij. Constitutio.

• **Egrotanti** debent preberi que
cunq; de iure ei si sa
nus esset poterant ministrari. Extra de
clerico egro. c. Cum percussio.

• **Electio** partium. In alternatis de
bitozis est electio. et suffi
cit alterum adimpleri. de re. iu. c. In al
ternatiuis. li. vj.

• Eligere sibi confessorum non potest sub
ditus sine lnia supior: preter cuiuscunq;
cōsuetudis. de pe. re. Si episcopus. li.
vj. Vide supra. Confessorem.

• Eligendi confessorum ab episcopo data
licentia: vigore illius concessiois nō po
test illi absolui in casibus reseruat. co.
ca. Si eps. li. vj.

• Eligendum est minus malum e duobus
vbi vtrūq; non potest curari. xxij. q. iij

• Si aliquid.

• **Electio**nes pape. episcopozum. archie
piscopozum. a quibus. de quibus. cum
quibus. vbi quomodo. quando. fiūt. di.

vj. vsq; ad di. lxx. inclusive.
 Electio spectat ad collegium. di. lxxij. Adrianus. r. c. loquē. c. Hos.
 Eligere possunt excommunicati minori excommunicatione. extra de electio. c. Illa. Si tamen talis scienter eligeret: electio esset irritanda. extra de cleri. excō. ca. Si celebrat.
 Eligendi ius non habent laici i collegiata ecclesia. etiam patroni. extra de elec. ca. Sacrosancta. c. Bassana. Alioquin non valet electio. c.
 Eligere non possunt nec eligi excommunicati maiori excommunicatione. r. q. j. Ex parte. r. lxxij. extra de appel. c. Constitutus. pmo. Idem de suspensis. Infra Suspensio. d. lxxij. Et infra de elec. ca. In terdicta. mtra. Interdicti. circa finē.
 Electioni interesse non debent iis ecclesijs regularibus sive monasterijs non professi conuersi sive laici. de elec. c. Lxxij. extra de sexto.
 Electioni qui interesse non potest vices suas nequit pluribus committere nisi tribus commiserit in solidum. r. tūc ille solum admittatur qui per capituli maiorem partem eligitur. q; si non concordant: qui primo instrumento nominatus est: admittatur. et si vni commiserit: ille non potest in scrutinio vnum nomine suum et alium nomine alterius nominare. nisi de certa persona sibi commiserit eligendum. Poterit etiam absens votum suum per scriptum exprimere. si nullus de collegio suas vices vellet assumere: non tamen ante. sed in scrutinio exprimendum. de elec. c. Si quis iusto. li. vj. r. infra. Elector iusto.
 Eligere episcopum habent clerici tantum: et populus habet consentire. et qualiter eligatur. di. lxxij. per totum.
 Eligentes communem vtilitatem non priam querat. viij. q. ij. Dilectissimi. Et deum pre oculis habentes omni puritate procedant: seclusis omnibus pactis. et huiusmodi. de electio. c. Vbi periculum. li. vj. §. Qsi.
 Eligi nullus debet precibus sive muneribus quibuscunq;. viij. q. ij. per totum. nec patrocinijs parentum vel amicorum debet deferri. Ibidem.

Eligere scienter indignus est grauissimum peccatum. distin. lxx. Viramur. Unde diuinam vindictam incurrunt: non tamen priuantur potestate eligendi. nisi ita persisteret q; communis electio indigni sequeretur. de ele. c. Perpetue sanctionis. libro sexto. Tūc si maior pars indignū elegerit: electio ad alios deuoluetur. licet pauciores. Idem in postulatione. extra de postula. c. Bratum. Possunt tamen sic priuati ab illi admitti. ex. de ele. c. Lūvintoniensis. sed non possunt tales interim eligi de iure. eo. ca. Per inquisitionem. Eligi non possunt illegitime nati: sed postulati. et electio illorum est irrita. ac scilicet eos eligentes sunt priuati auctoritate eligendi. extra de electio. c. Innotuit. Electionis amittunt potestatem qui ad eam vocati venire contempnunt. e. c. Lū nobis olim.
 Electio clandestina omnino reprobatur. di. lxxij. Si quis.
 Eligere per elatum indignum nihil magis nocet ecclesie. extra de elec. c. Nihil.
 Eligendi si requiritur consensus ante electionem: ipsa non valet. eo. c. Lxxij. post per am.
 Eligentes pro cathedrali ecclesia scienter indignum vel formā concilij non obseruantes electio ad papam deuoluitur de electio. c. Quibus. di. vj.
 Eligentes scienter indignum. infra Suspensio a beneficio.
 Elector iusto impeditur impedimento si vices pluribus in solidum commiserit. potior erit conditio occupantis. Si vero secundus occupat: fiat vt supra. Elector. Sed si non in solidum dederit: iterum admittitur. et imputatur indiscrete committenti. de electio. ca. Si quis. libro sexto.
 Electio secunda non acceptetur nisi prima sit cassata. nisi ipsa sit nulla ratione personarum. extra de ele. c. Auditis.
 Electio cassatur propter modum. potest nihilominus electus iterum eligi. eo. c. Considerauimus. secus si ratione personarum. e. c. Super eo.
 Electorum litigantium si vnus obierit vel iuri renunciauerit aut a prosecutione exclusus fuerit altero superstitite: non potest

electio alterius celebrari lite pendente.
ne lite pendente. c. Dispendijs. li. vi.
Electio non valet lite pendente. vt. s.
Electio pape vbi. quando. et quomodo fi
at. di. xxiij. In nomine domini. Et a q
bus. infra. Papa a solis.
Electio pape duabus partibus rata e:
etiam si tertia pars discordet. Extra de
ele. c. Licet de quitanda.
Electio pape si in ciuitate vbi curia eius
residet moritur: quomodo fiat et a qui
bus et qualiter electores cardinales in
cluduntur et reficiuntur. de ele. ca. Ubi
periculum. libro sexto. Similiter si ex
tra dictam ciuitatem moritur: quomodo
do procedendum. vt supra. Et qd exiens
cardinalis sine causa ibi permessa. ampli
us non admittitur electioni. vbi. s. Sz
si omnes cardinales siml vel successive ex
irer: compellantur per executores illius
constitutionis reintrare. et tunc electio
nem prosequuntur in eo statu quo erant
quando exierunt. e. c. Roman. in cle
menti. Interim sede vacante. electus car
dinalium non exerceat iurisdictione. ni
si vt ipis permittitur. supra. c. Ubi peri
culum. Nec de ipsa constitutione quod
alterare potest. Officium tamen. ame
rare. et penitentia. durat ipso mos
tuo. qui si deficiant possunt cardinales
alios surrogare. nec cardinalium aliquis
ab electione repellitur preterea cuiuscum
qz censere. alias predicta constitutio in
suo vigore maneat cum interpretationi
bus et modificationibus. vt habetur. eo.
ca. Roman. in clem.
Electionis papalis constitutionem tras
gredientium pene et sententia. de electi.
ca. Ubi periculum. libro sexto. infra. Ex
communicatio. s. vij.
Electionis pape tempore durante. si qd
aliquid de camera cardinalium pape re
ceperit: tenetur abstinere a receptio. nisi
ibi competentium reddituum. pante sa
tiffecerit. e. c. Ubi periculum.
Eligendus in prepositum nullus est nisi
sit diaconus. nullus in decanum vel ar
chipresbyterum nisi sit presbyter. nullus
in episcopum nisi sit diaconus. di. li. p. totum
Eligendus qualis debeat esse. viij. que. ij
per totum.

Eligere seipm nullus debet quantumcum
qz idoneus sit. extra de iure patrona. c.
Per nostras.
Electio vel postulatio facta de suspensio
ab homine: non a canone: non valet. ex
tra de consue. c. Cum dilectus.
Electio facta de gremio ecclesie: semp p
ualet facte de aliena. licet a maiori parte
ar. extra de clericis peregrini. c. Te nobis
Eligens vel nominans senatorem vel re
ctorem vrbis ac electus vel nominatus.
Infra. Excommunicati.
Eligentes religiosi oportet qd sint ad mi
nus tacite professi. sed electos oportet qd
se expresse professos. de elec. ca. Ex eo. li
bro sexto. Et glossa. Tacite.
Eligendus in episcopum qualis sit. dist.
xxij. Qui episcopus et quomodo fiat et
electio. c. et infra.
Eligendus episcopus quomodo exami
netur. vt supra.
Eligendi episcopus non potest laicus: sed
postulari. et debet de propria ecclesia el
gi. di. li. per totum. glo. laici. ibi non ordina
Eligendi episcopum nullus debet nisi eta
tis exegerit tricesimum annum: natus de
legitimo matrimonio vita et sciencia con
mendabilis. extra de elec. c. Cum in c
ctis.
Eligentes tenentur electo electionem p
sentare infra octo dies si commode pote
runt. alias sunt a prosecutione electionis
totaliter exclusi. de elec. c. Lupientes. li
bro sexto. Et suspensi a beneficijs per tri
ennium. et si in triennio se de illis beneficijs
temerarie ingerunt: sunt eis perpetuo p
uati. Ibidem.
Electus ad ecclesiam cathedralis infra
mensum consentiat. alias priuatus e iu
re sibi per electionem quesito. nisi con
ditio personae ipsam excuset. de ele. cap.
Quam sit. li. vi.
Electus infra mensum consentiat: et infra
tres menses confirmationem petat. vbi
supra. Sed dum confirmatio a papa pe
ti debet. vicarius cathedralis vel reglar
is ecclesie: debent electi post consensu
vel habitam de electioe noticiam: si ei no
debito tempore presentetur infra men
sem iter arripere ad papam pro confirma
tione vel causa prosequenda. si p appella

tionē deuoluta sit ad papam. cū omnibz
a. p. s. 7. munimētis. 7. finito mense habebit
tempus arbitrarium in quo commode
venire potuisset. 7. post hoc si infra vigin-
ti dies non venerit personaliter: nisi le-
gitime impeditus. vel si iuste impeditus
ipm impeditum infra dictum tempus
non proposuerit vel si proponi fecerit: il-
lud infra quidecim dies nō pbauerit: vl
si probauerit. sed nō miserit procuratorem
sufficienter instructum. vel si etiā miserit
illum: tamē cessante impedimēto ipse nō
venerit: vel si venerit: sed sine munimen-
tis: quolibet pdictorum cessante puati sūt
ipō iure omni iure sibi per electionē que-
sito. 7. extra curiam pro ipis producendis
dilatōnē nō habebunt. de ele. c. Lu-
pientes. li. vi. Si venerit: nec non fecerit
causam ibi prosecutus ad finem: eidē
pene subiacer. 7. habet locum cuius etiam
appellatur a confirmatione vel prouisione.
ne. c. Si post. li. vi.

Electio ecclesie cathedralis a qua ad pa-
pā fuerit appellatū vel electio regularis
ea pendente nō valet cōfirmatio facta
per ordinariū. vbi. s.

Electio cathedralis vel regularis ecclesie
cuius confirmatio per immediatam sub-
iectionem vel appellationis deuolutio-
nem ad papam spectat: si concordat fue-
rit celebrata. mitti debent duo ex electo-
ribus sufficienter instructi ad papam in-
fra tempus supra electionem constitutum
ad instruendum negocium per totum in-
expensis dignitatis. si bona eius sint di-
screta. vel de comunibus vel per capitu-
lum aliunde prouisis: si de illis habere
nequeunt. c. Lupientes. li. vi. Si ve-
ro plures fuerint electiones huiusmodi p
qualibet parte mittantur due psonę vbi
supra. expensis electorum.

Electio vero vna si facta fuerit cui se alius
qui opponit: mittatur duo ex parte ec-
lecti suis expensis. 7. duo ex parte oppo-
nentium ex ipsis sufficienter instructi. Et
si electus noluerit ministrare expensas:
priuatus est omni iure sibi que sito. nisi
sit pauper. Eligentes si in mātendo ne-
gligentes fuerint: quocunq; casuum di-
ctorum: etiam si electus vel opponentes
non venerint: vel expensas non fecerint

pruabuntur totali cause prosecutione
quo ad se 7. prouentibus beneficiorum in
ipsa ecclesia per triennium. nisi iusta cau-
sa excusentur. Et tunc mittant procura-
tozem sufficienter instructum. et cessan-
te impedimento mittant predictas per-
sonas. alioquin penas incidunt. Et ea-
dem pena opponentium illorum per hu-
iusmodi negligentias electo nulluz pre-
iudicium generatur. Idem est de postu-
latis. pro eo q in ordinibz. etate. 7. simi-
bus defectum patiuntur. si negligentes
in predictis tam ipi vel postulantes aut
opponentes fuerint. saluo eo qd de consen-
su exhibendo et expensis ministran-
dis ad que non tenentur postulari. Sed
cui si ideo postulentur quia alijs ecclesie
sunt alligati: tunc antiqua iura fuer-
tur. Postulationes tamen pendet ex g-
tia sicut olim. in recuperandis tamē ex-
pensis i supradictis seruentur iura anti-
qua. Hec de electio. cap. Lupientes. li.
v. sexto.

Electio episcopalis appellatio quan-
do datur interposita. Supra. Appel-
latio itra.

Electi seu postulati vel alias ad dignita-
tem huiusmodi in certis obiecta
obijciunt de electis et euiden. scientie vl
personę: illud ante omnia examinetur.
et si reperietur. falsum opponens a nego-
cij prosecutione repellatur. 7. punietur ac-
si defecisset in probatione omnium obie-
ctorum. de electionibz. c. Si forte. li. vi.

Eligens vel electioni consentiens nequit
opponere contra electum vel renunciare
nisi ex noua causa vel nouiter ei nota. et
de tali ignorantia faciat fidem proprio
iuramento. eo. c. Nulli licere. li. vi.

Electo a duplo maiori parte. vel suis ele-
ctoribus ab altera parte nil potest oppo-
ni quod electorem extenuet. sed bene qd
votum annullat. c. Si qñ. li. vi.

Electi episcopi purgatio eorum que con-
tra eum obijciuntur fiat corā. v. vel. sex
epis. di. xli. Illud statuendū.

Electiois formā impugnās 7. nō plene p-
bans qd obijcit. condemnatur in expensis
de ele. c. Statuimus. li. vi.

Electiois prouisionis siue postulatōis
vel alijs quibuscunq; causa tunc per ap-

pellationem ad papam deuoluitur: cum in
presentia appellati vel procuratoris ip
us fuerit interposita vel alteri ipsorum
infra mensem vel statim post fuerit per
scripturam autenticam po:recta vel perle
cta copia tenore ipsius: et copia inde fa
cta si petatur vel illis absentibus in do
mo habitationis vel ecclesia cathedra
li eiusdem diocesis si domus remota sit
et nihilominus semp̄r in ecclesia vbi be
neficio de quo agitur publicetur et fiat
copia ipsi appellato quodcumq; peti
t. de elec. c. Lausam in clemen. Si autem
propter metum intimidari nequeat: publi
cetur in loco publico. vt ad alterius no
ticiam possit peruenire. aliter appellatio
non valet. nisi eius noticia infra dictum
tempus ad noticiam vnus illozum per
ueniat. vbi. s. s. Uex.

Electio episcopi per appellatiōem ad pa
pam non deuoluitur. nisi appellet in scri
ptis et ex causa pbabili. de elec. c. Ut circa
libro sexto.

Electi et electores ac alij qui ex quacun
q; causa ad curiam ire et mittere tenentur
nihilominus ad hoc tenentur. sede apo
stolica vacante. de elec. c. Ne roman. In
clemen. s. primo.

Electio vel postulatio non confirmetur
per superiorem. nisi si apparet coelectus
vel opponens talis nominatim vocetur
alias in ecclesia vbi electio facta est fiat
cria. id est pronuntiatio generalis. q̄ vo
lent se opponere confirmationi veniant
termino peremptorio assignato. als con
firmatio non tenet. de elec. c. Quam. li. vj.

Electio non infirmatur si confirmatio eius
dem cassetur propter defectum iurisdic
tionis vel solennitatem omissam. de elec.
cap. Si confirmationem. li. vj.

Electo obijcientes contra personam vel
formam. supra. Appellatio. infra. Suspe
sus a beneficio.

Electum non p̄stantes. infra. Suspe
sus a beneficio

Eligere negligentes infra tres menses i
ecclesia cathedrali vel regulari sunt pro
tunc priuati electione. et deuoluitur elec
tio ad immediatum superiorem cui co
petit. Nisi canonici sint ipso iure vel per
sonam eligendi potestate priuati. tunc elec

ctio ad papam deuoluitur. In inferiori
bus vero ecclesijs semper deuoluitur ad
proximum superiorem si obmiserint elis
gere. de elec. c. Quam. li. vj.

Electio cathedralis vel regularis eccles
ie debet fieri infra tres menses. extra de
elec. c. Ne pro defectu. Sed in minori ec
clesia fiat infra sex menses. extra de con
cessi. preben. c. secundo. Alioquin pena i
curritur. vt. s. primo. s.

Electioes duas in eadem ecclesia de se
factas nullas excipi potest nec petere co
firmationem. etiam si protestetur q̄ vnā
retineat per quam confirmationem pos
sit consequi. sed necesse habet vnā elis
gere et aliam dimittere. c. ad quam dimis
sam vltra regere non potest. de elec. c. Ut
quis. li. vj.

Electus si non consentit vel post renun
ciat in suo vel moritur vel propter occu
cultum sui vicinij electio irritatur. reuer
titur electio integre ad electores. nisi cir
ca hoc fraudulenter egerit. c. Si electio
libro sexto. glo. b. verbi. Occultum. Idē
de nouo superueniente vicio vel facto.

Electio reuertitur ad electores. proximo
supra. sed ad superiores. supra. Eligere
negligentes.

Electus ante confirmationem admissa
re non debet per se vel per alium in totū
vel partem quocumq; colore contra faci
ens priuatus est iure quesito. c. c. Quari
cie. libro sexto.

Electus potest licite iuramentum indem
nitatis ecclesie prestare. vbi. q. ij. p. totū.

Electio de se facta extra suum ordinem
religiosus consentiens non obtenta lice
tia consentiendi sui prelati: non valet co
sensus nec electio. de elec. c. Si religiosus
libro sexto.

Electio postulatio. prouisio. vel vocatio
religiosi mendicantis in discordia facta
ad aliquam prelaturam extra suum or
dinem nullam sibi ius acquirit. nec ille
consentire debet. etiam habita licentia.
Et secus factum irritum est. c. Quorum
dam. li. vj. Sed et non medicanti nullū
ius acquirit.

Electioes religiosorum postea. p̄uisiones. si
ue ad extra vocationes in discordia vel
nūeri minoritate: intelligitur et discor

dia vel numeri minoritate que in facto consistit: non in fictione vel iuris effectum. Dosa. vt si aliqui volem non habere dicerentur quia excommunicati: et sili modo. de ele. c. Quod circa. in clemen.

Electio postulatione facta a minore parte ad aliquam prelaturam extra vel intra suum ordinem factum irritum est. eo. §. Circa. vide supra. Electioes religioso.

Electio cathedralis ecclesie que precessit reservationem provisionis a papa inibi facta: non viciatur. nec alia que precesserunt: sed omnia sequentia. de elec. c. Si eo tpe. libro sexto.

Eligi non debet prelatus monasterij nisi sit religiosus eiusdem professionis. extra de ele. c. Cum causam. e. n. c. Cum rationi. in clemen.

Electio per formam per compromissionem ab Innocentio constituta non est reuocata per concilium subsecutum. e. c. Quia expediat. li. vi.

Electio per formam scrutiniij et per formam compromissi in quibus differunt. e. cap. Indemnitate. li. vi. §. Electioes monialium.

Eligentius vnus contemptus plus obest quam multorum contradictio. extra. e. c. Bone memorie.

Electioibus non fiat collatio voti ad velum. vel meritum ad meritum. sed solum numeri ad numerum. de ele. c. Indemnitate. §. Ut aut. li. vi.

Electio siue postulatio ipso iure nulla est si dicatur. eligo postulandum. vel postulo eligendum. vel eligo postulando. et de postulatione. c. Per seruo. li. vi.

Electio prohibetur fieri bis verbis. Eligo et postulo: prout potest melius de iure valere. nisi probabiliter dubitaretur an quis esset eligendus vel postulandus. Ibidem.

Electorum vota conditionalia vel alter nativa. scilicet. eligo a vel b. vel in cetera. scilicet. eligo illum quem tuus eligit: reprobantur. et habentur pro non adiectis. et ea vice voces sic eligentis remanent apud pure eligentes. de ele. c. In electionibus. libro sexto.

Electiois forma. §. Forma. Eligens diligit quod eligit. alioquin contemnit.

Unde. quod enim quis non eligit nec optat: profecto non diligit. Quod autem non diligit: facile contemnit. xx. questio. pma. Presens. Clericus. §. Igitur.

Electiois pronuntiatio siue per scrutinium siue compromissum procedat: debet ab vno vice oim et per verba singularis numeri fieri. de sen. et re. c. Cum ab vno. li. vi. Etiam si in plures sit compromissum vt eligant. alia electio non valet. de ele. c. Sicut cum per formam. libro sexto.

Electio per compromissarium. supra. Cōpromissarius.

Electio per compromissionem sub hac forma. vt illi in quos compromittunt singularum votis singularim inquisitis eum eligant in quem maior vel sanior pars consentit: valet de ele. c. Cum expediat. libro sexto. Non autem valet si eligant in quem maior pars capituli consentit.

Sed in quem plures computatione aliorum consentiunt. e. c. Si cui. libro sexto. Dosa. hoc intelligitur in electionibus vbi tenentur ad formam canonicam. scilicet vbi prelatus ecclesie collegiate eligitur eo. verbi. Concilium. et sic vnum non reuocatur alium. supra.

Electiois commissio pluribus facta. supra. Elector iusto.

Electiois postulationum provisionem procuratores. infra. Procuratores non insolidum.

Electus iuramento prestito contracta ponens vel respondens directum nisi ratiōnabiliter excusetur: velut periurus a confirmatione repellitur. Idem si hoc suus procurator fecerit: ipso mandante vel ratum habente: seu non reuocante. de iure iuran. c. Cum in positio. li. vi.

Electiois forma in iure instituta nequaquam immutatur in aliquo. quo ad ecclesias vel monasteria virozum per formam electionis datam monialibus. de ele. c. Indemnitate. §. vltimo. Que ponit in eodem. Et sequitur.

Electio monialium sic fiat. Si per formam scrutiniij procedatur. si electiones plures celebrantur in discordia. votis in diuersa diuisis: ea que a duobus partibus numero fuerit

celebrata per superiorem diligenti exami-
natione premissa confirmetur. Si alias
fuerit canonica. Glofa. in forma et etate
non obstante exceptione contradictione
seu appellatione alterius partis. Glofa.
nisi opponat aliquid quod votum elige-
tis nullum reddat. Et sic electa et confir-
mata abbatissa benedicat. de ele. ca. In
denitatis. §. Sane. li. vi.

Electio vero predictarum si nulla habet
duas partes. tunc non obstante publica-
tione scrutini; etiam si ad electionem po-
stea fuerit processum: possunt alterius par-
tes moniales per consensum ad illam acce-
dere que alias per maiorem partem con-
uentus numero fuit electa. prius tamen
quod ad actus exteriores diuertat omni pra-
uitate seclusa. et si sic ad duas partes
uenerit illa confirmetur vel benedicat.
vt supra. e. §. Si autem. Non tamen pro-
hibent moniales per predicta quin post-
quam electa vt supra quolibet modo con-
firmata fuerit: possunt opponere contra eam
per modum denunciationis vel accusa-
tionis. vt a dignitate discedat. §. Verum
Electa a maiori parte tantum: non ha-
bente vt permittit duas partes. s. processum
aliarum tunc superior ante confirma-
tionem eius plane iniqua sine repre-
sentatione iudicis super obiectis par-
tis minoris et alijs que in tali negotio
sunt inquirenda. Glofa. de forma electio-
nis et persona electa. Ipa tamen electa
interim libere administrat in spiritualibus
et temporalibus. sic tamen quod de rebomo-
nasterij nihil alienet. nec in monialibus
quam recipiat. vt supra. §. Si vero. Ar-
gu. quod si non habent causam contra eam
valentem potest confirmari.

Electa autem vel nominata a maiori par-
te numero conuentus nullum ius sibi quod
quo modo acquirat per huiusmodi elec-
tionem. nec ad eam ab alijs accessus per
consensum in hoc casu valeat habere. vt
supra. §. Si qua vero.

Electio e huiusmodi per formam compromi-
ssi facta si electa habeat maiorem partem
conuentus numero. licet non duplo. con-
firmetur et benedicatur. sicut de electa a
duabus partibus per formam scrutini; vt
supra de denuntiandi tamen postmo-

dum et accusandi habet moniales facul-
tatem. Si vero opponentium sit ma-
ior pars: differatur confirmatio vel in-
firmatio. sicut de electa a maiori parte p-
scrutinium dicitur. et interim libere ad-
ministrat: sicut ibi dicitur. Si vero op-
ponentium duplo maior est pars: tunc
expectabitur litis eventus. ipsa autem ele-
cta interim non administrat. vbi supra.
§. Ceterum.

Eligentes et eligenda cuius etatis et pro-
fessionis sint. infra. Monialis non.
Electio huiusmodi vt inter sint et monia-
les in electione dirigat vocati huius et bee-
si non abstinent ab illis per que discor-
dia in electione faciendis oriri vel orta nu-
mari possit ex hoc sicut excommunicati. de
electio. c. In denitatis. §. Postremo. li-
bro sexto.

Electioibus illis non fiet collatio meri-
ti vel zeli eligentium vel electarum: sed
numeri dumtaxat. et numerum. vbi supra.
Et autem.

Electioem promotionem postulationemque
impugnantes. s. Appellantes contra.

Elemosina duplex est. scilicet cor-
poralis et spiritualis. Spiritus triplex est. vt dimitte.
et. sicut infra. Elemosynarum tria.
Elemosyna ad multa utilis est. Ipa siquidem
dem liberat a peccato. de pe. di. §. Medi-
cina. Ambrosius in sermone. r. c. Medis-
camentum.

Elemosyna habet promissionem vite pro-
sentis et future. xxxij. q. v. Scdm. in ti-
ne: infra. Discretordia.

Elemosynarum tria genera. scilicet cor-
poralis vt dare egenti quod potest. spi-
ritualis vt dimittere a quo lesus fueris
Tertio deliquentes corrigere: et errantes
in via veritatis inducere. di. xlv. Tri-
a sunt.

Elemosyna duplex. scilicet spiritualis vt
dimittere delinquenti. et est semper in no-
stra potestate. et beatus est potior. disti. xlv.
Duo. Augustinus de pe. di. iij. De quoti-
dianis. Crisostomus. alia est corpora-
lis. vbi supra. c. Duo sunt. di. xlv.

Elemosyna fit quando peccator coarctatur
a malo. disti. xlv. Et qui. infra. Discre-
tordia.

Elemosina sine delectu personarum dari debet. distin. c. lxxij. Quiescamus. Infra Hospitalitas.

Elemosyna cum discretione danda est. distin. lxxvj. Non satis. c. Singulis. nō totum vni. c. c. Dominus.

Elemosynā dans attendat p̄moyt ex bona voluntate det. Nam alias nō p̄dest. dist. c. v. Duesunt. Augustinus. Glosa. si nō benigno animo: sed vt importunaz petitionē amoueat: venialit̄ peccat. Itē si p̄pter pudorem dat inultus: rem p̄dit et merituz. c. xij. q. vj. s. Ex his oibz. Nā Elemosyna non quantū sed qua mente: qua affectione det p̄siderat deus. q̄a vis dū plus ornibus pedis. de peni. di. v.

Consideret. s. Sumēs Elemosynā dans q̄re p̄dat cū. et p̄mo a seipso incipiat. c. lxxij. Discretione anime tuerē. Et dec p̄na. de pe. di. iij. sa. Sant̄ cauedū. verbi. Qui vult. Augustinus in Encheir. Nam.

Elemosyna peccatorū nō placet deo: q̄ p̄ us dātem Abel respectit. c. xij. q. v. Scriptum est. Gregorius in registro. Dp̄ozter q̄ p̄us acceptet donans. vt Abel. de pe. di. v. Consideret. s. Sumēs. Augustinus li. de pe. supra. Donuz. Deinde si alijs dare vult.

Elemosynā dans consideret fidē recipiētis. Unde Bas. vj. Opemur bonum ad omnes. maxime ad domesticos fidei. Itē causaz. vt captiuitatē quā ille p̄pter se vt suos pacif̄ vel calumnie vel in carcere. Et si p̄pter debitū iustus excruciat. dist. lxxvj. Non satis. Itē p̄p̄nquitatē. e. s. Est p̄banda. Itē eratem. Itē debilitatē Itē p̄ditionē. s̄lt̄ nobilitatē. e. s. Consideranda. r̄ infra. Liberalitas.

Elemosyna non debet dari his quibus di. lxx. Donare. c. fraternitas. Similiter nō alijs qui exinde in malo perdurant. Unde Augustinus ad D. Medoniam. Misericordius talibz opem subtrahimus q̄ impendim? ne scz locū criminis simus. c. xij. q. vj. Si res. v. que. v. Non omnis. Aug. ad Donatistā.

Elemosynā dans tertio consideret de quibus bonis. id est p̄p̄ijs. Unde. Prover. iij. Honora dominū de tua substantia. s. q. j. Non est. Nāz donare nō licuit qd̄

dans possidere non potuit. extra de decimis. c. Dudum. Dinc considerant p̄sone non potentes dare. sicut monachi serui. vxor. filij. r̄. suo modo.

Elemosynā dare non licet de alieno. Ecclēsiasti. xxxij. Qui offert sacrificiū ex substantia pauperum quasi qui victi. s̄. in conspectu patris. s. q. j. Nō est. Gregorius episcopo.

Elemosyna debet fieri de bene acquisit̄ eo. r̄. c. xij. q. v. per totum. Unde non debet fieri de turpi lucro. vt patet. Prover. bioz. xxx. Hostie impiorum abominabiles domino que fiunt ex scelere. j. que. j. Non est. Gregorius vbi supra. Glo. vbi non transferitur dominium. vbi autē trāsfertur nō competit repetitio: potest fieri elemosyna. c. xij. q. v. Qui habet. Itē glosa. e. Quod vero.

Elemosyna fieri non debet cum lesione et detrimento alterius. c. xij. que. v. Denig. Ambrosius libro de officijs. Unde aliena auferens vt inde elemosynaz det magis grauat̄ per hoc q̄ iuuatur. p̄ma. q. j. Non est. Grego. vbi. s.

Elemosynam de suis meritorie dant sacerdotes. c. xij. q. j. Et p̄dit.

Elemosyna ab iurarijs excommunicatis recipere possunt. n̄t̄res p̄dicator̄es et minores: si alias ibi non possunt sustentari. extra de sen. excom. c. Lij. voluntate.

Elemosyna fame morienti subtrahenda homicidio comparatur. di. lxxvj. Pasce. Ambrosius libro de officijs.

Elemosynam tenentur omnes dare. dist. lxxvj. Non satis. c. Singlis. j. Hospitalitas indistincte.

Elemosynam non dantes: grauit̄ peccant. distin. c. lxxij. Sicut h̄ij. et damnabuntur a christo. Matthei. xxv. Esuriui et non dedistis mihi manducare. c. xij. que. j. Et si illi. Nam christus sibi imputat. xvj. questioe p̄ma. Reuertimini ad me.

Elemosynarum largitionem amici carnales sepe impedire nituntur. disti. lxxvj. Non est.

Emancipatio heretici. Infra. Hereticorum filij.

Emens minus q̄ dimidio p̄ci ha
bet optionem supplere ius
suum precium vel recedere a contractu.
extra de omptione r vendi. c. Cum dile
cti. c. Cum causam.

Ementes et vendentes difficile effugiūt
peccatum. de pe. di. v. Qualitas.

Emptio usuraria est si p̄mittit em
ptam rem reddere: aliq̄
indē recepto. extra de emptio. c. Ad no.

Emolumenta ecclesiaz vacā
tium. supra. ec
clesiarum cathedralium.

Emphiteota semp̄ debet rez
nunciare dño
quando vult vedere meliorationes vel
suum ius: vtrū ille hoc emere velit. qd̄ si
non fecerit cadit a iure suo. Et si p̄ biens
nium non soluit canonem: p̄t expelli.
extra de loca. r conduc. c. Poruit

Emungens multum elicit san
guinem. distin. iij
Deniq̄.

Emunitate non gaudent qui i
loco emunitatis of
fendunt. extra de emuni. ecclesia. c. Im
munitatem

Emunitas ecclesiaz. Ecclesie emunitas.
infra. Exactiones. infra. Excomunica
tio. s. xxxviii.

Episcopatus est nomē ope
ris: nō hono
ris. i. Thimo. iij. Si quis ep̄atum desi
derat: boni opus desiderat. viij. q. p̄ma
Qui ep̄atum. Augustinus.

**Episcopi tenent locū apostolorū in eccle
siā. di. xxi. In nouo. di. xxxv. Ecclesie. di.
lxviii. Quorum. Et corēpi tenuerunt lo
cum discipulorū. e. Quāuis. s. Dec.**

Episcopi idem sunt qd̄ p̄byteri. Primiti
ua enim ecclesia p̄byteris regebat. Sz
oriēte scismate quo qdam dicebant pau
li. quidam appollo. et qn̄ ac si suos quis
putabat quos ip̄e baptisauerat. decretū
est vt vnus de p̄byteris p̄ferretur. Vn
de episcopi p̄ferunt p̄byteris: magis cō
suetudine q̄ dispensāōne veritatis dñi
ce. Blosa. tamē nihilomin⁹ etiā ex insti
tutione. quia ecclesia in cōmuni regi de
beret. di. xciiij. c. Legimus. distin. xcv. ca.
Dum. Jeronym⁹ in eplam ad Titum.

**Episcopus nō p̄mittat coram se sedente
presbyterum stare. di. xcv. Ep̄us in quo
libet. Blosa. Nisi sacerdos assumat sibi
officiū standi. vñ quāuis in ecclesia es
piscopus sublimior sedeat: in domo tao
men se cognoscat collegā p̄sbyterorū. e.
ca. Episcopus in ecclesia.**

**Episcopus eligi nō potest citra tricelimum
annum completū. extra de electio. Luz
nihil olim.**

**Episcopus quō eligi debet. r qualis. et
quibus. supra. Electio.**

**Episcopus eligendus quō examiari de
bet. dist. xxij. per totum.**

**Episcopis titularis a quo instituat. su
pra. Ecclesie cathedali q̄ caret.**

**Episcopi consecratio. quō uolo. a quo. q̄
bus p̄sentibus. dist. lxv. per totum.**

Et quib⁹ p̄sentibus. di. lxxv. p̄ totum.

**Episcopi caput r manus inungant cris
mate. extra de sacra. c. Luz venisset
et blosa. di. xxij. r. c. Preterea.**

**Episcopus nō ordinet minus q̄ a p̄b
episcopis. di. lxxv. Porro.**

**Ep̄s consecratus sine auctoritate metro
politani: deponatur. di. lxij. Nulla rō.**

**Episcopus ordinandus qualis debz esse
dist. lxij. Qui episcopus. distin. xxxviii.**

Omnes. di. clx. p̄ totum. Ad Titum. s.

**Episcopus ordinandus habeat conditi
ones fm regulam apli descriptas. scilz
q̄ sit sine crimine. r. c. di. xxx. per totū. in
fra. Ordinandus.**

**Episcopi se non dños: sed sacerdotes es
se sciunt. di. clx. Hinc etem. Grego.**

**Ep̄us non sit q̄ hospitalis nō est. di. lxxx
v. Archidiaconum.**

**Episcopus debet bona ecclesie pauperis
bus erogare. di. lxxxvj. Fratres. xij. que. s.**

Ep̄us. c. Precipimus.

**Episcopis debet egentū r desolatorum
curam habere. di. lxxxvij. Licet. r. c. De
solatis.**

**Episcopus debet concordantes ad pacē
renouare. di. lxxxix. Precipimus.**

**Ep̄um maxime decorat humilitas. dist.
c. Contra morem.**

**Episcopus in vicu r vestitu p̄tendat pau
peritatem. di. xlj. Episcopus.**

**Episcopus de monacho factus: habitus
debet deferre mōachalem. extra de vi. r**

bonesta. cleri. c. Clerici officia.

Episcopus debet studio orationis et sacre scripture insister. ij. q. vij. Episcopi lectioni.

Episcopus que debet scire. disti. xxxvij. Omnes.

Episcopus debet esse doctor alior. et doctore non indigere. f. q. vij. Conuenientibus Non tamen debet erubescere etiam ab alijs discere. dist. xxxvij. Nullus. xxxij. q. iij.

Si habes. supra. Discere. Episcopus propter illitteraturam potest deponi. Extra de eta. et quali. c. Quamuis.

Episcopus debet vitare negocia secularia. ij. q. f. Te quidem.

Episcopus corrigere debet clericorum excessus. ita quod illi arceant et alij timeant. De offi. or. c. Ut clericorum. Clementi. Alioquin episcopi non dicantur negligenter corrigere clericos subditos. ij. q. vij. Qui nec regiminis.

Episcopi et alij superiores debent per se suscipere ecclesiastica corrigere negligentiam diuini officij et valorum et ornamentorum diuinorum necnon insolentiam que fiunt in cimiterijs et ecclesijs quibus diuinum officium perturbat. de cele. mis. c. Braui. i. cle.

Episcopi publice denunciare eos quos constat esse excommunicatos propter impositionem pedagiorum et guidagiorum in ipsos clericos donec satisfaciatur. de censu. et exact. ca. Presenti. in clemen.

Episcopus debet esse in visitando sollicitus. r. q. f. Delata et quid faciat visitando. c. Placuit. q. iij. Lauendum.

Episcopus non debet grauare subditos in procuratorijs. r. q. iij. Illud. c. Placuit.

Episcopus in casu pmisso si per alium visitat diocem. habet illi puidere de necessarijs. Visitati vero puideant visitatori de victualibus. Episcopus tamen a visitatione per alium: nihil habet exigere. d. of. fi. or. Si epus. li. vi.

Episcoporum auaricia detestabilis. di. xcij. c. Diaconi sunt.

Episcopus munera recipiens ratione visitationis. i. Suspendus ab ingressu.

Episcopus abutens inquisitionis officio infra. Excommunicati. Et seruetur modus inquisitoribus prescriptum. de here. c. Per hoc. libro sexto.

Episcopus quid accipere possit de ecclesijs. r. q. iij. per totum.

Episcopus non potest amplius petere ab ecclesijs quam cathedralicis. id est. honores cathedralis. hoc est. duos solidos. r. q. iij. per totum. potest tamen in necessitate collectam exigere a clericis. extra de censibus. cum apostolos.

Episcopi possunt conferre prioratus: administrationes et alia beneficia vacantis que prelati regulares infra sex menses non conferunt. et hoc auctoritate episcopali. Sed si fuerint exempta: id possunt auctoritate apostolica. et intelligit de beneficijs que non sunt de mensa prelatorum. sed speciales rectores licet obedienciarum habere solent: illa tamen conferant personis quibus prelatos fuerant conferenda. et non permittant ea applicari mensis prelatorum vel pensionibus grauari. de sup. ne. c. Quia regulares. in clemen.

Episcopus conferens beneficia vel officia indignis perdit potestatem conferendi. extra de elec. cum in cunctis.

Episcopus potest dominicis diebus conferre minores ordines et virgines valere. extra de tempo. or. c. Subdiaconos.

Episcopus non potest ordinare clericos aliterius diocesis. nec consecrare altaria. vij. q. j. Episcopus in diocesi. nisi clericus habeat litteras dimissorias. di. lxxi. per totum. ix. que. ij. per totum. s. Clericus

Episcopus italie ordinans clericum extra montanum sine pape licentia vel litteris dimissorijs iustam causam expmentibus. punietur pena condigna. Et sic ordinatus manet suspendus. nec absolui etiam a penitentiarijs pape vel dispensari potest sine speciali licentia pape. de temporibus ordi. ca. Sepe. li. vi.

Episcopus contentiens vel non ipugnans fornicatione clericorum. scilicet diaconorum et sacerdotum: suspendatur ab officio. di. lxxij. Si quis episcopus.

Episcopus non est ab vno tantum audiendus sine iudicandus. iij. que. vij. per totum. nec abs sinodali audientia damnetur. nisi a papa. Et debet in sinodo adesse. xij. episcopi. v. q. iij. per totum. Intra glossa. c. Duodecim.

Episcopi simplici assertioi creditur si cri

men in suum accusatorem ptere voluerit
vj. que. ij. per totum.

Episcopis defertur in penis ppter digni-
tatem pontificalem. Unde pmo interdicitur
eis ingressus ecclesie vel sacerdos
tale ministerium. deinde ab officio suspē-
datur. et sic subsequenter. nisi nimia con-
tumacia aliud suadeat. de offi. in. dele.
ca. Quia pontificali. li. vj.

Episcopus et superiores illis de iure nō
incurrunt sententiā suspensionis vel in-
terdicti. nisi de illis fiat specialis mētio
de ele. c. Si compromissarios. li. vj. co.
de sen. ex. c. Quia periculosum. li. vj.

Episcopus non potest ecclesiam suā reli-
quere et ad aliam transire. vij. que. j. Nō
oportet. et se.

Episcopus nō potest renunciare episco-
patui sine licentia pape. extra de postul.
ca. Et si vnanimiter. Et causas cedens
di. extra de renūcia. c. Nisi cum pridem
infra. Renunciare officio.

Episcopus de licentia pape renunciare
et altero instituto. nō potest postea epas-
tum repetere. vij. q. ij. per totum.

Episcopus non potest sibi successore cō-
stituire. nisi de licentia pape. vij. q. ij. per
totum.

Episcopus vniuersite non potest alius i sua
diocesi episcopus supordinari. vij. que.
pma. p totum. vij. q. j. p totum. nisi sit dpo-
situs. de l. c. Postq. v. nisi d licentia pa-
renunciaverit. vij. q. j. Durationes. v.
nisi per ambitionē ad aliā eccliaz se trā-
tulit: tunc carebit vtraq. e. c. Si epus.
et glosa. e. c. j.

Episcopum difficilius est ad monacha-
tum descendere: q̄ monachū ad epatum.
extra de renūcia. c. Nisi cum pridem. ad
finem.

Episcopi expulsi de suis sedibz possunt in
locis insignibus vicinarū diocesium pro-
cedere ptra suos expulsōres. et in sauto-
res ac inter subditos ius dicere. de foro
compē. c. Quāuis. in clem.

Episcopo capto a paganis vel scismaticis
nō archiepiscopus sed caplm administret
sic si sedes vacaret pnoxiē eius. nisi pa-
pa p caplm quātocius p̄sulendus aliter
ordinaret. de sup. ne. c. Si epus. li. vj.

Epus p̄ in quibet loco sue dioc. non exem-

pto p se vel palium p tribunali sedere: et
omnia ad suū officiu spectantia expedire
de offi. or. c. Cū epus. li. vj. Idem de lega-
to circa suā legatōem. glo. e. p. Epus.

Epus p̄t sententiā palium recitare. d̄ sen-
ten. et iudi. c. Et si snia. li. vj. Debet tamē
men et ipse snias subditoz facere obfari
extra de offi. or. c. Cum eccliaz.

Epus p̄t sup religiosos p decimis. Su-
pra. Decimas nō possunt.

Epus p̄t cōferre beneficia quoz colla-
tio ad ipm et caplm cōmuniter pertinet.
dūmodo caplm fuerit a collatione suspē-
sum. vel omnes de capitulo singul̄t excō-
municati. Nē sede vacante. c. vnicō. li. vj.

Epus potest suspēdare cū rectoribus ec-
cliaz curatoz v̄t studentes infra septē
mīz nō teneant sacerdotari. de ele. cap.
Cū ex. co. li. vj. j. Pastochialū eccliarū.

Epus qui inuēntato alterius in illi^o dio-
cesi ordines cōfert nō habita exp̄ssioe p-
sonaz: si aliquē nō beneficiatū ordina-
rit. tenet e. v̄t necessaria p̄videre p̄ ec-
habuerit beneficiū. Si vero habuerit ex-
pressionē p̄sone. tenet mandans illi p̄-
videre. Simile ē si licentia dat alicui v̄t or-
dinetur a quocūq. tenet licentians tali
ter ordinato p̄videre. de p̄ben. et digni. c.

Si epus. li. vj.

Epus per diocesim vbiqz in publico et p-
uato celebrare et audire p̄t diuina ac po-
pulus benedicere. nō obstante privilegio
cuiusq. per hoc tamē quo ad exemptos
nō vendicet sibi in alijs iurisdicōez ali-
quam. de p̄uile. c. Archiep̄s. in clemē.

Episcopi quādo in via sunt p̄nt h̄re via-
ticum et in eo celebrare et sibi celebrari fa-
cere: seruato m̄ interdico. e. c. Quā. li. vj.

Epus p̄t cōmittere clericis ea q̄ sunt iu-
risdictōnis. sed que sunt ordinis epalis
solis episcopis cōmittere potest. extra de
confe. ecclie. c. Aqua.

Ep̄s cedēs p̄tate eligēd̄ p̄fessore p hoc
nō p̄cessit vides absolutōem in casibus
sibi reseruatis. de p̄. et re. c. Si epus. li. vj.

Ep̄s sunt reseruati de iure quatuor cas-
sz peccatuz clerici irregularitatē indu-
cens. Item incendiarioz dolosoꝝ. cons-
ulentiū auxiliantiū siue mandantium.

Item vbi solennis p̄nia iudicēda v̄t blas-
phemia publica. extra de male. c. Sias

tuimus. Scdm Hostien. Pnia solenis
 debet imponi p homicidio voluntario.
 blasphemia. incestu. sacrilegio. sodomia
 dummodo sint publica & totu pplm como
 uerint. Jre excoicatio maior: & sit de co
 suetudine qnoz. scz homicidiu voluntari
 riu. Jde videt in mutilatoe. Jre falsario
 rum. Jre violator eccliaestice libertatis.
 Jre violator ecclie imunitatis. Jre sor
 tlegioz. Dec declarauit Benedictus. xi
 in extranaga. q incipit. Jre cuctos. Et
 quauis ipa sit reuocata p. c. Dudum. de
 sepul. in clemen. iii quia de illis casibus
 nihil est imutatum: snt in suo esse. p eo q
 eodm no statueno sed declarado idem
 posuerit. Vide latius in Bisanello: vo
 cabulo. Lofessio. dno. s. De alijs con
 dam. ca. v. vide in glo. de pe. & re. c. Si
 epus. li. vj. s. Absolutio referat.
 Epalis ordinis sunt contere crisma. con
 secrare ecclias. & canoi. confirmare. clari
 co. ordinare. & virgines consecrare. dis. lx
 vii. Quauis. extra de consuec. c. Aqua
 Ep dicunt sacerdotum. & sunt xpi legati.
 spuales patres & fratres pape & coepi ac
 columnne ecclie. de pens. ca. Si qd sua
 re. s. Nec sup. in clemen.

Equitas quandoqz iuri pferit. ex
 tra de restit. in inte.
 Suscitata.

Ermofroditus calore pre
 dominante
 pro viro se gerens: in testem recipit. als
 non. liij. q. iij. Lege iulia.
 Ermofroditus infamis reputatur. iij. q.
 vij. Infames.

Errare in dicit simpliciter nescies
 sz si existimat se scire qd nes
 scit. di. xxxvij. Quauis.
 Errat no mediocriter qui min? bonum
 magno bono pferit. de consue. dis. v. Non
 mediocriter. Jeronymus.

Errare se demostat qd alioz qd pot ab er
 roze no reuocat. extra de here. c. Qui ali
 os. Nam.
 Error cui no resistitur approbatur. distin
 ctio. lxxxij. Error.
 Errores varios deus permittit. ut scptu
 ra elucidet. xxxij. q. iij. Ideo.
 Errores begardoz infra. Expli errores
 begardoz octo sunt.

Errans in fide no est hereticus si corrigi
 vult. extra de sum. trini. c. Cum s.
 Error damnat q spussanctus no pcedat
 a patre & filio tanqz vno pncipio. c. ti. c.
 Fideli. libro sexto.

Error facti no iuris excusat. & ante lit? co
 testatione no post. extra d. p. fessis. c. Ex
 parte abbatis.

Error iudici reuocat. Ibidem.

Error suum cuiqz licet corrigere etiam
 iudici du per errorem no bene sententia
 uit. xxxv. q. ix. c. Loci nostri. s. Dis ita.
 et ca. sequenti.

Error aduocati reuocat. extra de censibz
 et ex. c. Olim. Juncra glo. p. reuocata.

Error nominis viciat rescriptu. extra de
 rescriptis. c. Significante. c. Radulfus

Error intolerabilis est si aliqd sub vi pre
 cepti apte continet qd coiter vel i suo ge
 nere peccatum est. vel quo bonu phibet
 de sen. ex. ca. Venerabilibz. s. Porest. li.
 vj. s. Excoicatio. s. iij.

Error persone vtruz impediatur & dirimat
 matrimoniu. xxx. q. j. per totum.

Error circa personam est quadruplex. scilz
 scilz ne. id est. vtru dicitur sit. qualitatit.
 scz vtrum bonus. p. dicitur. scz vtr. Johan
 nes. conditio. scz vtru dicitur sit. Duo
 vltim? dirimunt matrimoniu. Nam. bi
 non est confessus. Unde iacobz Lyam
 non fecit piuges consensu pcedens: sz
 sequens copula. c. Quia.

Error conditionis dirimit matrimoniu
 xxx. q. ij. per totum.

Error pditionis seruilis tm dirimit ma
 trimonium. non tamen semper: sed tunc
 quando error disparis conditionis in
 teruenit vt serui cum libera. vel econ
 uerso. no quando fuerint paris conditio
 nis. aliqui tamen volunt qd si putat se
 quis cum ancilla cotrabere cum sit libe
 ra q non dirimat. quia non decipitur.
 ex qd cum meliori contraxit. Blosa. eo.
 ca. Secunda.

Erubescencia partem habet
 remissionis. d
 pe. di. j. Quem penitet. Augustinus. li
 bro de penitencia.

Esau exemplo no abus sz auaritia
 reprobatur. di. xij. Quisquis.
 b 2

Esurienti misericordius p̄is tol
litur q̄s frangit si de ci
bo securus iusticiā negligit. v. q. v. Non
omnis. Aug. ad Vincentiū donatistā

Etatibus sex mundus et etiaz ho
minis status finitur. et
que sint illa etates mundi. xxxv. q. iij. c.
vnico.

Etas omnis ob adolescentia p̄na est ad
matū. xij. q. j. Omnis etas.

Etas discretionis in pueris est. xij. an.
xij. q. v. Pueri. j. Vinorenis.

Etas. j. Pueri. infra. Vinor.
Etas legitima ad ordinē et obtinendum
beneficiū sine cura est septem. glo. de
rescrip. c. Si eo tpe. b. Etatem. li. vj.

Etas ad professionē est quintusdecimus
annus inchoatus et hoc in masculo. xx.
q. j. Illud autem. Sed in femella est duo
decimus cōsummatus. eo. q. ij. Puella.

Similiter ad iurandū et vouendū. xij.
que. v. Pueri.

Etas illegitima. j. Vinorenis.
Etas nubentū in masculo sunt quatuor
decim anni. et in femella duodecim an
ni. Ad sp̄salia autē contrabenda: n̄. ni
nus q̄s septem anni. infra de sp̄on. pu
be. c. Attestationes. c. L. us. et ij. sequē.

Etas ad obtinendum decanatum. archi
diaconatum. et alia ministeria curaz ha
benti a quinquagesimo octavo etate
de elec. cum in cunctis. e. ti. c. Licet ca
non. li. vj. Et i glo. e. ti. c. Si cui. verbi.

Etate. li. vj.

Etas legitima procuratoris Infra. procu
rator ad negocia.

Etate legitima nō habentes nullo modo
copulent nisi necessitate urgente. scz pa
cis et h̄mōi. extra de despon. impu. cap.
Ubi non est.

Etatem malicia supplet in contrabentibus
extra. e. c. De illis.

Eua quare de costa facta est. Du
lier.

Eunuchus in casu necessitatē
p̄t est pmoueri et p
motus celebrare. et hoc si ex iusta cā fieri
fecit vel nolens sustinet. secus si ex supsti
tōe. extra de corpe vi. c. Ex pre. f. et duo
b. seqn. s. Lastrans.

Euangeliste de verbis et factis
domini m̄tra ob
miserunt que apostoli verbis et factis sup
pleneat. extra de cele. mis. c. Cum marthe

Euangelium Johānis quo
passionē christi
recitat recte ordinem rei geste recitat. q̄
in Mattheo alio ordine narrant: de
bent exponi per anticipatōem. de sūma
trini. c. fidei. s. Nos igit. in clemen.

Euangelii predicantes: de euāgelio vi
uant. De euāgelio viuāt etiā qui nihil
pprium habent nec habere cupiunt. j. q.
ij. Sacerdos.

Euangelii ita do in reuerētia est audie
dam. de conse. di. j. Apostolica.

Euangelii b̄n̄d̄ctiō in verbis et fo
lis: sed in cordis medulla et sensu. assistit
f. q. j. Parcign.

Euangelii magna p̄fectio ad legē moysi.
extra. q. iij. Dec autem. Ex h̄is.

Euangelii incipit a mansuetudine et
a terrore. Et eius solij libertas in car
te opatur. sed lex in seruilis timore. xliij.
q. iij. Dec autem.

Eucharistia dicit misterium:
quia aliud cernit
tur et aliud intelligit. de cōse. di. ij. Quid
sit. extra de cele. mis. c. Cum marthe

quia secretā habet virtutē et grām. Sa
crificium quasi sacri factū. quia p̄ce my
stica p̄secratur p̄ nobis in memoriā dñi
ce passionis. Sacramentū vero quia te
gumento corpaliū reat. diuina virt^{te} se
cretius eiusdē operatur effectū. j. q. j. Vbi
ti secularium. Grego. j. Eucharistie spe.

Eucharistie sacramento nullū est dignū
de conse. di. ij. Nihil in sacrificijs.

Eucharistia p̄cellit māna. qz ip̄a dat vi
tam et grām. et plura. de cōse. di. ij. Reuer
ra. Ambrosius. li. de sacramētis.

Eucharistie consecratio nō fit merito cō
secratis: sed verbo creatoris. Ido nihil
minus a malo q̄ a bono consecrat i hoc
misterio intra ecclesiam. j. q. j. Intra ca
tholicā de conse. di. ij. Atq̄ sub figura.

Eucharistia confici virtute benedictōis
probatur ne creatiua. cōmutatiua. cō
ceptiua. et alijs pluribus. e. c. Reuera. Am
brosius. li. de sacramētis.

Eucharistie consecratio fit p̄ inuisibilem

sacerdotem inuisibili virtute in s̄bo suo
eo. Quia corpus.

Eucharistie sunt duo consideranda. scilicet
sacramentum. id est. species visibiles et
res sacramenti. id est. inuisibile corpus
xpi. de conse. di. ij. Hoc est. Augustinus
li. iniarum prosperi. infra.

Eucharistie sub qualibet parte hostie est
totus christus: etiam antequam frangitur et
post fractionem: exemplo speculi. glosa. eo.
dem. c. Lum frangitur. ca. Singuli. ca.
Quid sit.

Eucharistie modicam partem sumens: non
minus alio accipit. exemplo manne quo
minus colligens non minus habuit. eo.
ca. Ubi pars.

Eucharistie sacramentum post consecra-
tionem continet verum corpus xpi et san-
guinem: sub speciebus panis et vini. de
conse. di. ij. Ante benedictionem. Ambro-
sius de officiis. Flos autem. Augu-
stinus libro sententiarum. Prosperi. eo. ca.
Panis. Ambrosius. infra.

Eucharistie in sacramento totus christus
est. eo. ca. Ante benedictionem. Ambro-
sius de officiis. Unde idem libro de sa-
cramentis. In illo inquit sacramento xps
est. quia corpus christi est. Non ergo cor-
poralis esca est: sed spūal. e. c. In illo.

Eucharistie sacramento sub speciebus vi-
sibilibus vini et panis continetur verus
sanguis et vera caro christi. Unde Am-
brosius libro septimo de sacramentis.
Sicut est verus. inquit dei filius domi-
nus noster Jesus christus: non quemad-
modum homines per gratiam: sed quia
si filius ex substantia. Ita vera xpi caro
sicut ipse dixit. Caro mea vere est cibus
quam accipimus: et verus eius sanguis
potus. de conse. disti. ij. Sicut est.
Unde vna est fidelium vniuersalis eccle-
sia extra quam nullus omnino saluatur
in qua ipse idem sacerdos sacrificium iesu
christus cuius corpus et sanguis in sa-
cramento altaris sub speciebus panis et
vini veraciter continetur. extra de sum-
trini. c. s. circa finem.

Eucharistia licet sub figura panis et vini
videatur: tamen nihil aliud quam caro xpi
et sanguis post consecrationem credenda
sunt. li. de sacramentis. de conse. disti. ij.

Omnia.

Eucharistia dei patris viua qui de celo des-
cendit. quia ibi christus continetur. non
quia caro de celo descendit: non enim ipsa
descendit: sed quia christus deus et ho-
mo est: et veritas carni vnita. de conse. di-
stin. ij. Sicut est. Ambrosius li. septimo
de sacramentis. infra. Eucharistie in sa-
cramento non est alia.

Eucharistie species dicuntur sacramenta
quia in eis aliud dicitur. scilicet esse. id est. cor-
pus et sanguis et aliud videtur. de conse-
cra. di. ij. Qui manducat. infra. et s. Eu-
charistia dicitur.

Eucharistie in sacramento non est alia ca-
ro quam que nata est de maria. et passa in cru-
ce. et resurrexit a mortuis. id est. viua et
diuinitati vnita. de conse. disti. ij. Om-
nia. Unde ipse dicitur panis viuus qui
de celo descendit. Non enim caro ipsa des-
cendit de celo: sed quia diuinitati vnita
est. eo. c. Sicut est. Ambrosius libro. vii.
de sacramentis. Ille igitur intelligit pa-
nis qui manu spiritus sancti formatus in
vtero virginis est: et igne passionis coctus
in cruce. e. c. Omnia. Amb.

Eucharistie sacramentum est esca spiritalia
lis. id est. anime. et non corporalis. quia
ibi est verum corpus christi. de conse. di-
stin. ij. In illo. Ambrosius libro de sacra-
mentis. Et addit. ibi. Corpus enim dei
spirituale est. glosa. id est. spirituales: non
quod sit spiritus: sed agilis: et nullo tempo-
ralium egens. eo. c. In illo. Caro enim et
sanguis christi. id est. corpus: dupliciter
reliquitur. quia vel spiritualis. de q. La-
ro mea vere est cibus. et sanguis. et
que crucifixa est: et sanguis qui militis la-
cea effusus est. glosa. id est. fm qualitate
quam habuit in cruce. Vel fm qualita-
tem corporis glorificati. eo. c. Dupliciter
Jeronymus.

Eucharistie licet sub duplici specie sit xps
non tamen sunt duo: sed vnum sacramen-
tum. Et quauis vbiq; offertur: non tamen
sunt plura corpora: sed vnum corpus si-
cut et vnus christus vbiq; hic plenus
existens. et illic plenus. Est etiam vna ho-
stia. vnum sacrificium. quia christus se-
mel oblatus est. de conse. disti. ij. In xpo
semel. siue a multis siue a paucis sumat.

sive ille plus sive min⁹ sumat: equaliter omnes accipiunt vnam corpus: vnum sanguinem cum illo quod sumpsit de v⁹ gine: et dicit apostolus. co. ca. Quid sit. ca. Omnia. ca. Singuli.

Eucharistie sacramentum nemo conficere potest nisi sacerdos qui rite fuerit ordinatus s⁹ claves ecclesie. extra d⁹ summa trini. c. f. miter. §. Una. distin. xciij. Diaconi sunt. Possunt tamen diacones dum necessitas cogit presente episcopo vel presbytero corpus christi alij erogare. dummodo tamen ab episcopo vel presbytero iussi fuerint. eo. ca. Diaconi. §. Presente. Sed episcopo et presbytero absentib⁹ possunt cogente necessitate etiam non iussi hoc erogare: sed non consecrare. quod maioris ordinis est. sic etiam de baptismo dici potest. e. ca. Diacones. Sanguinem tamen bene ex officio porrigunt. e. c. Diaconi sunt.

Eucharistie sacramento nihil aliud offeratur q⁹ quod dominus tradidit. Hoc est. panis et vinum aqua mixtum. de consecr. distinctio. ij. c. In sacramento.

Eucharistiam spiritualiter de altari ducere est innocens. sicut ad altare porta re peccata. si sit quotidiana vel non sit mortifera dimittitur: si autem accedatis dimittitis. et sic accede securus. panis est. non est. v. vide tamen si dimittis. non est. de quo deo quem non fallis. de consecr. di. ij. Panem. Unde Augustinus. Qui discordat a christo non manducat corpus eius. scilicet. spiritualiter. Et si tante rei sacramentum ad iudicium perditionis sumat. scilicet sacramentaliter quotidie. e. c. Qui discordat.

Eucharistiam indignus sumens nihilominus verum corpus christi sumit. licet sibi obsit. non q⁹ sacramentum sit res mala. sed quia a malo male accipitur quod bonum est. Nec enim buccella mala fuit que Jude dabatur. de consecr. distinctio. ij. Et facta. Nam et Judas verum corpus christi et sanguinem sumpsit. et illi quibus dixit apostolus. Qui manducant et bibunt indigne iudicium. e. c. Sic Judas. Eucharistia duobus constat. scilicet visibili elementorum specie. et invisibili domini nostri Jesu christi carne. et sacramen-

to et re sacramenti. de consecr. dist. ij. Hoc est. Augustinus libro sententiarum Prologi. et infra. Eucharistie in sacramento. et sequenti.

Eucharistie materia debita est panis et vinum aqua mixtum. de consecr. di. ij. c. f. Unde in sacramento corporis et sanguinis domini nihil amplius offeratur q⁹ quod dominus tradidit. hoc est. panis et vinum aqua mixtum. scilicet vinum de vitis. et panis de frumeto. e. c. In sacramento. Glossa arguit q⁹ dominus vinum mixtum aqua tradidit. Nam in aqua populus in vino sanguis intelligitur. Ergo in calice aqua vino miscetur christo populus condunatur. Nam si vinum tantum quis offerat: sanguis christi incipit esse sine nobis. Si vero aqua sit sola. plebs incipit esse sine christo. Sed et sic celebrans vel aliam materiam inde debitam offerens sic a celebratione suspensus vsq⁹ ad condignam satisfactionem. eo. c. Lumen. Idcirco etiam aqua admisceatur. quia vtrumq⁹ id est. sanguis et aqua de corpore christi in cruce fluxerunt. e. c. Non oportet. extra de consecr. mis. ca. Lumen marie. c. In quadam.

Eucharistia in omni loco continet simul totum christum. e. ca. In christo. Ambrosius super epistolam ad Hebræos. et ca. Quod sit. Gregorius in omelia.

Eucharistia grece dicitur latine bona gratia. i. q. s. Multi.

Eucharistie forma verborum non est plus nisi. hoc est corpus meum. hoc est sanguis meus. de consecr. distinctio. ij. Quia corpus. Eucharistia dum consecratur celi aperuntur et omnes angeli assistunt. Ibi etiam ima spiritus uniuersae ad vocem sacerdotis. e. ca. Quia sit sanguis. Gregorius in omelia pascale. et Dialogo. libro ultimo. c. finali.

Eucharistie sacramento quod christus dedit discipulis fuit de corpus quod passum est in natura. sed non in forma. De consecratione distinctione. ij. Præ. Augustinus in expositione quarti psalmi. Eucharistia sub alia specie datur. ne ab hereticis. e. ca. forte. Ambrosius libro officij. c. Panis. Et ut vitetur veritas infidelium. eo. c. Vtrum. Et propter hoc

dei meritum. eod. Quid sit. Gregorius
omelia pascale.

Eucharistie sumptio et fractio significat
passionem christi. eodem. ca. Cum fran-
gitur. Nam in memoria eius datur. Et
sic nos mouet ac si presentem videam?
christum in cruce. e. ca. Semel christus
Augustinus super psalmo. xx.

Eucharistie tres partes designant trifor-
mem statum christi corporis. scilicet pe-
regrinationis. sepulture. et resurrectionis.
de consecratione. dist. ij. Triforme
Una offertur pro animabus beatis. alia
pro animabus in purgatorio. tertia que
in calicem mittitur pro uiuentibus. peccato.
Glosa. Et tertia hostie non seruat
vsq; ad finem misse.

Eucharistiam conuincens vel nimis qua-
lis esse debeat. de consecra. dist. ij. Li-
morem.

Eucharistiam sumere debent christiani i
pasca. penthecostes. et natiuitate domini
eodem. ca. Et si non frequenter. alio-
quin non habeantur pro fidelibus. e. ca.

Seculares. Glosa. nisi ob humilitatem
vel delicti conscientiam abstineant. In
pasca tamen omnes adulti tenentur com-
municare. nisi consilio confessoris aliq; ad
tempus differret. Alioquin uiuus ab
ecclesia arceatur. et mortuus careat eccle-
siastica sepultura. extra de penitentia
et remissione. capitu. Omnis utriusq; se-
rus.

Eucharistiam propter delictorum con-
scientiam non sumens statutis tempori-
bus. si admonitus sit ad communionem
non disponat. et communicetur. de con-
secratione distinctione secunda. Si qui
intran. Iuxta glosa.

Eucharistiam quot die sumero debem?
in remissione peccati qui quattuor pec-
camus. e. ca. Si quocienscuq;. Ambro-
sius. e. ca. Non iste dicitur. Accipe quod
tidie quod quotidie tibi præsuis. sic uiue
ut quotidie merearis accipere. Ambro-
sius libro de sacramentis. Glosa. id est
quotidie prepara te abilem ad suscipi-
endum.

Eucharistiam omnibus dominicis sumere
re hortatur Augustinus. eod. c. Quot
tidie.

Eucharistia duobus modis sumit. infra
danducatur.

Eucharistiam digne sumens christus ho-
norat. Similiter et qui humiliter absti-
ner. exemplo zachai et Lenturionis. e. ca.
Quotidie. Augustinus.

Eucharistiam digne sumens acquirit vi-
tam eternam. Unde panis que ego. et
e. ca. Omnia.

Eucharistia digne sumpta facit remissio-
nem peccatorum. Glosa. Venialius vel
etiam mortalium. eodem. capi. Ante be-
nedictionem. Ambro. de offi.

Eucharistiam sumentes unum corp? chri-
sti efficiuntur. sicut uinum ex multis ra-
cemis. eodem. c. Quia passus. Augusti-
nus.

Eucharistiam non prohibentur sumere
qui sine peccato mortali sunt. eodem. Si
non sunt.

Eucharistie in sacramentis tria distingui-
tur. Unum quod est sacramentum tan-
tum. scilicet. uisibilis species panis et ui-
ni. Aliud est sacramentum et res. scilicet
uerum corpus christi. quod est res uisi-
bilis sacramenti. et est sacramentum cor-
poris mystici. Tertium est res tantum. et
est ueritas fidei in copulatores ca-
ritate. extra de celebratione missarum. cap.
Cum marthe. §. Distingendum. Sum-
pra. Eucharistie sunt duo consideran-
Eucharistie due res. scilicet corpus chri-
sti uerum. et mysticum. quod nos sum?
de consecratione dist. ij. Compenda-
uit. et extra de celebratione missarum. c.
Cum marthe. §. distingendum.

Eucharistia non debet negari peccatori.
Glosa. occulto. exigenti in publico. De-
bet tamen admoneri exactor. de conse-
cra. di. ij. Non phibeat. Augustinus.

Eucharistia sumentes pacis debet unita-
tem seruare. e. ca. Quia passus.

Eucharistia non potest indignis. e. Timor
re. §. q. j. Interrogo. imo obest. de conse-
cra. dist. ij. Es sancta.

Eucharistia quam præsuis discipulis dñs de-
dit ut ultimo meorum magis ipmeret. in il-
lud non precepit fieri. nisi ordinaros illa
aplis reliquit. ideo creditur Paulus ordi-
nasse quod ieiuni sumamus. qui scribit. §.
Corinth. ij. Cetera autem cum uenero
b 4

disponam. e. c. Liquide. Augustinus 3
Januariam.

Eucharistie virtutem ipsam antiqui pa-
tres sumserunt et eandem eadem spiritua-
lem manducaverunt. s. Corintb. x. licet
sub alia specie visibili. eadem tamen vir-
tute spirituali. e. c. Inquit ap[osto]lus.

Eucharistia participatione percipiunt eti-
am parvuli mox baptisati. de con. dist. ij.

Quia passus Augustinus sermone d[omi]ni in
sanctibus. de conse. dist. ij. Ita dominus
et distin. iij. Nulli dubium. Aug. vbi. s.

Eucharistiam percipiturus trivo aut qua-
tuor diebus ab vxore propria abstineat. xxx
ij. q. iij. Sciatis. de conse. dist. ij. Om-
nis homo.

Eucharistiam nemo de manu heretici su-
mat. sed potius sic d[omi]nat. xxij. q. i. Le-
p[er] penitentia sumentes scienter d[omi]na-
nu heretici. e. Si quis dederit.

Eucharistia sicut nec penitentia venege-
tur morientibus. extra de pe. et re. c. Qu-
in te.

Eucharistia in loco mundo honesto et si-
gnato a sacerdotibus conservetur. et ad
infirmum velatum cum lumie ante pec-
tora sacerdotis portet manifeste et hono-
rificac populus reverenter inclinet. con-
trarium f[aci]t. sacerdos puniat. Extra
de cele. mis. c. Sane.

Eucharistia et crisma sub seris custodiaf.
alioquin quos tri[decim] mensibus ab offi-
cio suspendantur. et si per incuriam aliqd
nepharium circa ipsa contingit. graviter
puniat. extra de custo. eucha. c. Sta-
tuimus. Si a mure vel huiusmodi con-
medatur quadraginta diebus peniteat
Qui vero hoc perdiderit et non invene-
rit. triginta diebus peniteat. de con. di-
ij. Qui bene.

Eucharistiam euomes. s. ean. xxxvij. In-
fra. Sanguis xpi.

Eucharistie in sacramento natura credit
miraculo. extra de cele. mis. c. Luz mar-
the. s. Quasiuisti.

Eucharistie sacramentum. infra. Sacra-
mentum.

Eucharistiam de manu heretici accipi-
ens ignorans prohibitionem ecclie. qn-
qs annos peniteat. xxij. q. j. Si quis de-
derit. Similiter dans puniat. Ibidem.

Exactionibus vel tallijs es-
piscopi non

grauet subditos: s; necessitate maiore
urgente possunt caritative cum modera-
mine ab eis auxilium postulare. extra d[omi]ni
censi. c. Lum apostolus.

Exactum semel iterum exigi non debet.
infra. Fides bona.

Exactiones ecclesias vel personas ec-
clesiasticas. infra. Excoicari.

Examinari quomodo d[omi]ni ep[iscop]i
scopi eligendi. dist.

xxij. per totum.

Examinari quomodo elici. et quando. et a qui-
bus. et pena sine examine p[ro]morum. disti.
xxij. per totum.

Exceptionem obiciens non
videtur de in-

sentione aduersari confiteri. de re. iu. c.
Exceptionem. li. vi.

Exceptio peremptoria lris contestatio-
nem non impedit. nisi sit de re semel ini-
ta. de litis. dist. ca. Exceptionem. li.
bro sexto.

Exceptio peremptoria non facit lite con-
testatam. e. c. Si oblato. li. vi. Spoliatio-
tionis admittitur. vt infra. Spoliatio-
nis.

Exceptionem exco[m]municationis maioris
opponens: speciem illius: scilicet vtrum
maior sit vel minor. et nomen exco[m]muni-
catoris exprimat. et eam infra octo dies
probet. alias iudex pcedet et ipm conde-
nabit actori in exp[er]tis quas infra dictos
octo dies pro hoc habuit. Si vero pos-
tea adhuc illo iudicio durante eadem vel
alia exco[m]municatio probetur et excipi-
atur: tunc actor excludatur in sequenti-
bus donec absoluat. acta tamen prius
valebunt. Nec tamen exceptio ultra du-
as vices non opponat. nisi noua excom-
municatio emerferit. vel de antiq[ua] prom-
pta probatio supuenerit. Si po[st] re
iudicata exceptio ponit: valet sententia
S; executio impedit. de excepti. c. Pia
consideratione. li. vi.

Exceptio excoicatis maioris in qlibet p-
te litis opponi potest. pur. s. d[omi]ni. no obstante ter-
mino peremptorio assignato ad ponendu[m]
oel exceptioes. de excep. c. Excoicatis
in cle. et sp repellit excoicatu[m] ab agendo. et
differt lite. c. ri. c. Pia. li. vi.

Exceptio rei iudicate p seclare iudice dz
admiri in iudicio ecclesiastico vbi picu
lu atarum no inducit. r in foro seculari
similiter admittit exceptio rei iudicate
per ecclesiasticu. r ad hoc per censurā ec
clesiasticā cōpellant iudices seculares. sz
et alij cōtra faciētes puniant. e. c. Cum
quidā. libro sexto.

Exceptio peremptoria potest obijci etiā
testibus publicatis. extra de dolo r con
tra. c. Finem. libris.

Exceptioem per excogitata maliciā oppo
nens: damnat in expensis. Ibidē.

Exceptio si iudici datur in scripto suffic.
nec oportet q coram eo legat. de appella.
ca. Appellatio. li. vi. r in q. o. p. Lecta.

Excipere quis pot. Qui ad agendum
mittit e ad excipiendū multo magis ad
mittendus. de re. iu. c. Qui ad agendum.
libro sexto.

Expressi orozes begardoz octo
sunt. Primus q tāta p
fectio acquiri potest in p fenti vita q ho
mo de cetero reddi in peccabilis. Secū
do q in illo gradu pfectionis existētes
nō oportet orare vel ieiunare. sz libe po
rest concedere corpi quicqd appetit. Ter
tius q nō est subiecto obediētie hūane
vel ecclesie. Quartus q in elevatione se
cramēti nō debet assurgere vel reuerenti
am facere. quia h esset ei ipfectōis. Quin
tus quia homo potest in p fenti finale be
atitudine pfecte consequi. Sextus q q
libet intellectuālis natura seipā est brā:
nō indigens lumine glorie. Septim^o q
se exercere in actibus vitium est impfe
cti hominis. Octauus q osculū mulie
ris est mortale. sed actus carnal nō ē pec
carum. quia natura ad hoc inclinā: ma
xime cū temptat exercens. de heret. Ad
nīm. in clemen.

.s. i.

Excommunicatio du
plex est. scz simplex siue minor. q fit a sacramē
tis r ingressu ecclesie. Alia solennis siue
maior. q pprie anathema dz. r seruat etiā
a cōtione fideliz. de qbz habet. iij. q. iij.
Engeltrudā. rē. r. q. iij. s. Euidenter.
glosa. e. c. Si inimicus.

Excoicatio minor. i. s. r. vij.

Excoicatio dz extra cōionē ecclesie sepatio
Et idō p oibus timenda. r. q. iij. Nihil
eo. c. Canonica.

Excoicatio est medicinalis: dū mo
do nō contemnit. ij. q. i. Vult. de sentē
tia excō. c. Cum sit medicinalis. li. vi. r. r.
iij. q. iij. Notandum. in fine. Si pō con
temnit: magis ligat contemptu q alias.
Ibidem. Et tunc dz damnatio mortis.
r. q. iij. Nemo episcoporum.

Excoicatio suspēio r interdictū iudicā
tur paria. de sen. excō. ca. Cum sit. s. Si
quis in glosa. verbi. Obseruari.

Excoicationis forma habet. r. q. iij. dñt.
Excommunicans nō pmissis monitioni
bus. i. Suspendus ab ingressu.

.s. ij.

Excoicationis suspēiois r iter di
cti sententiā iudex proferat in scriptis.
et causam in scripto exprimat. r exēplar
ipius infra mensem requisitus excōmuni
cato tradat. et super requisitōe illa sic
tere autēntice fiant. iudex contrariū fa
ciens suspēsus est per mensem ab igres
su ecclesie r diuinis. sententiā autem res
latetur per superiorem r latoz condem
net. r excōicatio in expensis r ad intere
se cum alia pena condigna. Et si sic su
spēsus diuina celebrat: erit irregula
ris per papam. bolognens. de sen. excō.
ca. Cum sit medicinalis. li. vi.

Excoimunicari vel i possessione r iurē nul
lus debet: nisi premissa trina citatōe vel
vna peremptoria r presentibz testibz qbz
possit mōitio huiusmodi probari. Alto
quin etiam si iusta fuerit excoimunica
tio ingressus ecclesie per mensem est in
terdictus excoimunicatozi si cōtra e
probetur. extra de sen. ex. c. Sacro.

Excoimunicatiōem debet trina ammo
nitio pcedere. v. supra. r di. r. c. penul
timo. s. Quādo autem. ij. q. i. Deus omnipo
tens. s. Quādo autem. r. q. ij. Indigne
r. r. q. iij. De excoimunicatiōis. Et il
lius trine monitionis fiant competētia
interualla dierum. r ipsi excoimunicā
di nominatim monentur: nisi facti ne
cessitas aliud fieri iusserit. Et si ex cau
sa vna tantū monitio foret faciēda: seruē
tur predicta: vbi necessitas aliud nō sua
det. de sententiā excoimuni. ca. Lon.

stitutes. li. vi. extra de appella. c. Repre
hensibilis. Et idē intelligit de suspēsiōe
et interdicto. de sen. excō. c. Statutū. li
bro sexto.

Excōmunicatio sub p̄ditione ferri p̄t. ex
tra de appel. c. Preterea. secūdo. ⁊ extra
de m̄fimonio cōtra interdictū. c. Ex lit
teris. Aliē autē snie nō. sed si ferunt tenēt
ij. q. vi. Biduū. Ibidem. glosa.

Excōmunicatio sub hac forma. excōico
illū vel simili modo ligat maiori excōis
catione. extra de sen. ex. c. Si quem.
§. iij.

Excōicationis vel alia snia nulla est que
ferit in excōicantes excōicas in casibz q̄
bus alias excōicatōem maiore incurrit
nisi p̄mittat monitio canonica. de sen.
excō. c. Statuim⁹. li. vi. Et est monitio
ipa trina. put supra. §. proximo.

Excōicationis snia nulla est dūmodo p̄
legitimā fuerit appellatōem lata: vel cō
tineat ex p̄sse intollerabile errorem. extra
de sen. ex. c. Per tuas. c. ti. c. Solet a nō
nullis. c. Venerabilis. §. Pot. li. vi. Er
ror intollerabilis intelligit om̄e peccatū
sub vi p̄cepti in i contentū: vel bonū p̄
hibitū. vt quia nō est adulteratū. ⁊ q̄
bonā elemosināz desit. v̄s ex rōnabili
causa bonū h̄m̄ facere p̄hibet. c̄t. vbi
supra. §. Pot. Intelligit etiā si error iu
ris ibi exp̄meret vt dicēdo. p̄nicio vale
re excōicāem. quia lata est post legiti
mā appellatōem. ⁊ snia. Non autē intelli
gitur error facti. puta si pro facto q̄s ex
cōicare q̄ manifestū esset eū nō perpe
trasse. licet iniusta esset snia: teneret tamē
Deo glo. extra. c. c. Per tuas. §. intolle
rabilē. Tertio nulla est in casu. §. proxi
mo. c. Statuim⁹. Quarto si a non suo
iudice ferit. extra de consuetudine. c. Ad
nostrā. extra de pui. c. Cum olim. extra
de pe. ⁊ re. c. Om̄is. Quinto si ferit a iu
dice excōicato. xxij. q. i. Audiuim⁹. ca.

Ex parte. extra de sen. ⁊ re iu. c. Ad pro
bandū. Sexto si ferit a delegato contra
intentōem delegantis. vel ad h̄ cōmissio
se nō extendit. extra de pben. c. vlt. Se
ptimo si ferit ab intruso vel suspēso a iu
risdictōne. xij. q. ij. Alienatōnes. Octa
uo si ferit a violante interdictuz homi
nis. extra de excessi. prela. c. Tāto. Ho

no si ferit contra priuilegiū ip̄ius excō
municati. extra de priuile. c. Luz capel
la. Decimo si ferit p̄ter idebitas p̄u
rationes extorq̄ndas. extra de excessi.
prela. c. Cum ad quorundam. Unde
cimo si feratur a delegato ipetrato p̄ ex
cōmunicatū in casibz nō permissis. d̄ res
scrip. c. i. li. vi. Duodecimo si ferit in sub
ditos ne visitent. de offi. or. c. Quia ple
riqz. li. vi. et infra. Prohibitōes. Hec in
glo. de sen. ex. c. Presenti. §. Lautela. li
bro sexto. Tredecimo si ferit in fraudez
priuilegiū. extra de priuile. c. Quanto. In
sta glo. verbi. In fraudem.

Excōicatio est iurisdictionis nō ordinis
extra de elec. Transmissum.
Excōicare possunt inferiores p̄lati subdi
tos habentes. tamē sine solennitate illa
que habet. extra de offi. or. c. Cum eccle
siar. xj. q. ij. Debent. infra. §. xvij.

Excōicare possunt abbates ⁊ p̄ores. Ex
tra de ma. ⁊ obe. c. Cum in ecclesiis.
Excōicare possunt sacerdotes. xj. q. ij. ne
mo ep̄orum. xxij. q. ij. Tam sacerdotes.
Excōicare p̄t ep̄s parochianū alterius
causa p̄dationis. vj. q. ij. Placuit.

Excōicatio lata ligat t̄m subditos nisi au
toritas delegantis plus conferat. extra
de sen. excōm. c. A nobis. eo. ti. c. Remē
sis libro sexto.

Excōicationis sententia lata ab archie
piscopo generaliter non ligat nisi subdi
tos sue diocesis. de sen. excōm. c. Roma
na. libro sexto. Idem de suspēsiōne in
terdicto.

Excōmunicatio ep̄iscopi lata sup crimē
non ligat subditos extra dioecesim deli
quentes. de constitu. c. Ut animaruz. li
bro sexto.

Excōmunicatio sententia lata post
appellationem non conualescit. etiam si
ille non prosequitur appellatōem i ter
mino. sed denunciari debet. ⁊ de post vi
tari donec de nullitate constiterit. d̄ sen
ten. excōm. c. Licet. li. sexto. Idē de alijs
sententijs. glosa. e.

Excōicatus post appellatōem nō est vitā
sus. extra de appel. c. Dilectis filijs.
Excōicationis nullitatē allegans. s̄. Al
legans.

Excommunicatus inter diffinitiuam et appellacionem. s. Appellatio. tñ hmōi
Excommunicatio sub conditione lata impedit per appellacionē sequentē interpositam: postq̄ cōditio eueniat. extra de appella. c. Preterea.

§. v.

Excommunicatio debet esse publica ad h̄ q̄ quis repellat a persecutiōe iuris sui. Extra de elec. c. Venerabilem.

Excommunicatio quādo nō tenet: n̄ oportet excommunicatum a diuinis abstinere. extra de appella. c. Ad p̄sentia.

Excommunicationis sententiā ad temp̄ lata et tempore tollit sine absolusiōe. extra de sen. ex. c. Per tuas.

Excommunicationē potius humiliū sustinere debet quā sciens impedimentum matrimonij debita reddat aut cōtra cōscientiā certā faciat. De iur. habet probabilem et nō euidentē consciā: reddat q̄ dem: sed nō exigat. extra de sen. ex. c. Inquisitiō. extra de res. et o. c. Ait teras tuas. §. Verūtanen.

Excommunicationis pena est sententiē ferende. secus si phibetur aliqd̄ p̄ excommunicatōez extra de iure patronatus. c. Relatum. secundo. Juncta glosa.

Excommunicatus non est faciens cōtra phibitionem sub intermitione anathematiz. vbi supra.

Excommunicationem ex leui causa q̄s nō incurrit. extra de sen. ex. c. Veniens.

Excommunicatio nō debet nisi p̄ mortali fieri. rj. q. iij. Item de ep̄orū. Nec pro quo liber mortali: sed p̄ stumacia vel cui cōtumacia est annexa. c. r. c. Abbat.

Excommunicatiōe iniusta patienter tollerans meret vitam eternā. rj. q. iij. Et si. Infra. §. r. vij.

§. vi.

Excommunicatio timentā est siue iusta siue iniusta. rj. q. iij. sententiā. c. Quibus. c. Qui iustus. Nam iniusta cōtemptra incurritur q̄ an nō ligabat. vbi. s. r. iij. q. iij. Notandum. in fine.

Excommunicatio iniusta nocet excommunicati nō excommunicato. rj. q. iij. Illud plane.

Excommunicatus iniuste p̄ mensurā ē excommunicatus extra de sen. ex. c. Sacro. v̄ ad arbitrium superiorū p̄uat cōione boim. et est suspensus

ab ingressu ecclesie. c. c. Sacro. Et iniuste excommunicatus absoluat a superiore. r. iij. q. iij. De illicita. Juncta. glosa.

Excommunicans iniuste cōmittit sacrilegiū. r. iij. q. iij. Nō impetuit. Et pena excommunicantis. s. §. ij. Excommunicari. et infra.

Excommunicatiōis snia est iniusta. §. Snia non p̄missa. et sequē. per longū.

Excommunicari nō debet vniuersitas siue cōtatas: sed culpabiles in ea. de sen. ex. c. Romana. li. vj. Itē gl. e. v̄bo. Penitus. Quia lata snia nihilomin⁹ tenet.

Excommunicatiōis siue interdicta snia in nullo p̄ferat q̄s diu paratus est exhibere iusticiam. extra de iudi. c. Eterum.

Excommunicari nō debet q̄ statuto die ad causam venire neq̄t. iij. q. v. p̄ totū. Glo. debet em̄ ter citari. Delinquit tamē primo non veniens: ideo puniendus.

§. vij.

Excommunicatus est qui asserit ecclesiaz romanā nō esse caput omnium ecclesiarum. nec ei tanq̄ capiti obedire. dum. distin. r. iij. Nulli fas.

Excommunicatus est quisq̄ min⁹ q̄ a duobus p̄tib⁹ electus se. p̄ papa ḡrit. Itē. Qui de nō de tertio p̄tib⁹ sibi papam usurpat. Itē. Quis talem p̄ papam recepit v̄ septuaḡ defendit eū s̄ p̄. di. r. iij. In noie domini. extra de ele. c. Licet.

Excommunicatus est quisq̄ alicui cardinaliū post inclusionē ip̄o. secreta. cur⁹ fuerit: vel literas aut nunciū miserit. nisi cōsensu oim cardinaliū ad eligendū in ibi existentū. de ele. c. Ubi p̄caus. li. vj. §. Nulli. Et absolutio refuat pape.

Excommunicati sunt rectores et officiales ciuitatis in qua papa eligitur si cōstitutionem ip̄am de electione nō faciāt diligenter obseruari. vel si fraudem in illis cōmiserint cum penit̄ ibi contentis. eo. c. §. Preterea.

Excommunicatus est cardinalis electores vltra statutū presumens artare. Ibi dem.

Excommunicati sūt dñi rectores siue officiales dicte ciuitatis. si statim quidā morte pape sup̄ predictis obseruādis non p̄stiterint corā clero corpale iuramentū. Ibidē. Si milit̄ si cardiales oēs p̄s̄q̄ elegerit extire contingat. et ipsi eosdem nō compellant

quātotius reintrare nisi quos infirmitas
excusat. de ele. c. Ne romani. in clemen.
et. s. Electio pape.

Excōmunicati sunt impugnātes lras pa
pe pro eo q̄ nondū sit coronatus. extra
uaga n. Benedicti. ff. que incipit. Quia
nonnulli.

§. viij.

Excōmunicati sunt eligentes noiantes
seu assumentes rectorem vrbis ad lōgū
tempus aliquē extra eam originē trahēs
tem. psonam p̄minētem sine licētia pape
Similiter sic electus siue noiatus si cō
sensit erit: ac etiā bis vel illis fauētes. cō
siliū vel auxiliū prestantes. Item iu
dices tabelliones et alij taliter electis
in officio sic usurpato obtemperātes vel
patrociniātes. Et irritum est quicquid no
mine huiusmodi regiminis ipi electi sta
tuerint vel iudicauerint. et nihilominus
penis magnis cū suis posteris subijciū
tur: dum se sic ingesserint. Et omniū ab
solutio pape reservat. de ele. c. fundamē
ta. §. Postremo. §. Quasi secus. li. vj. Se
natoris tamen vel rectoris officio ad an
num vel tempus breuius assumi possit
persone huiusmodi que sunt romani originē
vel ibi incolē: licet extra territorium vrbis
bis iuris dicti. et palem siue perpetuā
obtinēat. dummodo nō sint ante p̄missio
tie q̄ cum regibz ducibz marchionibus
comitibz vrbanois: merito debeant
nūerari. etiā si consanguinei illoz essent
eo. §. Et autem. Alioquin omnibz feudo
dis. gratis. et p̄uilegijs que ab ecclia ob
tinēt sunt cum suis posteris et omni ho
nore p̄uati. c. §. Quasi secus. li. vj.

Excōmunicati sunt ipso facto qui vocati
ad dirigendas moniales in electōibz
nō abstinēt ab illis per que discordia in
electione oriri vel orta irritari potest. de
ele. c. Indemnitate. §. Postremo. li. vj.
Et tangit vtrūq̄ sexum. Iuxta gl.

§. ix.

Excōmunicationis sententiā incurrit q̄s
quis manus violentas in clericū iniicit
et a solo papa absoluitur. xvij. q. iij. Si
quis suadente. extra de sen. excom. c. Ad
dubium. c. Cum illoz. Item omis q̄ nō
defendit clericum a p̄cunte: dūmodo
pōt et ei ex officio incumbit. extra de sen.

ten. excom. c. Quante. §. Si p̄o. §. Offi
cialis. c. Non dubium.

Excōmunicatus est qui detinet v̄l vincu
lat clericum etiā sine lesione. extra. e. ca.
Super. Item. si mandat p̄cū cum effe
ctu. e. c. Mulieres. Item. si p̄siliū de
derit p̄cū vel auxiliū. vel factūz ra
tum habuerit quod eius noie factūz est.
Etiā si ipse nō iusserat. secus si non fuit
eius nomine factū. de sen. excom. c. Cū
quis. li. vj. Et absolutio est papal.

Excōmunicatus est platus verberās cle
ricum subditū: nisi hoc causa discipline
faciat. Similiter alius qui iussu p̄lari
hoc facit extra de senten. ex. c. Uniuersi
tatis. Et si causa discipline platus per se
v̄l alios clericos p̄derat clicū: nō ē excō
municatus. nisi hoc p̄latos nō daret si
eri: etiā causa discipline. Tūc tam ipse
q̄ illi sunt excōmunicati. dicto. ca. Uni
uersitatis.

Excōmunicati tamen nō sunt laici q̄ iussu
plati clericos capiūt vel detinent. nec
iubens: nisi ex p̄posito excedant. dūmodo
nō amplius q̄ eoz rebellio erigit vio
lentiam extendūt. Blosa. v̄l si libere eun
tem pugno p̄cūterent. de sen. exco. c. Ut
fame. li. vj. Et sic eos trahere ad cores
sionem possunt. etiā si clerici nō appare
ant incorrigibiles. Si vero cautionem
p̄stitierint de parendo iuri: tūc nō debet
detineri. nisi iusta causa aliud suadeat. e.

Excōmunicatus est clericū verberās: eti
am si se illius verberis sponte pro satis
factione subijcit. extra. e. c. Contigit.

§. x.

Excōmunicati non sunt qui ratione offi
cij in ecclia: vel senes rōne zeli: vel pla
ti aut magistri si scolares aut clericos in
minoribz p̄sūtos leuiter p̄cūtiūt. nec il
li qui tales de sua familia vel p̄pinq̄uita
te habētes corrigunt: dūmodo bono a
nimo fiat. extra de sen. ex. c. Cum volū
tate. §. Si qui.

Excōmunicati nō sunt clerici iocose sep
cutientes. nec magister eos disciplinās
quo si irato animo fecerint sunt excō
municati. et a papa absolūendi. Impu
beres tamē nō mittunt ad papam. quia
etas eos excusat. extra de sen. ex. c. Sug co.

Et intelligitur in casibus predictis de
nunciatio omnis habens p̄mā consurā. Ex
tra de era. r. qual. c. Cum cōtingat. Itē
quilibet religiosus etiā conuersus vtrius
usq; sexus. extra de sen. excom. c. Ad du
bium. Possunt tamen moniales ab ep̄o
in eo casu absolui. e. ca. De monialibus.
Item nunciij religiosi r. verberatū eos
a solo papa sicut in p̄dictis clericis absol
uuntur. de senten. excom. c. Religiosi. li.
v. Item p̄one tertij ordinis sancti Fr̄
cis. quia gaudens privilegio clericali. vt
notat in glosa. de elec. c. Indemnitate
libro sexto. ad finē. Itē sanonici. extra de
senten. exco. c. Non dubium. Item con
uersi secularium ecclesia. qui ser. sua do
nauerunt. de p̄dictis. c. Non dubium.

Excōicatus non est qui clericū v̄ vxore
matre sorore vel propria filia turpiter iue
tum p̄cellerit. Item v̄m vi repellens
de manus clerico iniiciens. Si tamē in
iurat manus in clericū sic inuentū cum
aliqua: ep̄m non tā p̄p̄ne licet etiam cō
tingente: excōmunicatus est. extra de sen
ten. excom. c. Si vero p̄mū. r. intelligit
doctores p̄mum excusari si incontinenti
fiat.

Excōicatus nō ē p̄cutiens clericū comā nutri
entē: dūmō ignorauerit eū clericum. Qu
si dubiū sit r. ipse se ignorasse iurare nolu
erit: vitari debet vt excōmunicatus do
nec fuerit de mandato pape absolutus.
extra. e. c. Si vero. secūdo.

Excōmunicatus nō est suspendens cleri
cum seditionē facientē. eo. c. Perpendi
mus. Nec etiā clericū in habitu milita
ri verberās. Nam clericus tertio monit
ab enormibus non desistens: auertit p̄
uilegiū clericale. e. c. In audientia.

Excōmunicati sunt occidentes. p̄cutien
tes. capiētes. vel banniētes papa v̄l epi
scopum. Itē hoc mādantes. ratū habē
tes. Item eoz socij. p̄siliarij. fautores. re
ceptatores. vel defensores. r. a solo papa
absoluedi. Suntq; puati bonis ab ecc
lesia eiusdē ep̄iscopi obtentis. Et poste
ri vsq; ad secundā generatōem lineae ma
sculine inabiles ad quocunq; beneficia i
eadem diocesi obtinēda. Et terra eozus

interdicto supposita vsq; ad satisfactio
nem. Similiter locus in quo detinetur
ep̄s r. terra in qua delictū cōmissus est. r.
debent circūquaq; denunciari nec absol
ui: nisi p̄stata cautōne de penitētia imple
nda. de penis. c. Si quis suadente. i. de.
Excōicari r. penis eisdē suppositi sunt po
testates r. officiales terre siue ciuitatis ali
quid predictoz faciētis. e. c. Potestas
Et si aliq; p̄dictoz in mortis articulo
absolueret r. cessante impedimēto se non
p̄sentaret pape: reincideret in sniam: sic
et suo modo in alijs casibz. e. c. Sane
in clementi.

Excōicari sunt insequentes hostiliter cardi
nalem. Itē socij mādantes. ratū habē
tes. consiliū vel fauorē p̄stantes. eosdem
receptatores siue defensores. r. absolutō
est pape. p̄stata tñ prius cautōne vt p̄niam
eis inferendā impleant. put habetur de
penis. c. Felicis. §. p̄senti. r. f. li. vj.

Excōicari etiā sunt rectores r. dñi secula
res ac eoz officiales si infra mēsem a no
ticia facti nō fecerit constitutōem predi
ctam in ipos trāsgressores obfuari. e. c.
Quapropter. Quas vero p̄ter vrbē
quāvis aliq; p̄dictoz deliquerit vel cau
sam aut factōem dederit seu delinquentes nō
puniuntur infra mēsem. vt. s. si facultas
assit: pontificali r. supra sit dignitate pri
uata: r. nihilominus interdicta. vbi. s. ad
finē. Sunt quoq; p̄dicti insequētes r. fa
uentes rei criminis lese maiestatis. r. p̄
petuo infames cū penis grauissimis ibi
dem cōtentis. Occidens v̄so cardina
lem vel causam dās: grauioribus ibi pe
nis adijcitur. e. c. Si q̄s. li. vj.

Excōicati sunt quicunq; (glosa etiā ep̄i)
licentiā dantes occidendi. capiēdi. siue
in p̄sona vel bonis grauandi aliq; p̄ eo
q̄ sentētiās excōicationis suspensōis v̄l
interdicti tulerunt in quenq;. siue q̄a oc
casionē illoz p̄lati sunt. aut eos qui sen
tentiās h̄mōi obseruāt. vel q̄a sic excōi
catis cōmunicare nolunt. nisi licentiā ip̄o
sam re integra renduauerint. vel etiā le
sis infra octo dieb; satisfecerint. de sente.
excom. c. Quicunq;. li. vj.

Excommunicati similiter sunt tali licen
tia vtentes vel tale aliquid p̄prio motu

agentes. Et si per duos mēses i tali sen-
tencia durauerit: de post a solo papa ab
solauntur. ybi supra.

Excomunicati sunt capi procurantes vi-
ros ecclesiasticos vt renūcient suis bene-
ficijs. vel vt citati non veniant ad curiā
Et seipos capi procurantes cū alijs peni-
sunt haberi de pe. c. Vultoz. in clemē-
ti. 2. infra. Suspendus per triennū.

Excomunicati sunt per se vel alios grauātes
ecclesiasticos vel ecclesiā aut bona vel cō-
sanguineos eoz. p eo q non elegerūt eū
pro quo ipi rogauerant. de elec. ca. Sci-
ant cuncti. libro sexto.

§. xiiij.

Excomunicati sunt dñi temporales recto-
res siue eoz officiales facientes statuta
contra ecclesiasticā libertatē. extra d. sen-
ten. excom. c. Nouerit. c. Brauē. Panoz.
ca. Nouerit. dicit q illd dicitur fieri cō-
tra libertatem ecclesiasticā qd fit ptra p-
uilegia concessa ecclesie vniuersali a po-
a papa vel impatore. secus de puilegijs
particulariū ecclesiaz. Silr

Excomunicati sunt rectores cōsiliarij vel
officiales ciuitatū in aut locoꝝ ybi talia
statuta edita fuerint. Similr 2 septores
statutoꝝ 2 statutorij. Vndicōtes fm ea
vel iudicia fm ea in publicā forā re-
digentes aut scribentes. Itē qui ea iuen-
ta de suis cācellarijs infra duos mēses
non piecerint. vel deleuerint. vel si dele-
ta fuerint: nihilomin⁹ fm ea iudicauerint.
aut ipā obseruari facere psumperint. e-
ca. Nouerit. Et sunt tales nihilominus
feudis ecclesie puati. e. c. Brauē. Et abs-
olutio pape. s. Absoluendi.

Excomunicati sunt potestates rectores cōsu-
les temporales siue ipoz officiales q ec-
clesias vel ecclesiasticos grauāt talleis.
collectis. exactioib⁹. 2 alijs indebitis vnes-
ribus. Sentētie quoq; 2 constitutōnes
ab eis facte sunt irritē: nisi moniti satisfe-
cerint competenter. Similiter 2 fautores
res ipozum. 2 qui eisdem in officijs suce-
cedent regimini: nisi infra mēsem satis-
fecerint. extra de emu. eccle. c. Nō min⁹.
ca. Aduersus. e. ri. c. Lricis. li. vj.

Excomunicati sunt singulares psonae cō-
pellentes ecclesias vel ecclesiasticos sol-
uere pedagia. guidagia. siue exactiones.

de rebus suis quas non deferunt causa
negociationis: non obstante p̄raria cō-
suetudine. Et si fuerit collegiū siue com-
munitas locus ip̄e interdiciū incurrit: 2
debet ab ordinario publice denunciari
Nec absoluantur predicti donec satisfice-
rint. de censi. c. Quauquā. libro sexto. e-
ri. c. Presenti. in clemē. 2 infra.

Excomunicati sunt seculares prohiben-
tes subditos ne psonis ecclesiasticis ven-
dant vel ab eis emant aut molant: vel eis
panes coquant aut alia obsequia exhibe-
ant. de emu. ec. c. Los. li. vj.

Excomunicatus est quicunq; repressalis
as seu pignorationes contra psonas ecc-
lesiasticas vel eoz bona pcellerit. aut
coactas ad nos extenderit. Et si vni-
uersitas vel communitas hoc fecerit in-
terdicto subiacet: nisi infra mēsem a tē-
pore concessiois vel extensionis reuoca-
uerint re integra (Nōd. alias satisfaci-
ant) de iniuria et damno dato. c. vno. o.
libro sexto.

§. xv.

Excommunicati sunt seculares impediē-
tes ne pro causis ad forum ecclesiasticū
pertinentibus recurratur ad curiam: vel
ne libere super eisdem impetrētur. vel ne
causae ip̄e coram ecclesiastico iudice tra-
centur. Item dantes illis in hoc auxili-
um vel consilium. nec possunt absolui ni-
si satisfacto iudici et parti lesis. de emu.
ec. c. Quoniam. li. vj.

Excomunicati suspensi 2 interdici sunt
omnes ordinarij cōsiliarij vel delegati
eorum. 2 quicunq; alij conferentes vel re-
cipientes aut se intromittentes de bene-
ficijs officialium pape vel alioꝝ in ne-
gocijs proprijs vel alioꝝum ibi occupa-
torum vel illuc aut inde tendentium. is-
fra. Suspendio. h. ij.

Excomunicati sunt capientes. spoliātes
percipientes. mutilantes. vel occidētes
recurrētes ad curiam pro causis suis.
vel causas sibi ex cōmissione ibi factas i-
tra vel extra curiam iudicantes aut pro-
sequentes et dantes eisdem in illis con-
siliū. auxiliū. vel fauorem. 2 absolu-
tio aperferuatur. Et tangit etiā quos-
cunq; etiā episcopos. ex processu āna
li. supra. Absoluendi facultas.

Excommunicatus est impediens ne vi
ctualia et alia necessaria ad curiam roma
nam portentur. Similiter defensores i
pedientium. et absolutio pape referuatur.
ex processu annali.

Excommunicati sunt qui propria auctori
tate capiunt spoliant vel percutiunt ve
nientes ad curiam intra vel extra vrbes
vel inde recedentes. vel qui hoc fieri ma
dant. et est absolutio pape referuata. Ex
processu. s. Absoluendi facultas.

Excommunicati sunt hostiliter inuadentes
vel detinentes aliam urbem. vel ciuitates.
terras. loca. iura ad romanam ecclesiam spe
ctantia. et ipsorum fautores. defensores.
adherentes. et consiliarij. non obstante
quocumque privilegio. et absolutio est pa
pe. ex processu. Supra. Absoluendi fa
cultas.

Excommunicati sunt qui romanos vel ali
os pro iustis causis. negotijs nauigio
rectos spoliant. extra de raptoribus. c. Ex
communicationi. Similiter et omnes pi
rati. Et est absolutio pape referuata. ex
processu. s. Absoluendi facultas.

Excommunicati sunt simili modo et a pa
pa absoluendi omnes spoliantes nauiga
tos. c. vbi. s. et ex processu.

Excommunicati sunt qui rectorem a papa
institutum vel glium ipsius pape vel ses
dis officialem siue ministrum. aut ab eis
dem deputatum occidit. inuadit. vel ma
le tractat. Joh. xxij. in extraua.

Excommunicatus est qui fugientem ad ec
clesiam vel infra triginta passus circui
tus eius violenter aliquem extraxerit. c.
vij. que. iij. Diffiniuit. nisi esset latro vel
nocturnus depopulatoz agrorum. extra
de emunitate ec. Inter alia. infra. s. xxx
vij. infra. Fugientem.

Excommunicati sunt qui in locis fratrum
predicatorum vel minorum dampnabile
violentiam exercere presumunt. et a solo
papa absoluendi vel conseruatore ordi
huiusmodi. Extrauaganti Alexandri q
incipit. Ex alto.

Excommunicatus est committens sacrile
gium. infra. s. xxxvij. infra. Sacriligij
committitur.

Excommunicati sunt inuadentes vel usura
pantes bona ecclesiarum predialia et
am auctoritate cuiuscumque principis si
ue regis absque consensu prelatorum nisi re
stituerint. xij. que. ij. Quicumque. infra. s.
xxxvij.

Excommunicati sunt omnes usurpatores regalia
glosa. collecta. vel tributum quod regis
nomine fit. vel custodiam. vel guardiam
glosa. id est ius patronatus siue titulu
aduocationis vel defensionis in ecclis
monasterijs: siue alijs pijs locis. et bona
locorum vacantium illo modo occupa
re presumentes. de ele. c. Generali. libro
sexto. Similiter clerici siue monachi mo
nasteriorum procuratores huiusmodi usurpati
onem. Ibidem.

Excommunicati sunt alienantes et aliena
ta quicquid titulo recipientes bona ecclie:
preterquam in casibus a iure permissis. Et
episcopis est interdictus ingressus ecclie
et etiam abbatibus et ut infra. Suspen
sio. s. v. infra immediate.

Excommunicati sunt laici compellentes ad
alienationes siue submissiones ecclesia
rum. vel honorum ipsarum faciendas si
ne consensu capituli et consentia pape. Si
militer etiam qui ante compulerunt: vi
si moniti festinauerunt. s. q. licite obtinet
huiusmodi submissiones: si plus debito
sibi inde usurpant. et ad hanc sententia
am incurrunt. Nisi moniti desisterint. et
usurpata restituerint. de rebus ecclie. no
ca. s. consultissimo. libro sexto. Supra
Bona immobilia. Infra. Suspen
sio. s. sexto.

Excommunicatus est impediens fructu
um sequestrationem. de sequestra. posses
sionibus. cap. unico. in clementi. et infra. Seque
stratio.

Excommunicatus est fructus sequestra
tos occupans. Ibidem.

Excommunicati sunt inferiores episco
pis quibus huiusmodi a papa examina
re committit et consentire: si consentiunt
in alienationes rerum ecclesiasticarum
vel decretum suum interponunt ex gra
tia: timore: vel force in grauamen eccle
sie. Similiter omnes procuratores huius
modi alienationes fraude vel dolo:

sciēter in graua men ecclesie. Episcopi autem hoc facientes sunt ab executione officij suspensi per annum. et si se ingesse rint diuinis: sunt irregulares: a solo papa absoluēdi. Et nihilominus predicti prius satisfaciant damno ecclesie illato. Extrauaganti Pauli secundi. Que incipit. Eū omibus iudicijs.

§. xvij.

Excomunicatus est impediens nuncios apostolicos quo nauigatio nō fuerit ex ecura. Extrauaganti Johānis vicesimi secundi. que incipit. Sup gētes et reg.

Excomunicati sunt qui uisitatores monialium in suo processu impediunt quez fm hanc constitutionem faciunt. nō obstantibus priuilegijs. de statu monia. c. Attendentes. §. Si q. in clemen.

Excomunicati sunt et a papa absoluēdi qui sine auctoritate et causa rationabili ac legitima terris suis nona pedagia imponunt. Ex processu. j. Thelonea.

Excomunicati sunt facientes monetam falsam in regno francie et alios alibi decipientes. Extrauaganti Johannis vicesimisecondi. Que incipit. Prodiēt q. q. ex adipe. Ultra etiam falsam ambros mentes et illuc eam pōtāes. e.

Excomunicatus est magister vel scolaris tractans cum ciue bono. de conductione domus et hospitij irrequisitis inquilinis. nisi tempus conductionis ito rum sit elapsum. extra de loca. et conductione. Ex rescripto.

Excomunicati sunt facientes cantilenas vel libellos falsos aut richmos i detractionem status ordinis predicatorum vel minorum. et etiam publicātes huiusmodi. et a papa absoluēdi. Extraua. Alexandri que incipit. Ex alto. et alia eiusdem que incipit. Nō sine mitra.

Excomunicati sunt docentes vel defendentes q. predicti fratres non sunt in statu perfectionis. vel q. non liceat eis de elemosynis uiuere. vel q. cum licentiam pape vel episcopi habent: non liceat eis audire confessiones secularium. nisi etiam requiratur licentia rectorum ecclesiarum. et absolutio pape reseruatur. extrauaganti Alexandri. que incipit. Ex alto.

to. vt supra. Et alia eiusdem que incipit. Nō sine multa.

Excomunicati sunt et a papa absoluēdi magistri et scolares parisijs excludētes predictos fratres a consortio vniuersalis studij. Extraua. Ale. que incipit. Ex alto.

Excomunicati sunt retinētes apostatas dictorum ordinum. scilicet predicatorum et minorum: nisi requisiti eos eiciāt. extrauaganti Bonifacii octau. que incipit. Virute.

Excomunicati sunt minores recipientes professos ordinis predicatorum. et econuerso. sine licentia pape vel superiorum. extrauaganti Alexandri et clemen. excedit ad minores extrauaganti. Quos vos. et Alexander quartus extendit hoc etiam ad heremitas. Extrauaganti dicta. vestrant vestram ubi excomunicantur heremite et alij religiosi recipientes apostatas fratrum minorum. Idem. Alexander in extrauaganti que incipit. In graua me ordinis vestro.

§. xvij.

Excomunicati sunt qui alicui propter scelera sua per sedem apostolicam vel ab ipso vel regno depositio et anathematiato (Sicut olim Fredericus fuit) tanquam ipatori vel regi consiliū auxiliū siue fauorem prestant cum penis. de sententia et re iudicata. ca. Ad apostolice. §. Nos itaq. libro sexto.

Excomunicatus est quisquis vacante imperio officium eius que vno quocunq. colore presumit occupare. Item auxiliū vel fauorem prestantes. vel eis vt talibus parentes. Extrauaganti Johānis vicesimisecondi. Que incipit. Si fratrum et coheredum.

Excomunicatus est et a papa absoluēdus quicunq. aliquem abiq. speciali et expressa licentia presumit absoluere ab alia qua sententia contenta in processu. Et interduntur ei officia etc. Et tangit etiam episcopos. et est absolutio reseruata pape. Ex processu. supra. Absoluēdi facultas.

Excomunicatus est et a papa absoluēdus qui preterea cuiuscunq. indulgētijs

vel facultatis a Sixto quarto vel eius auctoritate quomodo cunq; et pro quocunq; concessit: nisi specialem mentionem faciat de hac constitutione: aliquem absolueri presumit ab aliquo casuum in processu annali et dicta constitutione contentorum. vel qui ut supra vota continentie vel religionis aut ultramarinum vel ad limina beatorum Petri et Pauli. vel ad Compostellam absolueri aut commutare presumit. Extravaganti sicuti quartum. que incipit. Et si dominici gregori. supra. Absoluendi facultas. latius omnia vide.

Excommunicati sunt religiosi videntes religiosi imperitis licentiam eundi ultra mare ad predicandum. Extravaganti Johannis vicemsecundi. Ad nostrum nuper. et sine licentia sicuti prelati in scriptis eluc euntes religiosi. Et est absolutio papalis. Ibidem.

Excommunicatus est sacerdos habens officium vicecomitis nisi monitus cesset. extra ne clerici vel monachi. ca. Clericis. Juncta glosa.

Excommunicatus est episcopus grecus substitutus a latino si ei in sua ciuitate non obtemperauerit. extra de offi. or. c. Quam in plerisque.

Excommunicatus est episcopus se ingrens et cum alio episcopo in eadem ciuitate officium preiulatus exercens. vbi. s.

Excommunicatus est episcopus ordinans clericos alterius diocesis sine licentia. de sim. lxx. Si quis. c. Clericus.

Excommunicati sunt principes et alii quicunq; ecclesiastici vel seculares qui aliquem christianum faciunt occidi per assassinos vel mandauerint etiam morte non subsecuta. Item qui eisdem receperunt. defensderint vel occultauerint. Et sunt etiam priuati omni honore. dignitate. officio. et beneficio. que alijs liberis conferantur.

Ipse et eorum bonis mundana sunt omni populo christiano diffidata. de homi. c. Pro humani. li. vi.

§. xix.
Excommunicati sunt procurantes qui conservatores limites sue commissionis recedant. de offi. iudi. c. De hac constitutione.

libro sexto. §. Conservatores.

Excommunicatus est fingens causas ut iudex personaliter accedat ad recipientem testimonium a muliere. de iudi. ca. Mulieres. libro sexto.

Excommunicati sunt ingredientes monasteria monialium ordinis predicatorum: extra casus in eorum constitutionibus permissis. nec absolueri nisi a papa vel magistro ordinis vel cui alter eorum hoc commiserit. ut in bulla eorundem.

Excommunicati sunt intrantes monasterium sororum sancte clare in casibus et modis in earum constitutionibus non concessis. ut habetur in bulla Gregorij noni. Que incipit. Et si omnium. Et reseruat pape. per bullam Eugenij quarti.

Excommunicati sunt euntes ex voto vel deuotione ad terram sanctam sine licentia pape vel eius penitentiarii: qui hac licentiam potest etiam alijs committere. ut patet in privilegio penitentiarii. Et absolutio alteri eorum reseruatur. in extravaganti Johannis vicemsecundi. Que incipit. Ad nostrum nuper. Et religiosi in scriptis inia illuc euntes. c. Extravaganti. Ad nostrum nuper. Et est absolutio papalis.

Excommunicatus est prelati dans licentiam ineptis illuc eundi. vbi. s.

Excommunicatus est episcopus ad curiam latenter veniens vel inde absque licentia pape recedens vel latenter receptus. Similiter qui latentem non manifestat. Extravaganti Johannis vicemsecundi. que incipit. Est plator.

§. xx.
Excommunicati sunt religiosi mendicantes sine speciali licentia pape ad quecumque ordinem possidentium transeuntes: excepto ordine carthusiensi. Similiter et recipientes. nec valet receptio. Et absolutio pape reseruatur. Extravaganti Hartini quinti. que incipit. Viam ambiciose. Quasi rite. scilicet de licentia pape transierint: locum aut vocem in capitulo non habebunt. etiam si ab alijs ipsis concederetur. Nec administrationes of

ficia vel prioratus etiam vt vicarij con-
sequi possunt. Nec etiam pro se vel alijs
curam animarum gerere. Contrarium
factum irritum est. non obstante priuile-
gio. de regularibz & transuentibz. c. Ut
professores. in clementinis.

Excommunicatus est religiosus profes-
sus tacite vel expresse habitum vbiunqz
qz temere dimittens. ne clerici. vel mo-
nachi. c. Ut periculosa. li. sex. glo. ver. Te-
mere. dicit qz ex iusta causa licet habitum
transformare. Item glosa. e. verbi. Ipso
facto dicit. qz alias religiosus apostata
non est excommunicatus: sed excommuni-
catus nisi dimiserit habitum. vel ad stu-
dia ierit. vt infra.

Excommunicatus est religiosus ad stu-
dia etiam in habitu accedens sine licen-
tia sui prelati cum consilio maioris par-
tis conuentus. c. vbi supra. Et intel-
ligitur de studio litterarum vel theologie.

Excommunicati enim sunt religiosi ex-
iuntes monasterium ad audiendum leges
vel phisicam ipso facto. et publice denun-
tiantur per diocesana. nec audiuntur vo-
lentes in aliqua causa patrocinium pre-
stare. reuersus. quos ad claustrum: vltimi
fratrum maneat. nec ulterius promoue-
antur sine licentia pape. etiam si ad ex-
iundum licentiam prelati habuissent. ex-
tra ne clerici vel monachi. capi. Super
speculam.

Excommunicati sunt doctores vlt magi-
stri scienter docentes vel in scholis retine-
tes religiosos qui dimisso habitu leges
vel phisicam audiunt. ne clerici vel mo-
nachi. ca. Ut periculosa. libro sexto. glo.
verbi dimisso. dicit. qz si non dimise-
rint habitum sunt nihilominus doctores
excommunicati. quia comunicant eis
in crimine.

Excommunicati sunt et penis predictis
innotati archidiaconi et quicunqz cle-
rici personatus habentes: ac presbyteri
si leges vel phisicam studuerint. nisi infra
duos menses destiterint. postposita ap-
pellatione. extra. e. tit. Super specula.
modificatio. infra. Rectores.

§. xxj.

Excommunicati sunt nouam religionem ad-

intinentes vel inuentam affluentes aut
habitum deferentes. extra de religiosis
domibus. ca. Ne nimia. et. e. tit. c. Religi-
onem. libro sexto. §. Prohibentur. Sed
per extravagantem Jobanis vicesimo
secundi. que incipit. Sancta romana.
excommunicantur tales etiam episcopi
et alij eisdem fouentes vel habitum de-
ferentes sine licentia pape. etiam sub spe-
cie alterius religionis. Et est absolutio
papalis.

Excommunicati sunt ordines noui me-
dicantium fouentes. vt infra. Similiter
extinctos in ordines ad professionem ap-
liquem recipientes. vt infra. Ordines me-
dicantium.

Excommunicati sunt religiosi mendicantes
aliquem infra annum probatio-
nis ad professionem recipientes vel im-
pedientes volentem egredi infra dictum
annum. de regula. c. Non soluit. c. Con-
stitutionem. libro sexto. §. vj. §. vj. vj. vj.
noribus & predicatoibus.

Excommunicati sunt mendicantes reli-
giosos domos vel loca noua recipientes
sine licentia pape. vlt etiam antiqua dimi-
tentes seu alienantes. de excessu. prelato-
rum. vltimo. li. vj. De penis. c. Lupien-
tes. in clement. §. Religiosi medicantes.

Excommunicati sunt monachi vel regu-
lares non habentes administrationes si
sine licentia ad curias principum se con-
ferunt vt monasterio suo damna inferant.
vlt sine licentia arma intra septa mona-
sterij tenent. de statu monachorum. ca. Ne
in agro. §. Nos eorum. §. Prefato. in cle-
mentinis. vbi plura de monachis cum
penarum adiunctione habent.

§. xxij.

Excommunicati sunt religiosi sine licen-
tia speciali pape sacramenta eucharisti-
e vel extreme unctionis ministrantes
aut matrimonia solemnizantes. Itē. Ab-
soluente excommunicatos a canone in
casibus non permissis expresse. Itē. Ab-
soluente a sententijs statutorum puin-
cialium vel synodaliū. Item. Absoluente
a pena et culpa. et est absolutio papalis
non obstantibus priuilegijs. d. priuile-
gia. Religiosi. in clementi. Item glo. ver

bi. Speciali. Cōsulo vt de personis cō-
ferente ⁊ recipiente ac sacramēto fiat spe-
cificatio. licet nō expmatur nomē parro-
chiani vel ecclēstie. ⁊ tamē de sacramē-
to fit specificatio crederem q̄ euitaretur
pena. Glosa verbi. Presbyteri. sufficit li-
centia prochialis: etiā si nō sit presbyter
vel etiā eius vicarij. §. xxxv.

Excommunicati sunt religiosi in sermoni-
bus vel alibi retrahentes populum a so-
lutione decimarū debitariū: de penis. c.
Lupiteres. in clemē. §. Idos. s. Decimas.
Excommunicati sunt religiosi qui suspensi
ab officio predicatōis p̄ eo q̄ contenti
bus nō fecerūt conscientia de decimis sol-
uendis nihilominus p̄dicare p̄sumunt.
e. c. §. Qui vero. s. Decimas nō.

Excommunicati sunt religiosi officia vlt
beneficia nō habēt q̄ noua nō aut alia
decimas ecclēstie libere in seute vtrant
aut fraudāt ipas. ⁊ dum nō p̄mittit
decimas dari de aialibz suis famulariū
aut alioz suo gregi admixtis. el de aialibz
bus q̄ emūt ⁊ alijs tenēda tradūt. vel de
terris q̄s alijs tradunt colendas. Si
autem habent administratōes ⁊ bñficijs
sunt suspēsi ab officijs ⁊ bñficijs. nisi req̄-
siti infra mēsem desistāt ⁊ infra duos mē-
ses ecclēstie lesis satisfaciāt. nec absolu-
possunt nisi satisfacto. nō obstante priui-
legio. Nō tñ intelligit̄ de animalibz q̄ te-
nentur per vere donatos eorumdē. d. de
cimis. c. Religiosi. in clemē.

§. xxxij.

Excommunicati sunt impediētes vel nō
admittentes testamētū legitime factū.
extra de testamētis. c. Lum. oēs.

Excommunicatus est triennio et sex mē-
sibus diacon⁹. sacerdos vero sex annis
et sex mensibus qui ex ignorantia vlt ne-
gligētia mortuum inuoluerit fact⁹ pal-
lis altaris vel hoc permiserit. de consec.
distin. i. Remo.

Excommunicatus est quisquis: etiā eps
qui corpus defuncti incidit vel deco-
perit pro ossibus transferendis ⁊ corpus
sic exossatū carebit ecclēstia sepultura
extrauaganti Bonifacij octauū que inci-
pit. Detestā de sec⁹ si alia causa.

§. xxxij.

Excommunicati sunt clerici ⁊ religiosi qui
inducunt ad sepulturam secum eligēdā
vel vt electam quis amplius nō mutet.
Item qui super hoc iuramentum exigic
vel ad id vouendum aliquem induxerit
Et absolutio est pape cū penis alijs ibi
constitutis. de penis. c. Lupientes. i. cle-
men. §. Sane. scz q̄ ille sine contradicōe
debet sepeliri in ecclēstia ad quam de iu-
re ptinet. Et ipsi suasores si requisiti nō
restituerit corpus ⁊ omnia que obuene-
runt ratione funeris infra decendū: tūc
ecclēstie eorum ⁊ cimiteria sūt interdicta
vsq̄ ad restitutōem. Et absolutio est pa-
palis. de sepul. c. Diaz. li. vi.

Excommunicatus est scienter sepeliens
hereticum. receptatorē. defensorē vel
fautorē eorumdē. Nec absoluitur. ni-
si satisfactōe p̄stita. Et nisi proprijs ma-
nibus eum publice extumulēt: ⁊ corpus
proiciat: sed et locus idē careat perpe-
tua sepultura. de hereticis. c. Quicunq̄
li. vi. Item glosa verbi. extumulēt. dicit
dum nō vlt eorum ab alijs possunt di-
scerni. sicut habet de excoicatis. extra. d.
sepul. c. Sacris.

Excommunicati sunt quantumcūq̄ exē-
pti ⁊ p̄uilegiati qui tempore interdicti
preterit̄ in casibus a iure p̄missis in si-
milibz aliquem sepeliunt. vt infra Se-
peliri possunt. Itē scienter sepelientes
publice excommunicatos. Itē nomia-
tim interdictos. Item manifestos vsura-
rios. nec absoluendi sunt nisi ad arbitri-
um episcopi: satisfacto ipis lesis. de sepl.
ca. Eos qui. libro sexto. Et sepelientes
vsurarios sunt etiā suspēsi ab officio
vsq̄ ad dictam satisfactionem. extra de
vsuris. c. Quia in omnibus. Itē exēpti
dūt extumulare excoicatos p̄ eos sepul-
tos. extra de pu. c. Ad bec. §. Suspēsi
ab ingressu. infra interdict⁹.

§. xxxv.

Excoicati sunt oēs heretici vtriusq̄ sex⁹
fautores. receptatores. ⁊ defensores eo-
rundem. de senten. excom. ca. Flourit.
Item oēs eis adherētes vel p̄sentietes
Item arma eis et victualia et alia qui-
bus christianos impugnent per se vel
per alios portantes. vel in premis cō-

i 4

filium: auxilium: vel fauorem prestates.
et a papa solo sunt absoluendi. Ex pro
cessu curie. xxiii. que. pma. ca. pmo et. ij.
Extra de hereticis. ca. Ad abolendam.
ca. Excommunicamus. Similit eis cre
dentes. defensores. et fautores. eo. c. Si
cut ait. Absolutio pape. ex. p. c. s. u.

Excommunicatus est tacite qui pertina
citer asserit qd vsuras exercere no sit pec
catum. Nam talis hereticus iudicatur.
de vsuris. c. Ex graui. §. vltimo. i. clemē
tinis. Et in glosa eodem. de senten. exē.
ca. Ex frequentibus. verbi. Excomuni
catōnis. in clemen.

Excommunicatus sic tacite est omnis asse
rens qd substantia anime rationalis per
se non sit forma corporis humani. Nam
et ipse hereticus censetur. de summa tri.
ca. Fidei. §. Porro. in clementinis. i. glo
sa vbi supra.

Excommunicatus existens indurat: vt
hereticus censetur. iij. q. i. Qd autem. xx
ij. q. iij. Ipa pietas.

Excommunicati sunt mulieres beguina
rum statum sectantes vel ipum de nouo
assumentes. Item religiosi consilium vl
auxilium ad hoc dantes. et statum earum
fouentes. vel ad ipum inducentes. de re
ligiosis. tom. v. ca. Cum de quibusdam
in clementinis. Nullis modificatio ha
betur supra. Constitutio.

§. xxvi.

Excommunicati sunt rectores temporales
locorum vel alij seculares qui de crimis
ne heresis cognoscere vel iudicare psum
pserint. Item qui captos pro eodem cri
mine absqz inquisitorum licentia libera
uerint. Item. Qui executionem contra
eosdem ab inquisitoribus ipis iniunctā
prout ad eius officium spectat exeqz recu
sauerint. Itē qd iniam v. p. c. s. u. inquisitoz
impedierint. Itē qui se i negocio inquisi
tōnis opposuerint inquisitoribus et eos
impedierint. Item qui in predictis scilicet
enter consilium. auxilium. et fauore pre
stiterint. Et si excommunicationem hu
iusmodi per annum sustinuerint vt he
reticus condemnentur. de hereticis. e. vt
inquisitionis. li. vi. f. Rectores.

Excommunicati sunt inquisitores no es

piscopi si odij: fauoris: commodi: aut la
cri obtentu procedere obmiserint. Item
si obtentu predicto crimen heresis ali
cui imposuerit. v. y. ipos in officio im
pedierit. et talem super hoc vexauerit.
Et absolutio reservatur pape. Si autē
episcopi sint huiusmodi inquisitores. vt
predicitur: excedentes: suspensi sunt tri
ennio ab officio. de hereticis. c. Dulco
rum. §. Vex. in clemē.

Excommunicati sunt inquisitores vl eo
rum in hoc commissarij qui ratione offi
cij huiusmodi modo illicito peccatis ex
torquent. vel qui propter clericorum de
lictum acceptant vt bona ecclesiarum ra
tione officij huiusmodi fisco applicentur
Et a solo papa premissa satisfactio ab
soluantur. eo. ca. Nolentes. in de.

Excommunicatus est instrumentum pro
hereticis comiciens. de hereticis. c. Ut
inquisitionis. li. vi.

Excommunicati sunt qui demones iuo
cant. et sic per maleficia auxilium querūt
Extraneanti Johannis vicelimescū
di. Que incipit. Super illi^o speculā.

§. xxvii.

Excommunicati sunt arma. ferruz. ligna
in galearum sarracenis portantes. q
uis christianos impugnent. Similiter
sarracenorum galeas gubernantes. Et
omnes illi erunt capientium serui. Nec
absoluuntur nisi totum sic acquisitum et
tantūdem de suo in subsidium terre san
cte destinauerint. Vel si non habent a
lias sufficienter puniantur. extra de iur
deis. capie. Ita quorundam. Et a so
lo pape absoluuntur. Extraneanti Ele
mentis quinti. Que incipit. Dulca mē
tis. et in p. c. s. u. curie.

§. xxviii.

Excommunicati sunt omnes scisma faci
entes contra romanam ecclesiam. septi
ma questione prima. Nouaciana. de scil
maticis. cap. Ad succidendos. libro sex.
Excommunicati sunt omnes scismatici.
et a papa absoluendi. vt habetur ex pro
cessu curie.

Excommunicati sunt omnes ad hereses
scismaticis. De scisma. capi. Ad succidē
dos. li. vi. Itē in quibus ordinacionib⁹ a

scismaticis factis. extra eodem titulo. ca
pitu. pmo.

Excommunicati sunt patriarche episcopi
cardinales et quicumque alij simoniace or
dinari. electi. promoti. Et suspensi ab ex
ecutione ordinum suorum. Et electores
ac provisiones huiusmodi nulle sunt. et
tenentur ad restitutionem fructuum sic
perceptorum. Item dantes vel recipien
tes aliquid pro huiusmodi. et confirmā
tur omnes censure per quoscuq; roma
nos pontifices contra simoniacos late.
Et extenditur hęc constitutio ad omnē
quantuncunq; simoniacum vbicunq; si
moniam commisit: etiam in dignitate q̄
cunq; ecclesiastica vel seculari etiam re
gali vtriusq; sexus. Et ad quoscuq; me
diatores interuentem et recipientem et
ad quoscunq; scientem talem et nō pub
licantem. Nec possunt absolui donec re
uelauerint scientes. debent enim hoc in
tra duos dies reuelare aliquid. ita q̄ ad no
ticiam pape possit peruenire alioquin
cibunt vt predictum. Similia etiam pre
dictorum absolutio reservatur pape. nō
obstante quocunq; privilegio aut qua
cunq; facultate absoluendi: nisi specialē
mentionem faciat et auctoritatem con
tineat peccati simonie. Similiter abso
lutio non reuelantium reservatur pape
Nec in extrauaganti Martini quinti.
in cōcilio Constantien. que incipit. Vl
te. Item in alia eiusdem data Vantue
anno secundo pontificatus sui. que inci
pit. Damnable. ponit eadem. Idem et
genius quartus in extrauaganti que in
cipit. Cum detestabile. data Rome apō
sanctum Gregorium: pontificatus sui an
no quarto. Adiciet extendendo ad quē
cunq; dantem vel recipientem simonia
ce et mediatores cuiuscunq; dignitatis
vt supra. Et addit q̄ omnes qui sciūt et
non reuelauerint per se vel alios pape vel
eius camerario vel cui ipse duxerit com
mittendum q̄cunq; poterunt: non solū
illos qui simoniā commiserunt: sed etiam
ipos mediatores simonie non reuelauē
rint: non possunt absolui donec reuela
uerint. Idem ponit Paulus secundus
quod Eugenius in sua extrauaganti: q̄

incipit. Cum detestabile. data. Decem
lxij. Similiter idem Paulus secundus
in processu bulle ionis. Et similiter Six
tus quartus idem fecit. Infra. Simonia
cetera crimina. Et in Bisanelia. eodem
§. septimo.

Excommunicatus est qui petit pecuniā
ab ingressuro religionem: q̄lias admitt
tere nolens. id est. pactum faciens. in ex
trauaganti Urbani. xi. que incipit. In
vinea.

Excommunicatus est electionis simonia
ce particeps cuiuscunq; status ex con
cilio Basiliensi. sessione decimatercia. et
supra. eo. §. Excommunicati sunt patri
arche

Excommunicati sunt pactus quomodo
cunq; facientes vel promissionem ad al
liq̄ quantūcunq; paruum dādū vel reci
piendum pro aliqua iusticia vel gratia
a sede apostolica obtinenda. Similiter
omnes dantes vel recipientes intuitu hu
iusmodi pacti. Similiter talia scientes et
infra triduum. sicut supra eodem. §. Ex
communicati nō reuelantes. Et absolutio
illorum reservatur pape. sic tamen q̄ res
ceptam pauperibus erogetur. ipsa autem
gratia sic obtenta. invalida est. Nec ex
trauaganti Bonificii octaui. que incipit
Excommunicam?

§. xxx.

Excommunicate sunt singulares perso
ne ecclesiastice si vltorios. manifestos
in suis terris non inde oriundos permi
serint domos ad senus exercendum cō
ducere vel conductas inhabitare: vel q̄
ipsis ad hoc domos locant: aut quocun
q; titulo concedunt. Si vero episcopi
fuerint suspensionis: collegium autem
vel vniuersitas interdicti sententia in
currunt. quam si per mēsem indurati su
stinent: terre eorum interdicte sunt q̄
diu huiusmodi vsurarij inibi morantur
Seculares autem predicta facientes per
censuram ecclesiasticam compescantur.
de vsuris. ca. Usurarius. libro sexto. Et
scdm doctores intelligitur de iudeis.
Quia constitutio indistincte loquitur.
Hinc glosa. eo. in cle. c. Ex graui. Vbi
censura dicit q̄ ecclesia hmoi censuras

usurarioꝝ etiam exercet contra iudeos. Eugenius quartus dicitur cōtrarium declarasse. Item Petrus de ancho. dicit q̄ intelligitur de collegio tā ecclesiastico q̄ seclari. fm̄ Huil. 2. Archidia. Vide in Bisanelle. Usura. iij. §. penl.
Excoꝛicati sūt dñi rectores siue officiales aut alij facientes dicrātes v̄l scribētes statuta super vsuris soluendis. vel solutis non repetendis vel non restituēdis. Si militet qui iudicant fm̄ illa statuta. vel qui dum potuerint nō deleuerint ea de libris infra tres menses. Similit̄ q̄ statuta huiusmodi obseruant. de vsuris. c. Ex. graui. in clemen.

§. xxxi.

Excoꝛnicatus ē falsificans litteras papę per se vel per alium. Item fautores & defensores eorundem. Item sciēt v̄tenes litteris huiusmodi. Clerici falsificātes illas sunt excoꝛnicati in officijs & beneficijs perpetuo priuati. Quod si per se exercuerunt: degradati tradantur curie seculari fm̄ leges puniendi. Similiter et laici fm̄ leges ipas puniantur. Si vero v̄tūtur litteris illis vel alios falsificatis incidunt dictam priuationis penam. Extra de crimi. falsi. c. Alii falsarioꝝ. Et q̄ se litteras tales habere cognoscit nisi infra viginti dies easdem destruat vel resignet: incidit eandem sententiā. Glosa. si ipę eas impetrasset ipso facto. vt supra. incidet. extra eo. c. Dura. Et intelligitur de litteris gratiarum & iusticiarum & supplicationum per papam vel eius vice cancellarium aut vices eius gerentes si gnatas: a quibus etiā solis sunt absoluedi. Ex. p̄cessu curie.

Excoꝛnicatus est & a papa absoluedus q̄cuq̄ appouerit manum ad corrigendum vnicum punctum bylle apostolice vel littere eiusdem nisi sibi fuerit comissum. Ex. p̄cessu curie.

Excoꝛnicatus est laicus litteras recipiens apud sedem apostolicam non de manibus papę vel aliorum ad hoc officiu de putatorum. Si clericus fuerit priuetur officio & beneficio. et absolutio reservat̄ papę. extra de crimi. falsi. c. Dura.

Excoꝛnicatus est & a papa absoluen-

duus qui litteras vel sigillum alicui⁹ cardinalis falsificauerit: aut eis falsificatis scienter vsus fuerit. Extrauaganti Johannis vicessimisecundi. Que incipit. Impellit nos.

Excoꝛnicati sunt glosantes constitutionem Nicolai papę tertij circa declarationem regulę itarum minorum alie q̄ gramaticaliter. Item si quis doctor intellectum ipm publice vel occulte de prauauerit. Item cōmentum vel scripturam de super facientes. Item in dōm de terminantes vel predicantes ex certa scientia contra aliquid dicte constitutōis. nec absoluedi sunt nisi a papa. non obstantib⁹ p̄uilegijs & alijs quibuscūq̄. de verboꝝ significatio. cap. Exijt qui seminatus. §. vltimo. libro sexto. Nec cēsurā suspensa est. sicut infra. §. lxxij. habetur.

§. lxxij.

Excoꝛnicati sunt religiosi exempti & alij religiosi qui modo exposito. scilicet in quibus pergratis vel p̄simili modo celebrando. aut alias non seruauerint interdictum a papa vel ordinario positū. cū illud cathedralis vel matris ecclesia seruat. de sententia excoꝛnicatōis. c. Ex frequentibus. §. Nos ergo. in clementi. Idem in cessationibus generalib⁹ a diuinis factis per prouinciale concilium. vel eum qui hoc potest de iure vel de cōsuetudine. dummodo hoc ecclesia. vt supra. seruat. et hoc respicit pendentia. nō obstantibus p̄uile. vbi supra. §. Ne etiā.

Excoꝛnicati sunt domini temporales cogentes missas celebrari in loco interdicto. Item qui ad addendum inibi missas faciunt populum euocari. Item qui prohibēt ne publice excoꝛnicati vel interdicti moniti per celebraturos exeant. Et absolutio reservatur papę. & sententia excoꝛnicationis. c. Grauis. in clementi.

Excoꝛnicati sunt secundo qui prius publice excoꝛnicati vel interdicti si moniti nominatim a celebrantibus noluerint exire tempore celebrationis. et et absolutio papę. eo. c. §. Ne igitur.

Excommunicati sunt fratres minores ad
mittentes tempore interdicti personas
tertij ordinis sancti francisci ad diuina in
uis ecclesijs. non obstantibz priuilegijs
horum vel illorum. Et sunt a papa vel
diocefano in hac parte pape commissa
rio absoluendi. de senten. excom. ca. Ex
eo. in clemen. Huic constitutioni dero
gatur per sextum quartum. §. xxxix.

Excommunicatus scienter se ingerens di
uinis. fit irregularis. extra de clericis. r.
c. c. Apostolice. Est dispensatio pa
pe. de peni. r. ca. Cum eterni. si. vi. Si
militor clericus quocumqz ordinem solē
niter exequens. ut sacerdos. solemnit ba
ptisans. vel sacramentaliter absoluens.
vel diaconus. angelum. denique in
suo ordine decantans. r. subdiacon. epi
stolam. r. huiusmodi. Et absolutio refer
atur pape. r. q. iiij. c. penultimo.

§. xxxij.

Excommunicati sunt eadem sententia cle
rica qui comunicant nominatiu a papa
excoicatis et eisdem ad diuina recipiē
tes. r. a papa absoluendi. extra de sentē.
excom. c. Significauit. Glofa. Quia il
li erant excommunicati cum participanti
vel clerici participant eis in crimine. sic
eo. c. Si cubine. §. §. lliij.

Excoicatus est eadem sententia qui scienter
participat excommunicato cuz participā
tibus. extra de sen. ex. c. Quod i dubijs.
Et ab eodem excommunicatoze absoluē
dus. extra. c. c. Significauit.

Excoicatus est eadem sententia r. ab
soluendus ab eodē excoicatore qui par
ticipat in crimine cum excoicatoze p eodē
Et dicit participans qui in eodē crimi
ne ei consilium. auxilium. vel fauores p
stat. Et idem etiam dicitur consentiens
ideo etiam eadem pena plectendus. ex
tra de senten. exco. c. Ruper. Et intelli
gitur tunc incidere quādo ei participat
postqz ille pro facto est excoicatus.
vt notat extra. e. c. contingit. et Panor
mita. super dictū. c. Ruper.

Excoicati sunt clerici si concubinis p cri
mine excoicatis participant in eodē
dem. extra. de sen. ex. c. Si cubine.

§. xxxij.

Excoicati sunt scienter contraben

tes in gradibus consanguinitatis r. affi
ninitatis prohibitis. Item contrabens
cum moniali. Item clerici in sacris con
stituti contrabentes. Item religiosi pro
fessi vtriusqz sexus contrabentes. Item
scienter inter predictos matrimonium
celebrantes. Et debent denūciari ac vi
tari donec separati mereantur absolui.
De pangu. a affini. c. vnico. is. cle.

Excoicatus est qui petit pecuniam
ad ingressuro religionem alias non ad
mittendo. id est. pactum faciens. Extra
uagan. Urban. xi. que incipit. In vinea
supra. §. xxxix.

Excoicatus est qui perpetrat factū
quod platus per constitutionē sub exco
municatione phibuit. de pstatu. ca. Ut
animarū. li. vi.

§. xxxv.

Excoicatus est r. ab officio admini
strationis. predicationis. lectionis r. cō
fessionum audiētia priuatus. ac a papa
absoluendus quicunqz absoluit aliquē
ab aliquo casu processus curie sine speci
ali auctoritate. ex processu. r. c. Supra.
§. xvij.

Excoicatus est qui aucto censare eccle
siastice absolu. onem vel reuocatōnem
per vim vel metum extorsit. nec extor
ta valebit. de his que fiūt. c. Absolutio
nis. li. vi. Si autem vim inferens nō ob
tinuit hmoi absolutōnem. tunc nō est ex
coicatus. Glofa. e. §. Extorsit. Item
glofa. §. Sententia. dicit. etiā iniustaz.
Item glofa. §. Reuocatōem. intelligit.
vbi sententia nō tenuit. vel extendit ad
absolutōem ad cautelā.

Excoicatus debet a superiori remitti
ad excoicatozem pro absolutio
ne dummodo sententia fuerit iusta. nisi
excoicatoze requisitus maliciose
distulerit absolutioem. Si autem du
bia sit potest illam superior relaxare. de
senten. excom. ca. Venerabilibus. libro
sexto. Alias sine licentia excoicato
ris non debet absolui. Extra de offi
iudi. or. ca. Cum ab ecclesijs.

Excoicatum ab episcopo nō potest
inferior absoluere nisi de eius mandato
xxvi. q. vi. p totū. glo. e. ca. Quāt. dicit
nisi in articulo necessitatis.

Excommunicatos ab archiepiscopo vel alio subdito episcopi non potest archiepiscopus absolvere. Sed excommunicatos ab episcopo vel eius officiali potest: dummodo ad ipsum fuerit appellatus. de sen. ex. ca. Venerabilibus. li. vi.

Excommunicatus si cautione prestita de parado absolutione perit: sed suffraganeus qui excommunicatus: maliciose distulerit absolutionem: potest ipsum archiepiscopus absolvere. extra de offi. or. c. Ad reprehendum. extra de sententia ex. c. Per tuas. c. Sacro.

Excommunicatus pro debitis si impotens est ad solvendum: absoluitur prestita cautione quam potuerit solvare. extra de solutio. cap. Dardus.

Excommunicatus non pro rationabili causa: a iudice absolvatur. et excommunicator condemnatur illi in expensis. extra de sententia. excom. ca. Sacro.

Excommunicatus in dubio verum finis valeat absolvas ad cautelam. extra. e. c. Per tuas. Excommunicatus peris absolvi propter nullitatem sententie. s. Absolutioem.

Excommunicatus si renseat ad iusticiam prestita cautione potest absolvi etiam si pare aduersaria ne absolvas appellat. extra de appel. c. Qua fronte.

Excommunicatus a delegato pape potest infra annum ab eodem absolvi. postea vero a solo papa. extra de offi. dile. c. Quereiti.

Excommunicatus religiosus per iniectioem manus in clericum secularem absoluit. Infra. Religiosum potest. Similiter et clericus. s. Absolvere potest.

Excommunicatum religiosum per iniectioem manus in religiosum alterius monasterii vel abbas absolvere debet. extra de sententia. excom. c. Cum illoz.

Excommunicatos pro iniectioem ante ingressum ordinis facta: potest abbas absolvere. vbi supra.

Excommunicatus pro iniectioem manus a solo papa vel eius legato absolvi potest. x. vij. q. iij. Si quis suadente. extra de sen. excom. c. Non dubium. c. Quod de his. etiam si lesio satisfacta. e. c. Quamvis. Excepro mortis articulo in cap. predictis. Item qui impediunt infirmitate. inimicitia. inopia. puerili vel senili etate. fragilitate se-

rus. seu corporis ipotentia alia. aut alio canonico impedimento quo ad sedem accedere vel illum cui commissum esset non possunt. vel qui tunc beneficio excusantur ita quod qui tpali laborant impedimento: prestent iuramentum quod statim cessante impedimento se illum recepturos. et inde mandatum representent. extra de sen. ex. ca. Quamvis. c. Quod de his. Pueri tamen infra annos discretionis manus iniectores non tenentur postea ad sedem ire. sed ab episcopo possunt etiam ad praelegitima etate absolvi. e. c. Pueris. Excipiunt beneficio iuris omnes persone qui sui iuris non sunt. e. c. Vultures. Sicut tamen tenentur illuc accedere pro absolutione: nisi ideo incidit velle ad obsequium suorum subtrahatur. vel nisi eorum absentia graue damnum communitatis absque illorum culpa afferret. tunc ab episcopo sicut et per se persone absoluantur: iniuncta eis satisfactione aliquam in recompensam bonorum que sustinuerint. nisi esset enormis excessus pro quo ad sedem essent mittendi. e. c. Relatum.

§ xxxvii.

Excommunicati sunt. id est. reincident in preteritas sententias qui absoluti sunt tali conditione. ut cessante periculo vel impedimento se ad superiorem vel eum qui de iure ipsos absolvere debuit accedant. dummodo sic se ei representare obmiserint. de sen. ex. c. Eos. li. vi. de penis. c. Si quis in clementi. Similiter si a papa quis vel eius legatus absolutus recipi mandatum ut se excommunicatozi presentet. si hoc neglexerit reincident. e. c. Idem in clementi.

Excommunicatos per hoc absolutus non est quod papa sibi scienter comunicat nisi papa exprimat se hoc velle. de sen. excom. cap. Summus. in clementi. Nec etiam si papa. alii cui ab eo excommunicato scribit. salutatioem in scripto facta. extra. e. c. Si aliqui. Excommunicatus pro iniectioem non debet absolvi nisi prius satisfecerit lesio. extra de sententia. excom. c. Porro si alii.

Excommunicati a canone alia a papa absolvi debent: possunt in casibus supra dictis et eodem modo ab episcopo absolvi sicut per iniectioem manus. e. c. Quod de his. s. § xxxvi. Excommunicationis absolutio obiecta tantum veritate vel suggesta falsitate non valet.

Et debent in ipsa absolutione oēs causas excommunicationis exprimi si pro plibus causis fuerat excommunicatus. alioquin non erit absolutus. e. c. *L. p. causa.*

Excommunicatus absoluedus a papa potest secū litteras de satisfactione pmissa. e. c. *Parochianos. als. nō debet absolui. e. ca. Porro.*

Excommunicatiōis sententia suspēdi non potest: nisi in eorum relaxetur. Pōt autē ad cautelam absolui. de sentent. ex. c. *Presenti. libro sexto.*

§. xxxviii.

Excommunicati sunt ipso facto effractorē ecclesiarum: et postq̄ fuerint denunciati: tunc a solo papa absoluitur pmissa satisfactione. extra de sent. ex. c. *Longue.*

Et intelligit etiam de alijs sacris locis. *Blota. c. eiusdē. cōd. est.*

Excommunicati sunt incendiarij ecclesiarum et aliorum locorum sacrorum: et postq̄ denunciati fuerint: a solo papa pmissa satisfactione absoluitur. e. c. *Longue. Et intelligit etiam de alijs incendiarijs postq̄ fuerint excommunicati: denunciati. e. c. Tua nos. Et qui sunt excommunicandi.*

Blota. c. et. xxij. q. vltima. pessima. Et sepultura careat nisi satisfiat. Ibidem.

Excommunicatus est quisq̄ violans ecclesie immunitatē: et a papa absoluedus. extra. e. c. *Lum. p. causa. Et a predictis iuramentū exigat sicut ab iniuriantibus manq̄ iurent se hoc de cetero nūq̄ facturos et q̄ mandato ecclesie stare velint. Iuramentū tamen nō est de substantia absolutionis. sed ad cautelam. unde si obmittatur nihilominus valet absolutio. extra. e. ca. *Lum. de iudic. s. s. xvj.**

§. xxxix.

Excommunicatus vel interdictus celebrās potest omnibz beneficijs spoliari. extra de cler. e. c. *Fraternitati tue.*

Excommunicati et nominatim interdicti: nullatenus ad diuina admittantur. extra de pben. et digni. c. *In lateranēsi. extra de pben. c. *L. et plantare. Itē clerici religiosi vel seculares tales admittentes publice ad diuina vel sacramēta vel sepulturā eis exhibentes in casibz a iure nō pmissis. illis interdictus est ingressus ecclesie: donec satisfacti ad arbitriū eius**

cuius sententiā contempserūt. nō obstantē privilegio. de p̄uile. c. *Ep̄oz. li. vi.*

Excommunicatos vel interdictos admittens vel sepeliens. Infra. Interdictus est infra. *Suspensus ab ingressu.*

Excommunicatus sciēter p̄ferēs beneficia ecclesiastica: suspensus est a collatōe beneficiorum. extra de clerico ex. c. *Postulasti.*

Excommunicatus vel interdictus se diuinius ingessens. s. s. *xxij. s. c. viij.*

Excommunicatus sciēter ordinē etiā minorē recipiens: deponit impetū si fuerit secularis. Si autē factus ignorauerit vel iuris ignarus hoc fecit: pōt cū licentia pape cum eo dispensari. Si autē religiosus sciēter hoc fecerit: ab executione ordinis suspensus manebit. Sed si ignoranter fecit. yr. s. tunc p̄latus cum eo dispenset. nisi tale fuerit factū q̄ p̄ira ignorantia presumatur. extra de sentent. excom. c. *Lum. illoz.*

Excommunicatorum ossa si ab alijs discerni possunt extumulent et p̄iciant. Nam sic bonis nō nocet mala: sic malis bona sepultura non p̄dest. extra de sepulturis. c. *Sacris.*

§. xl.

Excommunicatus communicare non potest. quia nec ligare nec soluere potest. sic nec hereticus vel schismaticus. xxij. q. i. *Audiuimus. c. Si ergo. c. Ex pte. In*

Intelligit de non tollatō excommunicato. alias absoluit fm̄ *Panormi. in. c. Veritatis. extra de dolo. et p̄tu.*

Excommunicatus publice nō potest esse iudex. extra de excep. c. *Exceptionē. s. Excommunicatus. et sententię eius sunt irritę. extra de emu. c. Aduersus.*

Excommunicati nō possunt esse iudices. etiā si dixerint se absolutos nō debet eis credi nisi ostendant litteras. xxij. q. i. ca. *Vi ramur. Itēra glosa. vñ nec iurisdictionē possunt exercere. de hereticis. c. Presidentes. libro sexto.*

Excommunicato nō tenetur quis iuramentū fidelitatis: donec reconciliabit. xv. q. vj. *Pos sanctoz. c. Juratos. Exceptis casibz. infra. s.*

Excommunicati non possunt testificari. extra de testibz et attesta. c. *Veniens. Ipi tamē et etiā socij criminū si non p̄sumant*

k

falsum dicere admittunt in testimonio
inquisitionis hereticæ prænitatis. De he
reticis. c. In fauorem. li. vj. Infra. §. pro
pimo. Nec eligere nec eligi potest. supra.
Eligeri non.

Excommunicatum publice iudex debet ex
officio ab agendo repellere: etiã si reus
non opponat. de excep. c. Pia. li. vj.

Excommunicationis exceptio. §. Exceptio ex
communicationis.

Excommunicatus non est admittendus ad im
petrandũ. et si impetret: littere nõ valent.
si postea fuerit p̄batus fuisse excommunicatus
a. extra de p̄batõib. c. Post cessidẽm.

Excommunicatus impetrans processum vel re
scriptũ. §. Rescriptũ ab excommunicato.

Excommunicatus repellitur ab accusatio
ne. iij. q. j. per totum. Et ab omnib. In
fra. Suspendus. §. vj.

Excommunicatus nõ habet vocẽ appellã
di nec auditur in iudicio nisi prius abso
lutionẽ petat et obtineat. præterq̄ si vo
nat se post legitimã appellatõem excom
municatũ. vel in sententia fuisse errorem in
tolleabilem exõsum: tunc admittit ad
eorũ probationem etiã nõ petita absoluti
one. Extra de sentent. exco. c. Per tuas.
supra. Allegans.

Excommunicatus potest conveniri. sed
debet per alium in iudicio respondere. ex
tra de iudicib. c. Intelleximus.

Excommunicati excludunt a sacramen
tis recipiendis. iij. q. iij. Engeltrudã. tñ si
matrimonium contrahunt tenet. s̄m Johan
nẽ de ligna. licet peccet.

Excommunicati et eorũ officiales dñt cõ
tra hereticos et eorũ defensores receptos
res et fautores iusticiã exequi: dñi requiri
fuerit p̄ordinariũ vel inquisitores. in alijs
autẽ casib. hoc non possunt. de hereticis.
ca. Præsidentes. li. vj.

Excommunicatus et periurus p̄t exci
pere et se defendere in iudicio ac appella
re: oẽm legitimã defensionẽ habere. sed
agere et reconuenire nõ potest. extra de excep.
c. Cum iter. c. Dilecti filij. c. Signi
ficarunt. Ad agendũ. patrocinandũ. et
testificandũ in iudicio nõ admittit et iu
dices cõpellantur per censurã ecclesiã
sticã eisdem a talib. actibus repellere.

de sentent. ex. c. Decernimus. li. vj. de excep.
cepti. c. Pia. li. vj. §. §. xl.

Excommunicatus quõ horas dicat. In
fra. Suspendus. §. iij.

Excommunicatus nõ potest beneficiũ ec
clesiasticũ acquirere. extra de eta. et qua.
ca. Cum bone. in fine. extra de cleri. ex.
ca. Postulastis. Nec illõ retinere. vt ibi
dem. nec de habitis aliqd interim recipi
at. extra de appellatiõib. c. Pastoralis. in
fine. Nã talis est suspensus ab officio et
beneficio qui est excommunicat. co. ca.
Pastoralis. §. in fine.

Excommunicatio maioris sniam nõ ac
quirit alicui iurisdictionem possessiõis ex
co. c. si prius non habuit. extra de resti.
spolia. c. Olim.

Excommunicationis multiplex malũ. Itẽz
a deo separat. xxij. q. ij. Tertium. Itẽz sa
thane tradit. xj. q. ij. Audi. c. Dis. Itẽz
absolutõem peccatorũ impedit. xxij. q.
j. Quicumq̄. Itẽz remouet ab ecclesiã si
deliũ. xj. q. ij. Aihil. et se. c. Omnis. Item
absoluit a iuramento fidelitatis. xv. q. vj.
Flos sanctorũ. et. c. se. extra de penis. ca.
Braum. Itẽz opera bona i ea facta mor
tificant. xxij. q. iij. Si quis a catholica.
que. vj. Quẽ ad modũ. Item tollit sus
fragia ecclesie in vita. et in morte. xj. q. iij.
Quicumq̄ intra. xxij. q. ij. De cõmuniõ
ne. et. c. sequẽ. Item a regno celoz exclu
dit. xxij. q. j. Quicumq̄. Itẽz eternã dõs
nationẽ inducit. xj. q. iij. Nemo epozum
Item est eterne mortis dispositio. xxij.
que. iij. Corripiant.

Excommunicatus tñ maiorẽ exco. catio
ne: a diuiniõis excluditur. extra de excep.
ca. A nobis.

Excommunicatus potest iterum excom
municari. extra de iudeis. c. Ita quozũ
dam. De his que vi me. c. Absolutõis
in glosa verbi. Excommunicatõis. li. vj.
Excommunicatus pro iniectiõẽ manuuz
in mōachos vel pueros debent prelati
publice denũciare. et ab oibus vitari fa
cere: donec satisfactio lesis: absoluant. ex
tra de leg. ex. c. Parrochianos.

Excommunicatus p̄ iniectiõẽ etiã si
satisfecerit leso debet nihilominus vitari

donec fuerit absolutus. extra de senten:
excom. c. Cum desideres.

Excommunicatus per publicam famam
iectionis manum debet ab episcopo et
alijs vicari. e. vbi supra.

Excommunicatus occultus debet occulte
re vicari. extra de sen. ex. c. Cum non ab ho.

Excommunicatione in iudicio obijcere
non potest ei cui quis in mensa et diuitis
coicauit. extra de senten. ex. c. In pntia.
§. l. iij.

Excommunicato coicatus debet respectu ab
ecclesia si in diuitis comunicat ei. xj. q. iij.
Si quis episcopus.

Excommunicatis non comunicat qui in ne
cessarijs est coicatus et animo dissensu.
xj. q. iij. Qd p. decessor.

Excommunicato maiori excommunicatione
non est comunicandi in occasione. cho.
poru. osculo. salutatione. xj. q. iij. Exco
municatos. c. Antecessor.

Excommunicato scienter in illis comuni
cans: est excommunicatus maiori exco
municatione. xj. q. iij. Precipue. ca. S. k
apostoli. Et in tribu. c. sequen. Incurrit
tamē vt sequit.

Excommunicato scienter comunicas incur
rit minorem excommunicationem. Glosa
de sen. excom. c. Statuimus. ver. Alijs
libro sexto. extra. e. c. Cum desideres. in
fm Thomā in. iij. di. xvij. talis non pec
cat mortaliter. nisi fiat ex contemptu. s.
contra prohibitionem superius. Et talis de
bet excommunicari. vt supra. et extra de sen
ten. ex. Qd d. in dubijs.
§. l. iij.

Excommunicato licite possunt comuni
care vxor. filij. serui. ancille. rustici. et sui
gentes. Et omnes qui non adeo curiales
sunt vt eorum consilio celerata poterent. Et
qui ignorant excommunicant qui ex comuni
catis comunicauerunt nisi in criminibus
participent. xj. q. iij. Quonia multos. ex
tra de senten. ex. c. Inter alia. vbi dicit qd
personae que ante excommunicationem tenebant
eis ad obsequium: postea etiam tenent eis ad
ea sine quibus nequeat obsequium debitum
exhibere. Alie vero de predictis non te
nentur nec debent: nisi in causa necessa
ria. Si autē dicitur gloriā in criminibus pro

quibus sunt excommunicati eis participare
sunt eadem sententia innodari. dicto. c.

Inter alia. Et ideo ab eodem excommunicato
re absoluendi. extra. e. c. Significauit

Cause pro quibus comunicare eis licet
his patent veribus. Utile lex humile res
ignozata necesse. Hec anathema quidē
soluit ne possit obesse. Item utilitas. s.
sua vlt mea. lex scilicet vlt. humile sicut
serui et ancille. filij. res ignozata. Hec
glosa. extra de senten. exco. c. Cum desi
deres. verbi. Contrabit.

Excommunicatus non est participans in
loquendo ea que ad absolutionem vel ani
me salutem pertinent: licet alia verba inci
denter interponat vt magis in eo profi
ciat. extra de sen. ex. c. Cum voluntate.

Excommunicato patrifamilias familia
comunicans excusat. extra. e. c. Si de
Excommunicatoz terras transcentes pnt
necessaria ab eis emerere recipere. e. c. Si
yere. Item pietatis causa potest eis dar
aliquid. extra. e. c. In alia.

Excommunicatis licite potest predicari ver
bum dei. Similit. interdicitis: seruata
forma interdicti. extra. e. c. Responso.
§. l. iij.

Excommunicati debent qui ad inuade in
dicē appellat. ij. q. vj. Catholicos. In pra
Catholicos.

Excommunicandi sunt religiosi medicā
tes ad professionem infra annum recipietes
infra. Vinoribus. r. s. §. xj.

Excommunicandi sunt sortilegi et diuini si
se non correperint. xxvj. q. vj. p. totum
Excommunicari debent incorrigibiles.
xxij. q. iij. Tam sacerdotes.

Excommunicari debent qui decimas et
res ecclesie detinent: et non restitunt. xvj
que. s. In canonibus.

Excommunicandi sunt raptores puellarum
sive feminarum. ac eis coopantes et consen
tientes: si sunt laici et nolunt agere pub
licam penitentiam. Clerici vero a proprio
gradu cadunt. xxvj. q. ij. Eos qui. Juncta
glosa.

Excommunicandus est laicus qui fingit
altare esse consecratum cum non sit. vel
reliquias cum non sint. de conse. di. pri
ma. Nullus presbyter. Juncta. glosa.

Excommunicandus est episcopus qui
fingit ecclesiam esse consecratam cum non sit.

Excommunicandus est episcopus qui
fingit ecclesiam esse consecratam cum non sit.

Excommunicandus est episcopus qui
fingit ecclesiam esse consecratam cum non sit.

quando verbum dei predicatur. de conse.
vi. f. Sacerdote. Glosa. quasi minus lit
teratū contemnēs. di. xxvii. Sedule.
Excommunicetur qui die dūico p̄tempo
conuentu ecclesie ad spectacula vadit. d̄
conse. distū. r. Qui die.
Excommunicandi sunt impediētes testes
extra de testi. r. r. c. Tam lris.
s. r. vii.

Excommunicationis forma habet. r. q.
ii. Debent. c. Cum aliquis.

Excoicare possunt prelati inferiores ep̄i
d̄mōdo subditos habent. sine tamē il
la s̄tēnitare q̄ habetur in dicto. c. D̄nt.
Glosa. extra de elec. c. Cum in curatis.
s. Inferiora. extra de eo q̄ furtiue. cap. i.
Et supra. s. iij.

Excommunicari potest quis post mortem
Infra. Mortui.

Excommunicari non debet vnus p̄ alio
xxiiij. q. iij. p̄ totum. Interdici t̄m potest
vnus pro alio. vel minori excoicatioe in
nodari. Glosa. e. c. Raugem.

Excoicatio sine alia sentētia iniusta
est tribus modis. ex causa. ex animo.
et ex ordie. Glosa. extra de sen. ex. c. Sa
cro. s. Iusta meriti. De s. s. s. vi.

Excoicatio sine sentētia. s. Ḡn̄a.

Excoicari debet laicus. Glosa. alio
teratus. publice vel puare de fide displa
tās. de hereticis. c. Quicumq̄. li. vj.

Excoicatio lata in glosantes consti
tutione Nicolai sup̄ reglam minor. Si
iniliter r̄ alie pene cōminate ibidē. r̄ phi
bitio h̄mōi suspensa est vsq̄ ad benepla
citū sedis aplice per Johannē. xxij. in ex
tr̄vaganti. que incipit. Quia nōnunq̄.
Data auinion. vij. kal. ap̄lis. pontifica
tus ip̄ius anno sexto. s. s. xxxj.

Excoicari non debet quis pro cri
mine alterius. xxiiij. q. iij. Si habes. Au
gustinus ad Auxilium ep̄iscopum.

Excoicari nullus debet nisi p̄ pecca
to mortali r̄ enormi. r. q. iij. Nemo ep̄o
rum. cap. Nullus sacerdotum. et. capi.
sequē. Alioquin nō nocet excoicatio: sed
excoicatori: nisi p̄tempnā. e. ca. Tes
merarium. c. Qui iustus.
s. r. vii.

Excoicatio minor sepat a sacramen
tis p̄cipiendis. extra de clerico ex. c. Si

celebrat. Et infligit pro om̄i pctō morta
li. r. q. iij. Audi. Et reddit hoiem suspē
sum q̄ntum ad se. extra de tempo. or. ca.
vlti. extra de coha. cle. finali.

Excoicatio minor infligit tam penitenti
q̄ nō penitenti. Penitenti infligit a seip
so. cum se indignū reputat r̄ a sacramen
tis suspendit. de peni. vi. f. Facilius. dis.
q. Qui scelerate. Velius tamē facit si h̄
facit auctoritate sacerdotis. e. dist. j. In
actione. Item infligit a sacerdote. c. pre
dicto. extra de pe. r. re. c. Omnis. sed nō
penitenti infligitur a d̄o: cum p̄pter mor
tale deus ip̄m tradit sathane: r̄ a mente
eius recedit: ac a p̄ceptione sacramen
toꝝ suspenditur corā deo. r. q. iij. Audi
den. p. Item a seip̄o. cum nolēs penite
re: se a sacramentis suspendit credens h̄
sibi sufficere. sed male. de pe. vi. f. Sūc
qui arbitrant. Item a sacerdote in penā
volenti penitere. r. q. iij. Vitor. Itē
a cap̄o. r. q. iij. Cum excoicatio.

Cum ergo a se vel a d̄o infligit: tūc pe
solā penitentiā reconciliat. Alijs autē
duobz modis necessaria est recoicatio.
r. q. iij. Excellentissim. Si infligit a sacer
dote infligit: tunc per eundē recoiciat.

Si a canone: potest per simplicem
sacerdotem absolui sine iuramento vel
mandato aliquo. Nec in glosa. r. q. iij.
Si inimicus. Et glosa. extra de sen. ex.
ca. Si quem. s. Nō t̄m minori.

Excoicatio minor a quo absoluit:
et quādo indiget recoicatioe. Supra
proxime.

Excoicatus minori excoicatioe ce
lebrans: licet peccet mortaliter: nō t̄m ef
ficatur irregularis. Nā r̄ si collatioe sa
cramentoz sit suspensus: nō t̄m a p̄ceptis
one. sc̄z quo ad eccl̄siā. r̄ si p̄fert sacra
ta peccat: tamē ip̄a habent effectum. ex
tra de cler. exco. c. Si celebrat.

Excoicatus minori excoicatioe
tione: eligere potest: r̄ exercere que sunt
iurisdictionis. si tamen talis scienter eli
geretur: electio esset irritanda. quia eligi
tur ad ea a quozum p̄ceptione suspen
sus ē. e. c. vbi supra. Potest tamē idēz ab
soluere suum de eadem sententia. extra
de sen. ex. c. Duobz collata.

Excoicatio minor infligitur a ca

none vel quo ad ecclesiam ipso iure. Si quis precipiat cum excoicato in locutioe re. s. s. xliij. Item si sacrilegium comitit. xvij. q. iij. **Excoicatio.** Si quis inuentus Item p fornicatoe notoria. extra de coha. c. Uetra. Item pro simonia. extra d simonia. c. Tarta. Sed hodie est maior excoicatio. s. s. xxx. Item si quis recipit eccliam de manu laici. xv. que. vij. Si quis deinceps. sed hodie das yl' recipiens debent excoicari maior excoicatio. extra de iure patro. c. Preterea. Item ptra exercetes artem balista rior in bello iniusto ptra xpianos. extra de sagit. c. Artem. et hoc fin quoldā. Item dissidentes et nolentes ad pacē reuocari Item pauperū oppellores. Item manifesti raptors. Item publici iurarij. Item meretrices. illoz omnium datio res elitur. et sacramen. interdunt eisdem. Item omnes quibz negat sepultura. Item quilibet notorius peccator. dist. lxxv. vij. **Dec Raymurdus.**

Excusare non potest tollerātia ecclesie qd illicituz est de se. di. iij. Deniqz. et glo. s. Venia. Excusant filij israel a furto egiptijs facto quia a deo iussi sunt. xij. q. v. **Excusare** minus. Augustin' li. qstionū Exod' Excusat culpa per ebrietatē a tanto s; nō a toto. xv. q. j. Sane. Amb. li. de patris archis. c. c. Inebriauerunt.

Executor a papa datus ad puidendū alicui de beneficio in aliqua puidētia nō potest generaliter pbibere prelatos ad quos als spectat collatio v' nō s; p' al' p'uideant. nisi expmat in litteris suis. potest tamen reservationē facere et inhibitionem spēalē de primo vacaturō vel secundō vel vltē riu. si hoc habet ex litteris suis. et si qd contra talem inhibitionem factum fuerit nō tenebit. de p'ces. pben. c. Executor. libro sexto.

Executor a papa datus ad prouidenduz persone expresse: potest subdelegare: sed datus ad prouidendum de certa ecclia persone idonee non expresse: non potest subdelegare. nisi in cōmissione expmatur. de offi. et pote. iudi. delega. c. Si autē libro sexto.

Executor a papa datus ad prouisionem supra. Beneficiū siue prebē. Infra. Gratia si vni.

Executor testamenti religiosus esse nō potest: nisi obtenta licentia sui prelati. d' testamento. c. Religiosus. li. vj. Sed frat minor nec sic potest. de verboz signifi. c. Exiui de paradiso. s. Verum. Cum dicit in clementinis.

Executor testamenti mortuo officii nō transit ad heredem: nisi testator aliō expresserit. Blosa. de testa. c. Religiosus. s. Mortuo. libro sexto.

Executor plurium altero impedito. vel nolente potest alter testatoris voluntatem exequi nisi testator aliud expresserit de testamen. c. Religiosus. li. vj.

Executio testamentoz per religiosos. infra. Testamenti.

Exempla sanctorum sunt perspicaciter recogitanda. di. fin. xx. De quibus

Exempla prelatoz maloꝝ sunt ipis mortifera. Nam tot mortibus digni sunt qe perditionis exempla ad subditos transmittunt. xi. q. iij. Precipue. Infra. Prelati et h.

Exempla debent superiores dare subditis. vij. que. s. Quatuor. xij. que. s. Molo.

Exemplum malum pastoris ruina est subditoz. dist. lxxv. Nemo. Gregorius li. j. Pastoral. c. ij. et dist. lxxv. Nemo. ij. que litio. vij. Cum pastoris.

Exemplum facile subditi accipiunt ab eo quod plati agunt. Extra de voto. capi. Dagne.

Exemplum bene viuēdi sepe nō persecuturati alijs pseueraturis preferunt. De ni. di. ij. Litus. s. Nam nonnulli. Gregorius in moralibus.

Exempti non possunt pro contumacia excommunicati non suo iudice scienti eozum exemptiōnem si non comparuerint. argumentū extra de appella. Si duobus

Exemptos si quis talis iudex excommunicat. suspendit. seu interdicit: non tenet snia. extra de religiosis domibz. c. Cum dilectus.

Exempti si metas privilegij excedunt v' publice delinquant: possunt ab episcopo

po coerceri. argumentum. extra de pui-
legijs. ca. Patentibus. c. Quaz.

Exemptis deferendum est in illis in qui-
bus sunt exempti: in alijs subsunt episco-
pis. extra. e. c. Cum capella.

Exempti quorum exemptio non constat
si exemptiois privilegium ordinarijs in
loco securi vel alijs nō suspectis ab ipis
deputatis nō exhibuerint: si tunc ordi-
narij contra eos iurisdictionem exercue-
rint: tenebit. nec processus conservatorij
eis a pape deputati contra ordinarium
robur habet. de privilegijs. c. Cum per
sona. libro sexto.

Exemptionem allegans. supra. Allegans
contra iurisdictionem. Supra. Allegans
exemptionem.

Exempti quantacumq; libertate gaude-
ant: possunt nihilominus ratione delicti
aut contractus sue rei de q; contra ipos
agitur coram ordinarijs rite conveniri.
et illi quo ad hoc suam iurisdictionem in
eos exercere. nisi delictum sit in loco ex-
empto commissum vel contractus in
vel res litigiosa consistat ibide. Nec ubi
domicilium habent si alibi delinquant:
vel contrahant vel res litigiosa consistat
possunt conveniri pro actu domicilij s;
ibi ubi illa sunt vel res consistit co-
veniatur: vel illuc remittantur. salvis ta-
men casibus alijs in quibus eos iurisdic-
tioni episcoporum subesse precipiunt ca-
nonica instituta. In eos autem quibus
a papa indultum est ne a quocq; valeant
excommunicari: suspendi: vel interdici:
ordinarij iurisdictionem ubi cumq; illi fue-
rint quantū ad illa exercere penitus nō
possunt. de privilegijs. c. Volentes. li. vi.
et eodem. de decimis. cap. Statuto per
petuo.

Exempti celebrantes in loco interdico
vel sepelientes. rē. Supra. Excommunicati
catōnis. s. xxiii.

Exemptio ecclesie comprehendit ipsius
canonicos: monachos: clericos: conuer-
sos: et perpetuo oblatos eiusdem: s; nō
curatum quantum ad ea que ad ipaz cu-
ram pertinent. Nec parochianos. Ex-
emptio autem canonicorum: ipos soluz
et non ecclesiam: nec clericos alios inclu-
dit. exemptio clericorum ecclesie comp-

bendit canonicos et alios clericos eius-
dem: non autem ecclesiam. nisi in primo
legio exprimat. de privilegijs. ca. Per ex-
emptionem. libro sexto.

Exemptionis forma est. si papa asserit a-
liquam ecclesiam fore exemptam aut in
ris beati petri existere. siue ad ius r. pprie-
tatem romane ecclesie vel ad romana ec-
clesiam specialiter et sine medio vel sim-
pliciter pertinere: per hoc d; plene iudica-
ri exempta. Non autem si in forma habe-
tur q; ad ius sui propinquitatem roma-
ne ecclesie pertinet. vel q; in speciales et
proprios filios romane ecclesie sint susce-
pti. vel si annuatim censum solvant. vel q;
ab alio q; a papa excommunicari suspen-
di vel interdici nō possint vel similia di-
cantur: tunc in alijs casibus sunt episco-
pis subiecti. per hoc tamen dicit se nolle
alijs modis exemptionum derogare. c.
ca. Si papa. libro sexto.

Exemptionis verba narrative sonantia
in littera non probant exemptionem. Et
dicendo. Conquestus est nobis prelat;
ecclesie. A. nobis immediate subiecte et
similia. secus si circa principales liberta-
tis donationem vel exemptionem asse-
rat q; in exemptam fore: vel alia similia
proferat. Et ponuntur ibi. xiiij. forme p-
bationis huiusmodi. et tres forme qui-
bus non datur exemptio nec per hoc de-
rogatur alijs modis exemptionum. Ubi
supra.

Exempti nō pnt suo noie assumere causas
proprias suorum liberorum. Et nō ser-
uorum ipsorum etiam si sint sui censua-
les. de privilegijs. cap. Auctoritate. li.
bro sexto.

Exempti erigere capellas. Infra. Religi-
osi. Exempti nō possunt.

Exempti monachi. Infra. Religiosi ex-
empti.

Exequie pompaticę plus sunt so-
lacij viuorum q; sub-
dia mortuorum. decima tertia questi. se-
cūda. A. i. Gregorius Bonifacio ar-
chiepiscopo.

Exitus difficile peragitur bono qd
malo inchoatur principio. p-
ma questi. pma. Principatus. c. Vulne-
rato.

Exorbitantia Que a iure comuni exorbitant nequaquam ad consequentia sunt trahenda. de regulis iuris. cap. Que a iure libro sexto.

Exorcismus non impedit matrimonium contrahendum. vel vit. Non enim ibi contrahitur compaternitas. extra de cognatione spirituali. ca. Contracto.

Exorcismi effectus non impeditur per imperitiam verba aliqua viciantur. De consecratione distinctio. iiii. Si non sanctificatur. Augustinus libro de unico baptismo.

Expectantium plurium de alteri in consecratione beneficii preferatur. Glosa. de concessi. preben. ca. Si soli ordinario. verbi. firmitate. libro sexto. per longum.

Expectantium tres primus a Bonifacio papa secunduus et tertius a Bonifacio papa sequenti in eadem ecclesia super primovocatura in preben. gratiam habent. Tertius tamen cum prerogativa ut preferatur omnibus receptis non auctoritate Bonifacii. Ibi in assecratione secunduus precedit tertium. et tertius primum. Et erit primus nominatus. et secunduus primus. et tertius secunduus. eodem. capit. Auctoritate Bartoli. li. vi.

Expensas victori victus legitime solvat. extra de penis. c. Calumniari.

Experientia cautum reddat peccatorem. De penitentia distinctio. quarta. Consideret. ad finem. Augustinus libro de penitentia. et in glosa verbi. Experimento dicitur. Unde Quidius. Qui est captus fallaci piscis ab hamo. Omnes hunc a cibus era subesse putant.

Exponentes sacram scripturam aliter quam spiritus sanctus eam flagitantes heretici sunt. xxiiij. questio. iij. Heretici. distinctio. xxxv. Vino inebriantur.

Expositio scripturarum accipienda est secundum propriam

etatem linguarum de quibus tractata sunt. distinctio. xxxviii. Locutio. Augustinus de vera religione.

Expositores institutio nisi colat tertij supra regulam minorum quomodo procedat supra. Excommunicatio. §. xxx.

Abule proiose ut videtur idcirco lectio in mensa clericorum precipitur haberi. vi. plurius pro reuerentia.

Fabulas in sermone recitare etiam moralizando: nephandum est. distinctio. lxxvi. vi. Lian multa. Juncta glosa. Supra. Auctores. Gregorius Desiderio episcopo. Infra. Sermo.

Facere nullus debet alteri quod sibi non vult fieri. di. s. Huius manum. xij. que. pma. Distinctio. extra de maiori et obedientia. capi. Distinctio filij.

Facere quilibet licet potest quod de iure potest. etiam si papa prohibeat donec constituerit an hoc de iure facere possit. extra de litis pendente. c. A memoria.

Facere per alium. Potest quis per alium quod potest facere per seipsum. de regulis iuris. ca. Potest quis. libro sexto. Item Qui facit per alium est perinde ac si faciat per seipsum. c. c. De facit.

Faciens bonum opus pro vana gloria non meretur premium. sed penam. vlt. etiam sustinet martyrium eo animo. pma questione prima. Vide. Jeronymus super epistolam ad Galathas.

Faciens et consentientes pari pena plectuntur. distinctio octogesima sexta. Faciens. secunda questione prima. Notum. Extra de officio delegati. cap. primo. eodem. de vita et honestate clericorum. cap. Ut clericorum. eo. de sententia. extra communi. ca. Quante.

Faciens ex timore facere non dicitur idcirco non meretur. extra de verborum significatione. capitu. Qui ex timore. Augustinus.

Facilitas venie incertum prebet delinquendi. xxiiij. q. iij.